

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ದಾವಣಗೆರೆ

ಕನ್ನಡ ಶ್ರಾವಣ-03

3rd sem BCA/Bsc Kannada Notes

ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಥೆ

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿ

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ ಬರೆದದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿ, ಇವನ ಕಾಲ

ಕ್ರಿ.ಶ.1550 ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವನೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚೂತವನ ಚೈತ್ರ, ಉಪಮಾಲೋಲ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇವೆ, ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ,

ಕಿರು ಪರಿಚಯ: ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವು ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಗಮಕ ಪರಂಪರೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚುರವಾಗಿದ್ದ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಾಟಕರೂಪವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವು, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಜೈಮಿನಿ ಎಂಬ ಋಷಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕಾವ್ಯ, ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ 34 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿರುವ 1936 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯವು, ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧವು ಮುಗಿದು, ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದ ನಂತರದ ಘಟನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಕೃಷ್ಣನ ದೈವಿಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನಂತಹ ಉದ್ವಿಗ್ನ ವೀರರಿಗೆ ವಿನಯದ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಧರ್ಮರಾಯನ ತೀರ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರ್ಜುನನು ತನಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ, ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನೇಕ ವೀರರನ್ನು ಅರ್ಜುನನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸುಧನ್ವ, ಹಂಸದ್ವಜ, ಯೌವನಾಶ್ವ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವೀರರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸೋಲಿನ ಅಂಚಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗೆಲುವು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಮರೆಯಲಾಗದ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಚಂದ್ರಹಾಸ- ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಕಥೆಯ ನಾಯಕ. ಅಶ್ವಮೇಧದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಜೈಮಿನಿಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ ಒಂದು ಉಪಕಥೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಕಥೆ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ವಾಸಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಅನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿದವರು ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು,

" ಚಂದ್ರಹಾಸ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನಾದರೂ ಅದೃಷ್ಟಹೀನನಾಗಿ ಅನಾಥನಾಗಿ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳ ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಪುರೋಹಿತ ಗಾಲವರು ಆ ಅನಾಥ ಬಾಲಕ ರಾಜನಾಗುವನೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಜನಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಅನಾಥ ಹುಡುಗ ಒಡೆಯನಾಗುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಗಾದರೂ ಆತನನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುವ ಛಲಹೊಂದಿ ಕಟುಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸುವ ಆ ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಕಟುಕರು ಗುರುತಿಗಾಗಿ ಅವನ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ತಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕುಳಿವೆದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾನೆ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿರುವುದನ್ನು ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿ ಮುಂದೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಛಲ ಮತ್ತೆ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ತನ್ನ ಮಗ ಮದನನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ 'ವಿಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದಿರುತ್ತದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ಉಪವನ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹಾಸ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿಯ ಮಗಳು ವಿಷಯ 'ವಿಷ ಎಂಬುದನ್ನು 'ವಿಷಯ ಎಂದು ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ವಿಷಯ-ಚಂದ್ರಹಾಸರ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿರುಗಿದ ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಳಿಯನಾದರೂ ಶತ್ರು ಶತ್ರುವೇ, ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷವ್ಯೂಹ ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಅಳಿಯನನ್ನು ಪೂಜಾಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಚಂಡಾಲರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದ್ರಹಾಸ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮದನನೇ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಚಂಡಾಲರಿಂದ ಹತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಯೋಜನೆ ತನ್ನ ವಂಶದ ಬೆಳಕನ್ನೇ ನುಂಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಎದೆಯೊಡೆದ ದುಷ್ಯಬುದ್ಧಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಇರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

"ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಸತ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂತಿಮ ಜಯ ಸತ್ ಶಕ್ತಿಯದೇ ಎಂಬುದು ಈ ಕಥೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮೌಲ್ಯ. ದೈವಕೃಪೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ, ತನ್ನ ದುಷ್ಟಯೋಚನೆಯ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯ ಪ್ರಬಲ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅದರ ನಾಯಕನ ಮುಗ್ಧತೆ, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಒಡ್ಡುವ ಅಡ್ಡಿಗಳು, ಚಂದ್ರಹಾಸನ ನಿರ್ಗತಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕೇಳುವವರ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ಹೋರಾಟ ವಿಧಿಯ ಮುಂದೆ ಸೋತು ಶರಣಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಹಾಸ ಒಳ್ಳೆಯತನದ ಪ್ರತೀಕ, ಭಕ್ತ, ದೈವಕೃಪೆಯುಳ್ಳವ, ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೋಹ, ರಾಜ್ಯದಾಹ, ಅಂತಸ್ಸತ್ವದ ಕೊರತೆ ಇವು ಅನೀತಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನಿದರ್ಶನ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ. ಈ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷ, ಒಂದರ ಸೋಲು ಮತ್ತೊಂದರ ಗೆಲುವು ಈ ಕಥೆಯ ಕೇಂದ್ರ. ಕಥೆಯ ಘಟನೆಗಳೂ ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳೂ ನಾಯಕನಾದ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುವೇ ಆಗಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಕಥೆಯ ಆವರಣ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಅತಿ ಮಾನವಶಕ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಥೆಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಆಳಿಯರೊಳಿಂತು ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಗೆ ಸರಸ |
ಕೇಳಿ ವೆಗ್ಗೊಳಿಸಿದ ಸಮಯದೊಳಲರ್ಗೊಯ್ಯ |
ಬೇಳಂಬದಿಂದ ಕೆಲಸಿದಿದು ಬಂದಾ ವಿಷಯ ಚೂತದ್ರುಮದ ನೆಳಲೊಳು ||
ತೋಳ ತಲೆಗಿಂಬಿನ ತಳಿವೆಸೆಯ ಮೇಲೆ ತಂ |
ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ಯ ಸೊಗಸಿಂದ ಮರೆದು ನಿ |
ದ್ರಾಲೋಲನಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಚಂದ್ರಹಾಸನಂ ಕಂಡು ಸೈವೆರಗಾದಳು ||1||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಗಳತಿಯರೊಳು ಹೀಗೆ ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಗೆ ಸರಸದ ಆಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹೂವು ಕೊಯ್ಯುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಸರಿದುಬಂದ ಆ ವಿಷಯ, ಮಾವಿನಮರದ ನೆರಳಲಲ್ಲಿ ತೋಳನ್ನು ತಲೆಗಿಂಬಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಿಗುವಲೆಯ ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ತಂಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ಯ ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಮೈಮರೆತು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮಲಗಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಳು.
(ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿ ರಾಜನ ಮಗಳು, ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ಮಗಳು)

ಸುತ್ತನೋಡುವಳೊಮ್ಮೆ ನೂಪುರವಲುಗದಂತೆ |
ಹತ್ತೆನಾರುವಳೊಮ್ಮೆ ಸೋಂಕಲೆಂತಹುದೆಂದು |
ಮತ್ತೆ ಮುರಿದವಳೊಮ್ಮೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ ಸಲ್ಪಳಮ್ಮದೆ ನಿಲ್ಪಳು ||
ಚಿತ್ತದೊಳ್ ನಿಶ್ಚಿಸಿ ನೆರೆಯಲೆಳಸುವಳೊಮ್ಮೆ |
ಹೊತ್ತಲ್ಲದನುಚಿತಕೆ ಬೆದರಿ ಹಿಂಗುವಳೊಮ್ಮೆ |
ತತ್ತಳದ ಬೇಟದೊಳ್ ಬೆಂಡಾಗಿ ವಿಷಯ ನಿಂದಿದರ್ಳಾತನ ಪೊರೆಯೊಳು ||2||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ವಿಷಯ, ಸುತ್ತನೋಡುವಳು ಒಮ್ಮೆ; ನೂಪುರವು ಅಲುಗದಂತೆ ಹತ್ತಿರಹೋಗುವಳು ಒಮ್ಮೆ; ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹಿಂಜರಿಯುವಳು ಒಮ್ಮೆ; ಹೆಜ್ಜೆಹಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿಯುವಳು, ಅಳುಕಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಆಗದೆ ನಿಲ್ಲುವಳು! ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಎಳಸುವಳು; ಮತ್ತೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಅನುಚಿತವಾದುದೆಂದು ಹೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವಳು; ಒಮ್ಮೆ ತತ್ತರಿಸಿ ನಡುಗುತ್ತಾ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ವಿಷಯ ಆತನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ದಿವಿಜೇಂದ್ರತನಯ ಕೇಳಿ ತೆರೆದೊಳಾಗ ನವ |
ಯುವತಿ ನಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತ ಕಂಡಳವನಂಗದೊಳೆ |
ಸೆವ ರುಚಿರ ಕಂಚುಕದ ತುದಿಸೆರಗಿನೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯನು ||
ತವಕದಿಂ ಬಿಟ್ಟು ಮುದ್ರೆಯನೋಸರಿಸಿ ತೆಗೆದು |
ವಿವರದೊಳ್ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರ ಬರೆಹಮಿರೆ |
ಲವಲವಿಕೆ ಮಿಗೆ ನೋಡಿ ಹರ್ಷಪುಳಕದೊಳಂದುನಿಂದೋದಿಕೊಳುತಿರ್ದಳು||3||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು,ಅರ್ಜುನನೇ ಕೇಳು, ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ನವಯುವತಿ ವಿಷಯ ನಿಂತು ನೋಡುವಾಗ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸುಂದರ ನಿಲುವಂಗಿಯ ತುದಿಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಭಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಒಳವಿವರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೂ ಮತ್ತು ಅವನ ಬರೆಹ ಇರಲು ಉತ್ಸುಕತೆ ಹೆಚ್ಚಲು, ನೋಡಿ ಹರ್ಷದಿಂದ ಪುಳಕಗೊಂಡು ಅಂದು ನಿಂತು ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶ್ರೀಮತ್ಸಚಿವ ಶಿರೋಮಣಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಸು |
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗ ಮದನನಿಗೆ ಮಿಗೆ ಪರಸಿ |
ನೇಮಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಮೀ ಚಂದ್ರಹಾಸಂ ಮಹಾಹಿತನಮಗೆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ||
ಸೀಮೆಗರಸಾದಪಂ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದಕೆ |
ಸಾಮಾನ್ಯದವನಲ್ಲ ನಮಗೆ ಮುಂದಕೆ ಸರ್ವ |
ಧಾಮಿತ್ರನಪ್ಪನೆಂದೀತನಂ ಕಳುಹಿದವು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗಿದನರಿವುದು ||4||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಶ್ರೀಮತ್ಸಚಿವ ಶಿರೋಮಣಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಸುಪ್ರೇಮದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗ ಮದನನಿಗೆ ಬಹಳ ಹರಸಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು, ಈ ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಮಹಾ ಅಹಿತನು/ಶತ್ರುವು ನಮಗೆ, ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸೀಮೆಗೆ ಅರಸಾಗುವನು, ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ; ಸಾಮಾನ್ಯದವನಲ್ಲ ನಮಗೆ ಮುಂದಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಶತ್ರುವು ಆಗುವನು ಎಂದು ಈತನನ್ನು ಕಳುಹಿದವು, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಇದನನು ತಿಳಿದುಕೊ.

ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥ:ಶ್ರೀಮತ್ಸಚಿವ ಶಿರೋಮಣಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಸುಪ್ರೇಮದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗ ಮದನನಿಗೆ ಬಹಳ ಹರಸಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು, ಈ ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಮಹಾ ಹಿತನು ನಮಗೆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸೀಮೆಗೆ ಅರಸಾಗುವನು, ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ; ಸಾಮಾನ್ಯದವನಲ್ಲ ನಮಗೆ ಮುಂದಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಮಿತ್ರನು ಆಗುವನು ಎಂದು ಈತನನ್ನು ಕಳುಹಿದವು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ, ಇದನು ತಿಳಿದುಕೊ.

ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ ಬಂದ ಬಳಿಕವನ ಕುಲ ಶೀಲ |
ವಿತ್ತ ವಿದ್ಯಾವಯೋ ವಿಕ್ರಮಗಳ ನೀಕ್ಷಿ |
ಸುತ್ತಿರದೆ ವಿಷವ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕುಡುವುದೀತಂಗೆ ನೀನಿದರೊಳಮಗೆ ||
ಉತ್ತರೋತ್ತರಮಪ್ಪದೆಂದು ಬರೆದಿಹ ಲಿಪಿಯ |
ನೆತ್ತಿ ವಾಚಿಸಿಕೊಂಡು ತರಳಾಕ್ಷಿ ತಾನದಕೆ |
ಮತ್ತೊಂದಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ತಿಳಿದಳುಲ್ಲಂಘಿಸುವರುಂಟೆ ವಿಧಿಕ್ಯತವನು ||5||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದೆ/ಕೂಡಲೆ ಇವನು ಬಂದ ಬಳಿಕ, ಇವನ ಕುಲ, ಶೀಲ, ವಿತ್ತ/ಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯೆ, ವಯಸ್ಸು, ವಿಕ್ರಮ/ಶೌರ್ಯಗಳನ್ನು, ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರದೆ ವಿಷವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನುವಂತೆ ಈತನಿಗೆ ನೀನು ಕೊಡುವುದು, ಇದರೊಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕ್ಷೇಮವಾಗುವುದು, ಎಂದು ಬರೆದಿರುವ ಲಿಪಿಯನ್ನು/ಒಕ್ಕಣೆಯನ್ನು ಪತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಓದಿಕೊಂಡು ತರಳಾಕ್ಷಿಯಾದ ವಿಷಯ ತಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು/ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು, ವಿಧಿಯ ಕೃತವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವರುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ!

ಈತಂ ತಮಗೆ ಮಹಾಹಿತನೆಂದು ತಮ್ಮ ಧರೆ |
ಗೀತನರಸಹನೆಂದು ಕುಲಶೀಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ |
ನೀತನೊಳರಸಬೇಡವೆಂದು ಮುಂದಕೆ ಸರ್ವಧಾಮಿತ್ರನಪ್ಪನೆಂದು ||
ಈತಂಗೆ ವಿಷಯ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕುಡುವುದೆಂ |
ದಾ ತಾತನಣ್ಣಂಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿದ ಪತ್ರ |
ವೇ ತಪ್ಪದಿದು ವರ್ಣಪಲ್ಲಟದ ಮೋಸವೆಂದಬಲೆ ಭಾವಿಸುತಿರ್ದಳು ||6||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ವಿಷಯ ಪತ್ರದ ಭಾವವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿದಳು: ಈತನು ತಮಗೆ ಮಹಾ ಹಿತನೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈತನು ಅರಸನು ಆಗುವನೆಂದೂ, ಕುಲಶೀಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈತನಲ್ಲಿ ಅರಸಬೇಡವೆಂದೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಮಿತ್ರನು ಆಗುವನೆಂದೂ ಈತನಿಗೆ ವಿಷಯ/ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ಕೊಡುವುದೆಂದೂ ಆ ತಾತನು/ತಂದೆಯು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ

ಪತ್ರವೇ/ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಸರಿ; ಇದು ತಪ್ಪದು, ನಡೆಯುವುದು, ವಿಷಯ ಬರೆಯುವಾಗ, 'ಯೆ' ವರ್ಣಪಲ್ಲಟವಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಮೋಸವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಿಷಯ ಭಾವಿಸಿದಳು.

ಕಡುಚೆಲ್ವನಾದ ವರನಂ ಕಂಡು ನಿಶ್ಚಿಸಿ |
ತಡೆಯದಿಂದೀತಂಗೆ ವಿಷಯ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ |
ಕಡುವುದೆಂದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಪಿತನೀತನಂ ಕಳುಹಿದಂ ಸುತನ ಬಳಿಗೆ ||
ಒಡಗೂಡದಿರದನ್ನ ಮನದೇಣಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯೊ |
ಳೆಡಹಿ ಬರೆದಕ್ಕರದ ಬೀಳಿದೊಡದರಿಂದ |
ಕಡುವುದಗ್ಗದ ಕಜ್ಜಮೆಂದಾ ತರುಣಿ ತಾನದಂ ತಿದ್ದಲನುಗೈದಳು ||7||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ತನ್ನ ತಂದೆಯು, ಬಹಳ ಚೆಲುವನಾದ ವರನನ್ನು ಕಂಡು, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಿಸಿ, ತಡಮಾಡದೆ ಇಂದು ಈತಂಗೆ ವಿಷಯ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕಡುವುದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ, ತನ್ನ ಪಿತನು ಈತನನ್ನು ಮಗನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವನು ನಡೆಯದಿರದು ತನ್ನ ಮನದ ಕೋರಿಕೆ; ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿ/ತಪ್ಪಾಗಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಷರದ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಆ ವಿಷಯ ತಾನು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಅನುವಾದಳು.

ತಪ್ಪಿದ ಲಿಪಿಯೊಳ್ ವಕಾರಮಂ ತೊಡೆದಲ್ಲಿ |
ಗೊಪ್ಪುವ ಯಕಾರಮಂ ಕೆಲಬಲದ ಮಾಮರದೊ |
ಲಿಪ್ಪ ನಿರ್ಯಾಸಮಂ ತೆಗೆದು ಕಿರುವೆರಳುಗುರ್ಗೊನೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದು ||
ಅಪ್ಪಂತೆ ಮೊದಲಿದ ಮುದ್ರೆಯಂ ಸಂಘಟಿಸಿ |
ಕುಪ್ಪಸದ ಸೆರಗಿನೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪಳೆಯವೊಲಿರಿಸಿ |
ಸಪ್ಪಳಾಗದ ತೆರದೊಳಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಂತ್ರಿಸುತೆ ತೊಲಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು ||8||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ವಿಷಯವು, ತಪ್ಪು ಇದ್ದ ಅಕ್ಷರವಾದ 'ವ'ಕಾರವನ್ನು ತೊಡೆದು/ತಿದ್ದಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ 'ಯ'ಕಾರವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿರುವ (ಚಿಗುರಿನ ರಸ) ಕೊಂಬೆಯ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಿರುವೆರಳ ಉಗುರು ಕೊನೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೊದಲಿದ್ದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಅಂಗಿಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇರಿಸಿ, ಸಪ್ಪಳಾಗದ ಹಾಗೆ ಎದ್ದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಂತ್ರಿಸುತೆ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನೀತಿ ಸಮ್ಮತದಿಂ ವಿವೇಕನಿಂತನೆ ಕೇಳ್ಳು |
ಶಾತಕುಂಭಾಲಂಕೃತಾಸನವನಿಳಿದು ಹ |
ರ್ಷಾತಿಶಯದಿಂದ ಮದನಂ ಚಂದ್ರಹಾಸನನಿದರ್ವಂಧು ಕಂಡು ನಗುತೆ |
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಪ್ಪಿ ಕೈವಿಡಿದೊಡನೆ ಸಭೆಗೆ ತಂ |
ದಾತನಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಚಂದನಾವತಿಯ ತ |
ದ್ಯೂತಳದ ಮೇಧಾವಿನಿಯ ಕುಳಿಂದನ ಕುಶಲದೇಳ್ಳೆಯಂ ಬೆಸಗೊಂಡನು ||9||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ನೀತಿ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ವಿವೇಕನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು, ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಆಸನವನ್ನು ಇಳಿದು, ಬಹಳ ಹರ್ಷದಿಂದ ಮದನನು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡನು. ಮದನನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನಗುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಕೂಡಲೆ ಸಭೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಆತನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಚಂದನಾವತಿಯ ರಾಜ್ಯದ, ಮೇಧಾವಿನಿಯ ಮತ್ತು ಕುಳಿಂದನ ಕುಶಲದ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದನು.

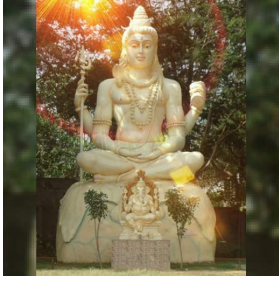
*ಚಂದ್ರಹಾಸನ ತಾಯಿ 'ಮೇಧಾವಿನಿ',ತಂದೆ 'ಕುಳಿಂದ' ರ (ಸಾಕು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು) ಯೋಗ-ಕ್ಷೇಮದ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಮದನ *ಮದನ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ಮಗ

ವಿನಯದಿಂ ಮತ್ತೆ ನಸುನಗೆವರೆಸಿ ನಿನ್ನ ದ |
ಶನಮಿಂದಪೂರ್ವಮಾದುದು ಬಂದ ಕಾರ್ಯಮಂ |
ತನಗೊರೆವುದೆಂದು ಮದನಂ ಚಂದ್ರಹಾಸನಂ ಕೇಳೊಡಾತಂಗೆ ನಿನ್ನ ||

ಜನಕನೆನ್ನಂ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗತಿರಹಸ್ಯದಿಂ |
ದನುಮತಿಸಿ ಕಳುಹಲಾನೈತಂದೆನೆಂದು ಕುರು |
ಪಿನ ಮುದ್ರೆ ಸಹಿತ ನಿಜ ಕರದೊಳಿಹ ಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟನಾತನ ಕೈಯ್ಯೊಳು ||10||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಮದನನು ವಿನಯದಿಂದ ಮತ್ತೆ ನಸುನಗೆಯೊಡನೆ, ಇಂದು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಅಪೂರ್ವವಾದುದು; ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು, ಮದನನು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನು, 'ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಅತಿರಹಸ್ಯ ವಿಚಾರವೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಲು ನಾನು ಬಂದೆನು,' ಎಂದು ಕುರುಹಿನ ಮುದ್ರೆ ಸಹಿತ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪತ್ರವನ್ನು ಮದನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಕಾಲೇಜ್

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ
ಫೋನ್: 9880304338

ಲೇಸಾದುದಯ್ಯನಿಂದೆನಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಕಳುಹಿ |
ದೀ ಸುವೊಕ್ಕಣಿಗಳ್ ಮಹಾಹಿತಂ ತನಗೀತ |
ನೀ ಸೀಮೆಗರಸಾದಪಂ ಸರ್ವಧಾಮಿತ್ರನಪ್ಪವಂ ನಿಶ್ಚಯಮಿದು ||
ಮೋಸವೇ ಕುಲಾಚಾರಗತಿಯ ನಾರೈವೊಡೆ ವಿ |
ಲಾಸದಿಂ ವಿಷಯೆ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕುಡುವೆನಿದ |
ಕೋಸರಿಸಲೇಕೆ ತಂಗಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನೀತನೆಂದು ಮದನಂ ತಿಳಿದನು ||11||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಮದನನು ಯೋಚಿಸಿದನು, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ತಂದೆಯು ಇಂದು ನನಗೆ ಅಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಈ ಶುಭಬರಹಗಳು ಬಹಳ ಹಿತವಾದುದು ತನಗೆ; ಈತನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಸಾಗುವನು; ಸರ್ವಧಾ ಮಿತ್ರನು ಆಗುವನು ಇದು ನಿಶ್ಚಯವು; ಕುಲ ಆಚಾರ ಗತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದು; ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಷಯೆಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೊಡುವೆನು; ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವುದು ಏಕೆ? ತಂಗಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನು ಈತನು ಎಂದು ಮದನನು ತಿಳಿದನು.

ಮೊರೆವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಮಾಲೆಯಂ ತಾಳ ನವ ಪರಿಮಳದ ಮಂದಾರಮಾಲೆಯಂ ವಿಷಯೆ ಸೌಂ
ದರ ಶಿರೀಷದ ಮಾಲೆಯಂ ಪೋಲ್ವ ನಳಿತೋಳನೆತ್ತಿ ಕಂಧರದೊಳಿಡಲು ಭರಿತ ಲಾವಣ್ಯ ಸಾಕಾರದಿಂ ಮಂಗಳಾ
ಭರಣಂಗಳೆವಲಂಕಾರದಿಂದ ಪಾರ್ವರು ಚ್ಚರಿಪಗ್ಗಿ ಹೋತ್ರ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವಧುವಂ ಕುಳಿಂದಜಂ ಕೈವಿಡಿದನು||12 ||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಮೊರೆಯುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಇರುವ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು,ಹೊಸ ಪರಿಮಳದ,ಸುವಾಸನೆ ಭರಿತ ಮಂದಾರಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಲಾವಣ್ಯವತಿ, ಮಂಗಳಾಭರಣದಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡ ಸುಂದರವತಿ ವಧು ವಿಷಯೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ವೈದಿಕ ವಿಧಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ (ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರದಂತೆ) ಕುಳಿಂದಜನ ಪುತ್ರ ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಕೈಹಿಡಿದನು / ವರಿಸಿದನು.

ಕೊಂದಪನೊ ವಿಷವನೂಡಿಸಿ ಚಂದ್ರಹಾಸನಂ |

ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ಮರೆದಿರ್ದಪನೋ ಮಗನೆಂಬ |
ಸಂದೇಹದಿಂದ ಚಂದನಾವತಿಯೊಳಿರದೆ ಕುಂತಳಪುರಕೆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ||
ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೈತರೆ ಪಥದೊಳಿರಾಗಿ |
ಬಂದು ನುಡಿದುದು ಸರ್ಪಮೊಂದು ನಿನ್ನಾಲಯದೊ |
ಳಿಂದುವರೆಗೊಡವೆಯು ಕಾದಿರ್ದೆನದು ನಿನ್ನ ಸುತನಿಂದ ಪೋದುದೆಂದು ||13||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು, ತನ್ನ ಮಗ, ವಿಷವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೋ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನು ಮರೆತು ಬಿಡುವನೋ, ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಚಂದನಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇರದೆ ಕುಂತಳಪುರಕ್ಕೆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಪವು ಇವನಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು 'ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದುವರೆಗೆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, ಅವು ನಿನ್ನ ಮಗನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಯಿತು.' ಎಂದು ಹೇಳಿತು

ಮೂಢನೀನೆಲವೆಲವೊ ಮದನ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ನಾಂ |
ಗೂಢದಿಂದ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿದೊಡುರುವ ಕಜ್ಜಮಂ |
ರೂಢಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದೆ ಪಾಪಿ ಹೃದಯ ಶೂಲವನನಗೆ ಮೇದಿನಿಯೊಳು ||
ಗಾಢದಿಂದ ಬಲಿದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಾ |
ರೂಢನಾಗಿರಲೊಲ್ಲದಾರ್ಜಿಸಿದ ವಿತ್ತಮಂ |
ವೇಡೈಸಿದಖಿಳ ಜನಕಿತ್ತೆ ವನವಾಸವೇ ಗತಿ ನಿನಗೆ ಹೋಗಂದನು ||14||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಮೂಢನು ನೀನು ಎಲವೆಲವೊ! ಮದನನೇ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ರಹಸ್ಯದಿಂದ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದೆ. ಪಾಪಿ ನನಗೆ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಶೂಲವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿದೆ! ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿ ಇರಲು ಇಷ್ಟಪಡದೆ, ಗಳಿಸಿದ ಧನವನ್ನು ಗುಂಪುಗೂಡಿದ ಅಖಿಲ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ; ನಿನಗೆ ವನವಾಸವೇ ಗತಿ! ಹೋಗು ಎಂದನು.

ಪಿತನ ಮಾತಂ ಕೇಳು ಮದನನುರೆ ಬೆರಗಾಗಿ |
ಖತಿಯೇಕೆ ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ |
ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸದೆನಲ್ಲದಾನತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಜ್ಜಮೇನಿದರೊಳು ||
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಕೌತುಕವೆ ತಂದೆಯ ಮಾತಿಗಾಗಿ ರಘು |
ಪತಿ ವರ್ತಿಸನೆ ವಿಪಿನ ವಾಸದೊಳ್ಳತ್ತನಂ(ಪು?)||
ಮತಿವಿಡಿದು ವಿಷಯೆಗೆ ವಿವಾಹಮಂ ವಿರಚಿಸಿದೊಡಾಯ್ತನಗೆ ವನಮಂದನು ||15||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮದನನು ಬಹಳ ಬೆರಗಾಗಿ ಸಿಟ್ಟೇಕೆ ಜೀಯ(ತಂದೆಯೇ), ನಿಮ್ಮ ಪಾದಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಥಾರೀತಿ ಪಾಲಿಸದೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರದ ನಿರೂಪ ಮೀರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಯಾವುದು? ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಲ್ಲಿಯದು, ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ನೆಡೆಸಲು ರಘುರಾಮನು ಕಾಡಿನ ವಾಸಕ್ಕೆ ನೆಡೆಯಲುಲಿಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ಪುತ್ರದಂತೆ ಅದರ ಸಹಮತಿ ಹಿಡಿದು ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಷಯೆಗೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ವನವಾಸವಾಯಿತಲ್ಲ! ಎಂದನು].

ವಿಷವ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕೊಡುವುದೆನಲೀತಂಗೆ |
ವಿಷಯೆ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಕೊಡುವುದೆಂಬೀ ಲೇಖ |
ವಿಷಯವಿದು ವಿಧಿಕ್ಯತವೋ ತನ್ನ ಮೋಸವೋ ಬರೆದವನ ಮರೆಹೊ ಶಶಿಹಾಸನ ||
ಮೃಷೆಯೊ ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಮೊದಲೆನಗೆ |
ಖುಷಿಗಳಾದಿದ ಮಾತು ಪುಸಿಯದೆಂದಾ ಮಂತ್ರಿ |
ವಿಷಮಬುದ್ಧಿಯೊಳೊಂದುಪಾಯಮಂ ಮನದೊಳಗೆ ನೆನೆದು ಚಿಂತಿಸುತಿದನು ||16||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ವಿಷವವನ್ನು ಈತನಿಗೆ ಉಣಿಸುವಂತೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿತ್ತು, ವಿಷಯೆ ಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ/

ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಇದೆ ಈ ಲೇಖನ, ಈ ವಿಷಯ ವಿಧಿಬರಹವೋ/ವಿಧಿಕ್ಯತವೋ ತನ್ನ ಮೊಸವೋ, ಬರೆದವನ ಕಣ್ಣಪ್ಪಿನ/ಕೈ ತಪ್ಪಿನ ಮರೆಹೊ, ಅಥವಾ ಶಶಿಹಾಸನ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯೊ ಇದರಲ್ಲಿ ಮದನನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಈ ಮೊದಲೇ ಋಷಿಗಳು ಆಡಿದ ಮಾತು ಹುಸಿಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಮಂತ್ರಿ ವಿಷಮಬುದ್ಧಿಯು ಮನದೊಳೊಗೆ ಉಪಾಯವೊಂದನ್ನು ನೆನೆದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ವೀರ ಬಾರೈ ಚಂದ್ರಹಾಸ ನೀನಿನ್ನೆಗಂ |
ದೂರಮಾಗಿದ್ದೆ ನಮಗಿನ್ನಳಿಯನಾದ ಬಳಿ ||
ಕೂರ ಹೊರಬನದೊಳಿಹ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕೆ ಮದುವೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದೊಳು||
ನೀರಜಸಖಾಸ್ತ ಸಮಯದೊಳೊರ್ವನೇ ಪೋಗಿ |
ಗೌರಿಯಂ ಪೂಜಿಸಿ ಬಹುದು ನಮ್ಮ ವಂಶದಾ |
ಚಾರಮಿದು ವರನಾದವಂಗೆ ನೀನಿಂದಿದಂ ಮಾಡೆಂದು ನೇಮಿಸಿದನು ||17||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ದುಷ್ಕಬುದ್ಧಿಯು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು: ವೀರನೇ ಬಾರಪ್ಪಾ, ಚಂದ್ರಹಾಸ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೂರವಾಗಿದ್ದೆ, ಇನ್ನು ಹತ್ತಿರದವನು. ನಮಗೆ ಅಳಿಯನಾದ ಬಳಿಕ ಉರ ಹೊರಗಿರುವ ವನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚಂಡಿಕಾ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮದುವೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದಂದು ಸೂರ್ಯನ ಅಸ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರಬೇಕು,ಇದು ವರನಾದವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಆಚಾರ/ ನಿಯಮ,ನೀನು ಇಂದು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದನು.

ಲೇಸಾದುದೆಂದು ಮಾವನ ಮಾತಿಗೊಪ್ಪಿ ಶಶಿ |
ಹಾಸಂ ಪ್ರಸೂನ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಂ ತರಿಸ |
ಲಾ ಸಚಿವನತಿ ಗೂಢದಿಂದ ಚಂಡಾಲರಂ ಕರೆಸಿ ನೀವಂದಿನಂತೆ ||
ಮೋಸದಿಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಾರದೆ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕೆ |
ನೇಸರಂಬುಧಿಗಳಿಲುರ್ಚನೆಗೆ ಬಹನೋರ್ವ |
ನೋಸರಿಸದಡಗಿಕೊಂಡಿದರ್ಧತನಂ ಕೊಲ್ಲುದೆಂದು ಬೆಸಸಿದನವರ್ಗೆ ||18||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಎಂದು ಮಾವನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ, ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಹೂವು ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ಅತಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಚಂಡಾಲರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು: ನೀವು ಹಿಂದೆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೋಸದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಂತೆ, ಮಾಡದೆ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೆ ಒಬ್ಬನು ಬರುವನು; ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಗಾಲವನ ಪದಕೆರಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂದು ಭೂ |
ಪಾಲಕಂ ತನಗಿನ್ನು ಸಾಕು ರಾಜ್ಯದ ಚಿಂತೆ |
ಕಾಲಮಂ ಸಾಧಿಸುವೆನತುಲ ಯೋಗದೊಳನಗೆ ಸುತರಿಲ್ಲ ಧರೆಯನಾರ್ಗೆ ||
ಬಾಲೆ ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಯನಾರ್ಗೆ ಕುಡುವೆಂ ವಿ |
ಶಾಲಮತಿ ಬೆಸನೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳೆ ಲಕ್ಷಣ ಸು |
ಶೀಲನಹ ಚಂದ್ರಹಾಸಂಗೆ ಮೇದಿನಿ ಸಹಿತ ಮಗಳನಿತ್ತಪುದೆಂದನು ||19||

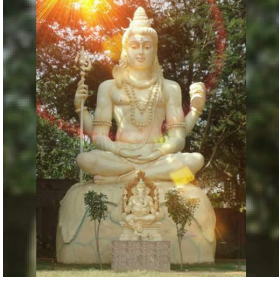
ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಮರಣ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ ರಾಜನು, ಪುರೋಹಿತ ಗಾಲವನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿ, ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತು, ತನಗೆ ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಚಿಂತೆ ಸಾಕು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವೆನು. ತನಗೆ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಮಗಳು ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ? ಬಹಳತಿಳಿದ ವಿಶಾಲಮತಿಯೇ ಹೇಳು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ರಾಜ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಸುಶೀಲನಾಗಿ ಇರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಹಿತ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದನು.

ಎಂದೊಡರಸಂ ಗಾಲವನ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಕೇಳ್ತು
ತಂದೆ ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯಕಾರಮಂ ನಿರ್ವಹಿಸು

ತಂದು ಬಾಗಿಲೊಳಿಡ್ ಮದನನಂ ಕರೆಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಿವಿಯೊಳು
ಮುಂದೆ ನಮಗುವ ಕೆಲಸದ ಪೊರಿಗೆಯುಂಟು ನೀ ನಿಂದು ಹಾಸನನಿಲ್ಲಿಗೀಗೊಡಗೊಂಡು ಬಾ
ಸಂದೇಹಿಸದ ಪೋಗಿನಲ್ಲೆ ಭೂಪಾಲನಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪೊರಮಟ್ಟನು||20||

ಹೀಗೆ ಅರಸನು ಪುರೋಹಿತ ಗಾಲವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು/
ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮದನನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ
ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಲೆನಾಗುವುದಿದೆ ನೀನಿಂದು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಈಗಲೇ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒಳಗೊಂಡು/ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಹಿಂದು
ಮುಂದು ಮಾಡದೆ ಸಂದೇಹಿಸದೇ ರಾಜನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟನು
(ಹೆಣ್ಣು, ತಾಂಬೂಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು
ಇದು ಎತ್ತ ಪೊದಪೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್ ತವ ಪಿತಂ (ನಿನ್ನ ತಂದೆ) ತತ್ತ (ಕೊಟ್ಟ ವ್ರತ)) ಸುವ್ರತಮೆನಲ್ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಯಂ
ಮಾಡಿ ಬಂದವನೆಂದನು ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆಯೆಂದು ಮದನನು ಕೇಳಲು, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ತನಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟ
ಶ್ರೇಷ್ಠವ್ರತವು; ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರುವೆನು ಎಂದನು.)

ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಕಾಲೇಜ್

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ
ಫೋನ್: 9880304338

ಉತ್ತಮ ಹಯಾರೂಢನಾಗಿ ಮದನಂ ಜವದೊ
ಳಿತ್ತಣಂದೈದೆ ರವಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಗಳಿವ
ಪೊತ್ತು ಪೊಂದಳಿಗೆಯೊಳ್ ಪುಷ್ಪ ಫಲ ತಾಂಬೂಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನಿರಿಸಿ
ಎತ್ತಿಕೊಂಡತ್ತಣಿಂ ಬಹ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ನಿ
ದತ್ತಪೊದಪೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್ ತವ ಪಿತಂ
ತತ್ತಸುವ್ರತಮೆನಲ್ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಬಂದವನೆಂದನು ||21||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಮದನನು ಉತ್ತಮವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೊರಡುವಾಗ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ ಸಮಯ.
ಆಗ ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವು,ಹೆಣ್ಣು,ತಾಂಬೂಲ,ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮದನನ ಎದುರಿಗೆ
ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಮದನನು " ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಚಂದ್ರಹಾಸನು " ನಿನ್ನ
ತಂದೆಯು ಹೇಳಿದ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಚಂಡಿಕಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ತಟ್ಟನೆ ತುರಂಗಮವನಿಳಿದಿಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತನ
ಕಟ್ಟಳೆಯ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಗಾಂ ಪೊದಪೆಂ
ನೆಟ್ಟನೆ ಮಹೀಶ್ವರನಂ ಪಿರಿದು ಕಜ್ಜಕೆ ನಿನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಬಾಯಿನಲ್ಲೆ
ಕಟ್ಟವಸರಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದರ್ಚನಾ ದ್ರವ್ಯ
ಮಿಟ್ಟ ಪೊಂದಳಿಗೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಶ್ಚಮಂ
ಕೊಟ್ಟಾತನಂ ಕಳುಹಿ ಪೊರಮಟ್ಟನೇಕಾಕಿಯಾಗಿ ಮದನಂ ಪೊಳಲನು ||22||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಮದನನು ತಟ್ಟನೆ ಕುದುರೆಯನ್ನಿಳಿದು " ನನ್ನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಟ್ಟಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ರಾಜನು ಮಹಾತ್ಮಾರ್ಯವೊಂದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎನ್ನಲು ಅತಿ ಅವಸರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ " ಎಂದು ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಯಿದ್ದ ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕುದುರೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಹಾಸನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಉರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಹೊರಟನು.

(ಹಣ್ಣು, ತಾಂಬೂಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಇದು ಎತ್ತ ಪೊದಪೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್ ತವ ಪಿತಂ (ನಿನ್ನ ತಂದೆ) ತೆತ್ತ (ಕೊಟ್ಟ ವ್ರತ)) ಸುವ್ರತಮೆನಲ್ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಬಂದಪೆನೆಂದನು ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆಯೆಂದು ಮದನನು ಕೇಳಲು, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ತನಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠವ್ರತವು; ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರುವೆನು ಎಂದನು.)

ತನ್ನ ಪಿತನಾಜ್ಞೆಯಂ ನಡೆಸುವ ಕುಲವ್ರತದ
ನನ್ನಿ ಶಶಿಹಾಸಂಗೆ ಭಂಗಮಾದವುದೆಂದು
ಮನ್ನಿಸಿ ನೆರೆದ ಸಕಲ ಸೇವಕರನೆಲ್ಲರಂ ಕಳುಹಿ ತಾನೊರ್ವನಾಗಿ
ಉನ್ನತದ್ರುಮಷಂಡ ಮಂಡಿತದ ಬನದೊಳ್ ಪ್ರ
ಸನ್ನೆಯಾಗಿಹ ಚಂಡಿಕಾಲಯಕೆ ಬರುತ್ತಿದ
ನನ್ನೆಗಂ ಕರತಳದ ಗಂಧಪುಷ್ಪದ ಪಾತ್ರೆಯೋಸರಿಸಿ ಬಿದ್ದುದಿಳಿಗೆ ||23||

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ತನ್ನ ವಂಶದ ವ್ರತವನ್ನು ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಸುವುದು ಚಂದ್ರಹಾಸನಿಗೆ ತಪ್ಪಿತೆಂದು, ಮನ್ನಿಸು ಎಂದು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಎತ್ತರವಾದ ಮರಗಳಿದ್ದ ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದ ಚಂಡಿಕಾದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮದನನು ಬರುತ್ತಿರಲು ಆಯತಪ್ಪಿ / ಕಾಲು ಎಡವಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪದ ತಟ್ಟೆಯು ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು.

(ತಾತ್ಪರ್ಯ:ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕುಲವ್ರತದ ನಿಷ್ಠೆ, ಚಂದ್ರಹಾಸನಿಗೆ ಭಂಗವಾಗುವುದೆಂದು ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲ ಸೇವಕರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನೆಯಾಗಿರುವ ಚಂಡಿಕೆಯ ಆಲಯಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು, ಆಗ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಗಂಧಪುಷ್ಪದ ಪಾತ್ರೆಯು ಓರೆಯಾಗಿ ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು.)

ಅವಗಡಿಸಿ ಮದನನಂ ಘಾತುಕರ್ ಚಂಡಿಕಾ |
ಭವನದೊಳ್ ಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲದೆ ಪೋದರಿತ್ತಲು |
ತ್ಲವದಿಂದೆ ಚಂದ್ರಹಾಸಂ ಕುಂತಳೇಂದ್ರನು ಕಾಣಲಾ ನೃಪನವಂಗೆ ||
ಅವನಿಯಂ ಕೊಟ್ಟರಸು ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ ಗಾ|
ಲವನ ಮತದಿಂದೆ ಗಾಂಧರ್ವ ವೈವಾಹದಿಂ |
ಕುವರಿ ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಯನಿತ್ತು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬನಕೆ ತಾಂ ಪೊರಮಟ್ಟನು ||24||

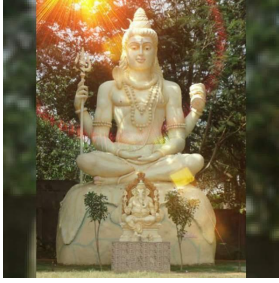
ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಮದನನನ್ನು ಕೊಲೆಗಡುಕರು ಚಂಡಿಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂದು, ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಇತ್ತ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮ, ಸಡಗರದಿಂದ ಚಂದ್ರಹಾಸನು ಕುಂತಳದ ರಾಜನನ್ನು ಕಾಣಲು ಆ ನೃಪನು ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅರಸುಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಗಾಲವನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ ಕ್ರಮದಿಂದ ವಿವಾಹಮಾಡಿ ಮಗಳು ಚಂಪಕಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಕರಿಸಿ ರಾಜನು ತಾನು ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

ಬಾಧಿಸುವ ಸುಖದುಃಖದೊಡಲೆನಿಪ ಸಂಸಾರ |
ಸಾಧನವನೆಲ್ಲಮಂ ತೊರೆದು ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ |
ಬೋಧಿತದ ಯೋಗಮಂ ಕೈಕೊಂಡು ಸತಿಸಹಿತ ಗಾಲವನನುಜ್ಞೆಯಿಂದೆ
ಗೋಧೂಳಿಲಗ್ನದೊಳ್ ಪೊರಮಟ್ಟನಾ ಕುಂತ |
ಳಾಧಿಪನರಣ್ಯವಾಸಕೆ ಬಳಿಕ ಚಂದ್ರಹಾ |
ಸಾಧೀನವಾಯ್ತುವನ ಸಂಪದಂ 'ಪುರುಷಸ್ಯ ಭಾಗ್ಯ'ಮೆಂಬುದು ನಿಜಮೆನೆ ||25||

ತಾತ್ಪರ್ಯ:ಬಾಧಿಸುವ ಸುಖದುಃಖದ ದೇಹ ಎಂಬ ಸಂಸಾರ ಸಾಧನವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ತೊರೆದು ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ ಬೋಧಿತವಾದ ಯೋಗಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸತಿಸಹಿತ ಗಾಲವನ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ಗೋಧೂಳೀ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಆ ಕುಂತಳ ರಾಜನು ಅರಣ್ಯವಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಟನು. ಬಳಿಕ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಅಧೀನವಾಯ್ತು. ಸಂಪದವು 'ಪುರುಷಸ್ಯ ಭಾಗ್ಯ'ಎಂಬುದು ನಿಜ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಯಿತು.

"ಹೀಗೆ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು, ದಾಯಾದಿಗಳನ್ನು, ಹೆತ್ತವರನ್ನೇ ಧನದಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಯವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸುವ, ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ತಮಾನದ ಹಿಂಸಾರತಿಯ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲವು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅನಾಥ ಬಾಲಕನೊಬ್ಬ ಉರಿನ ಜನರ ಮಮತೆ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಪುಟ್ಟನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಬದುಕು ವಿಧಿನಿಯತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಜನನಾರಭ್ಯದಿಂದಲೂ ವಿಧಿ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಪರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಧಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಕೃಷ್ಣ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. 'ವಿಧಿಕ್ರತವನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರುಂಟೆ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿಜ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಜೀವಪರ ಕಾಳಜಿ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು, ಪಸರಿಸುವುದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಆಶಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಅಂತಿಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಇದೆ ಆಗಿದೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯವೊಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸಂದೇಶ ಜೀವನ್ಮುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜಾಣ್ಮೆ ಮತ್ತು ಚತುರತೆಯನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯ ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಕಾಲೇಜ್

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ

ಫೋನ್: 9880304338

ಇದ್ದತ್

ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ಪರದೆ

ಬೋಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಬೋಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರಿನ ಬೋಳುವಾರು ಎಂಬಲ್ಲಿ 1951 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುವ ಇವರು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕರಾವಳಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಆಡುವ ಬ್ಯಾರಿ.

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಭಾವ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದವರು ಬೋಳುವಾರರು. ಕೃತಿಗಳು: ಅತ್ತ ಇತ್ತಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ, ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಂಕ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ಪರದೆ, ಒಂದು ತುಂಡು ಗೋಡೆ,ರುಖಿಯಾ,ಜೆಹಾದ್,ತಟ್ಟು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಪುಟ್ಟ ಮಗು. ಪಾಪು ಗಾಂಧಿ, ಬಾಪು ಗಾಂಧಿ ಆದ ಕಥೆ. ಇವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಂದಿದೆ.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯವನ್ನು 'ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ಪರದ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದನೇ ಮಾತ್ರ ನಂಬಿರುವ ಬೋಳುವಾರು ತಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ, ಅವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾಹು ಎಳೆದ ಪರಿಧಿಯ ಒಳಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಅರಸುವ ತನ್ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಬಲೀಕರಣದ ಮಹತ್ವದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಳುವಾರು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. 'ಈ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗಂಡಸರು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡದ್ದು' ಎಂಬ ಅವರ ಮಾತು ಅವರಲ್ಲ ಕಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಅನುರಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಬದುಕನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಹಿರಿದೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಬದುಕುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಅಂತಃಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇದ್ದತ್ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಅರಳಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮಹರುನೀಸಾಳ ಬಾಳಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆಯಾಗಿದ್ದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಗೊಡ್ಡ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ದಾಸರಾಗದೆ ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಬದ್ಧರಾದವರು. ಪುರುಷನಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಸ್ತ್ರೀಯಿಗೂ ಸಿಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು ಇದ್ದತ್ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಪತಿ/ಪತ್ನಿ ತೀರಿಹೋದರೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿವಸ ಪರ ಸ್ತ್ರೀ/ಪುರುಷನನ್ನು ಬಯಸದೇ/ ವಿವಾಹವಾಗದೇ ಇರುವ ಅವಧಿಯನ್ನು 'ಇದ್ದತ್ ನ ಕಾಲಾವಧಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಹರುನೀಸಾಳಿಗೆ ಈ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಹಗಲಾದರೆ 'ಇದ್ದತ್' ಅವಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮುಖ ಈಗ ಹೇಗಿರಬಹುದು? 'ಇದ್ದತ್'ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಬಾರದಂತೆ, ಆದರೂ ಬಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಮೀಯುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಹಂಡೆಗೆ ಇಣಕಿದವಳಿಗೆ ಭಯವಾಗಿತ್ತು. 'ಅಲಿಖತ್' ಇಲ್ಲದ ಬೋಳು ಕಿವಿಗಳು, ಆಭರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಯಾರೂ ಗಮನಿಸಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಅಲ್ಲಾಹುವಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಂಡೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ -ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣ -ಮುಖದ ಬಿಂಬವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ತಪ್ಪಾದರೂ - ತಕ್ಷಣವೇ 'ತೌಬಾ' ಹೇಳಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಾಹುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಅಪರಾಧವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕ್ಷಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಮೇಹರುನ್ನಿಸಾ. ಅಲ್ಲಾಹುವೇ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ನೀಡು, ಎಂದು ಅಲ್ಲಾಹುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ. ಇನ್ನೊಂದೇ ರಾತ್ರಿ, ನಾಳೆಯ ದಿನ ಬಿಸಿಲು ಕಾದಾಗ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿಯಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯೊಗೆಯುವ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳು ಸ್ವತಂತ್ರಳು, ಚಾವಡಿಯ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ರೇಡಿಯೋದ ಹಾಡು ಕೇಳುವುದು ನಾಳೆಯಿಂದ ಪಾಪವಲ್ಲ. 'ಸಮದ್ ಮಲಗುವ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡುತ್ತಾ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡರೆ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸಮದ್ ಈಗ ಹೇಗಿರಬಹುದು? ಒಂದೇ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡದೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದಂತಿದೆ. ಅವನು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಜತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರವಾಗಲೆಲ್ಲ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಆತನ ನಗು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ, 'ಆ ಸಂಗತಿ ಬಿಡಿ, ನಾನಿದ್ದೇನೆಲ್ಲಾ...' ಎಂದು ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ಅದೆಷ್ಟು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ಬಿಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ನಡೆದುಹೋಯಿತು! ಎಲ್ಲ ಮಾಯಕದಂತೆ. ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದ್ದ ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಳು 16 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮೇಹರುನ್ನಿಸಾ, ಇವನಿಗೆ ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿ ಮೇಹರುನ್ನಿಸಾ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗೆ ಯಜಮಾನಿತಿಯಾಗಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ಕನಸು ಕಂಡವಳೂ ಅಲ್ಲ ಅವಳು, ಮಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಆಗ ಹದಿನೈದೋ ಹದಿನಾರೋ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಇದ್ದೀತು. ಅವಳ ತಂದೆ ಸತ್ತ ದಿನವಂತೂ ತನಗಿನ್ನಾರು ಗತಿ ಎಂದು ಅವಳು ಇಡೀಯ ಉರು ಕರಗುವಷ್ಟು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಈಕೆಯ ನೋವಿಗೆ, ಅಳುವಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದೇ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಈಕೆಯನ್ನು ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗೆ ಯಜಮಾನಿತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಳು, ಇಂತಹ ಅಂಗಡಿ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಯಾರು ಕೂಡ ಕರೆದು ಹುಡುಗಿ ಕೊಟ್ಟಾರು. ಮೊದಲ ರಾತ್ರಿಯಂದೇ ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು; ಈ ಮನೆಗೆ ನೀನೇ ಯಜಮಾನಿತಿ, ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾಹು ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ ಕೈಚಾಚಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.' ಮೀನು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಪಂಚಾಯತು ಕಚೇರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಜೀನಸು ಅಂಗಡಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಹಿತ್ತಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರ'ರಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರು,

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಸಾಯುವಂತಹ ವಯಸ್ಸೇನೂ ಆಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಲವತ್ತೈದು ಅಥವಾ ಐವತ್ತೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾವು ತರುವಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಕಾಯಿಲೆಯೇನೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುತ್ರಬ್ಬನವರು ಕಲ್ಲುಗುಂಡಿನಂತಹ ಆಳು, ಅಂಗಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಿರಾಕಿಗಳು 'ಸಾಹುಕಾರೇ' ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಠ, ಒಂದಿಷ್ಟು ತಲೆಕೂದಲು ಬಿಳಿಯಾದರೂ ಕಪ್ಪು ಕಾಡಿಗೆಯಂತಹ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಅವರದ್ದು, ಅಪರಿಚಿತರ ಎದುರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳನ್ನೇ ಮರೆಮಾಚಬಲ್ಲ ನಡಿಗೆಯ ಗತ್ತು, ಮೂವತ್ತರ ಯುವಕರನ್ನು ನಾಚಿಸಬಲ್ಲ ದಾಡ್ಯತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು, ಸಾಹುಕಾರರ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿ ಸಕೀನ ಮೂರು ತಿಂಗಳೂ ಅವರ ಜತೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಓಡಿಹೋದವಳು, ಹಿತ್ತಲ ಬಾವಿಗೆ ಹಾರಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಸಮದ್‌ನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ವಾರವಿಡೀ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆಗ ಹದಿನೈದರ ಹೊಸ್ತಿಲಿದ್ದ ಸಮದ್, ತಮ್ಮ ಬಹುದೂರದ ಅಕ್ಕ ಕೈಜಮ್ಮನವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ

ಬದುಕು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದ ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರರು ಕಳೆದ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ಅದು ಯಾಕೋ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಿ ತಮಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಿರಿಯವಳಾದ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳನ್ನು ನಿರಾಹ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರೆ ತಂದಾಗ, ಸಮದ್ ಗೆರೆ ಮೀಸೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನಗು ಅರಳಿಸಿದ್ದ.

'ಇವನ ಎದುರು ನೀನೇನೂ ಮರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮದ್ ಬಹಳ ಸಮಯದಿಂದ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಇದ್ದಾನೆ.

ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಯತೀಮ್ ಹುಡುಗ, ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇರೆಯಲ್ಲ- ಅವನು ಬೇರೆಯಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಾಹುಕಾರರು ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಸಮದ್‌ನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ, ಸಿದ್ಧಿಯವ ಯೌವನವನ್ನೇ ಮೈತುಂಬ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಯುವಕ, ಪ್ರೀತಿ- ಗೌರವ ಎರಡನ್ನೂ ಬೆರೆಸಿದ ಹೂನಗುವಿನ ಗೊಂಚಲನ್ನೇ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗರ್ಪಿಸಿದ್ದ.

ಹದಿನೆಂಟರ ಕೆಂಪು ಹುಡುಗಿ, ಅಂತಹ ನಗುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಅದೇ ಮೊದಲು; ಮೈತುಂಬ ಬೆವರಿದ್ದಳು ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ!

ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಮನೆಯಿಂದ ಡಬ್ಬ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಮಾಜಿನ 'ಭಾಂಗ್' ಕೇಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತೆಂದರೆ ಸಮದ್ ಬಂದನೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಊಟ ತುಂಬಿಸಿಟ್ಟು, ಚಾವಡಿಯ ಕಿಟಕಿ ಕಂಬಿಗಳಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲ ಹುದುಗಿಸಿ. ಸಮದ್ ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಕಿಣಿ ಕಿಣಿಗೆ ಕಿವಿ ತೆರೆದೆ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದರೆ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಖುಷಿ. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕೋಳಿ ಸಾರಿನ ಊಟ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ, ಸ್ವಂತ ಅಮ್ಮ ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ,

ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ ನೆನಪೇ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಗುವಿರುವಾಗಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ.

ಮೂರು ತಂಗಿಯಂದಿರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಅವಳಿಗೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿಮೂರರ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಮುತ್ತಪ್ಪಾಡಿಯ ಬೀಡಿ ಬ್ರಾಂಚುಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ದಾಖಲೆಯೇ. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಎದ್ದು ಬಚ್ಚಲಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಹಂಡೆಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಸುವುದರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವುದರ ಜತೆ ತಮ್ಮ, ತಂಗಿಯಂದಿರ ಊಟ ಬಟ್ಟೆ ಸಿಂಬಳ ಸ್ನಾನ ಈ ತರಹದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ಸೊಂಟ ನೋವು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅದು - ಇದು ಎಂದು ಓಡಾಡುವಾಗ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅಡುಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ. ಊಟವಾದ ತಕ್ಷಣ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ನಿಧ್ರೆ ಆವರಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಅದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಇದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಪಕ್ಕದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಪಟ್ಟಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಮನೆಯ ನೆನಪಾಗುವುದು ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕವೇ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಎದ್ದು ಬಸ್‌ಸ್ತಾಂಡಿನ ಹತ್ತಿರದ ಕಿಣಿಯವರ ಗೋದಾಮಿಗೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವ ಅಪ್ಪ ಮರಳುವುದು ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತಕ್ಕೇ. ಒಂದೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಜತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಳಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. 'ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಡ. ಅಲ್ಲಾಹು ಮೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಯ್ತಾ?' ಎಂದಿದ್ದ.

ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಕೊನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸಿದ್ದಳು. ತಾನು ವಿಧವೆಯಾದ ಎರಡೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳನ್ನು ಅಂಗಡಿ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ನಿರಾಹ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು, ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಯ ಉನ್ನೀಸಾ. ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಬೇಡ ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತಿದ್ದಳು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ಈ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ವಾರ- ಎರಡು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಸುಖ ದುಃಖ ವಿಚಾರಿಸಲು ಖಾಲಿ ಗೋಣಿಬೇಲದೊಂದಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಹೇಳಲಿ- ಬಿಡಲಿ, ಕೈಜಮ್ಮನವರೇ ಗೋಣಿಬೇಲದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ-ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ತನಗೆ ಎದುರಾದಿದವರಲ್ಲ. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಆಳಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಹೆಚ್ಚೇ ಇದ್ದೀತು - ದೇವರಂತಹ ಗಂಡನೇ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಯಾರಲ್ಲಿ? ಹೇಳಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ತೌಬಾ....! ತೌಬಾ....! ತಾನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಪಾಪವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಪರಮಕರುಣಾನಿಧಿಯೂ ಆದ ಅಲ್ಲಾಹುವೇ,

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟಯೋಚನೆಗಳೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮರೆಯಬೇಕೆಂದರೂ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ಸಮದ್ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ದೃಶ್ಯ: ತಣ್ಣೀರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡುಗುವ ಸಮದ್ ತುಂಬಿದ ದೇಹವನ್ನು ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿ ಸಂದಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ 'ತೌಬಾ' ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಕೊರಡೆಯೇಟುಗಳಿಂದ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ'. ಸಮದ್ ಈಗ ಗಾಡ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದು ಕವುಚಿ ಮಲಗಿದ ಗೋಂಕುರು ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಕೋಳಿ ತಂದು ಕತ್ತು ಕೊಯ್ದು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಮದ್ ನ ಕೆಲಸ, ಅವನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಾಗೆಯೇ, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು, ನಿರುತ್ಸಾಹವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೂ 'ಆ ಸಂಗತಿ ಬಿಡಿ. ನಾನಿದ್ದೇನಲ್ಲಾ...' ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ತಲೆಗೂದಲ ಕ್ಲಿಪ್ಪು, ಕಾಡಿಗೆಯ ಡಬ್ಬಿ, ಪಾಚೀ ಎಣ್ಣೆ - ಏನು ಬೇಕೋ ಅದು -ಹೇಳಿದ ದಿನ ಸಂಜೆಯೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೇರ್‌ಪಿನ್ ಬೇಕು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ ಅಲೆಯಲು ಪುತ್ರಬ್ಬ

ಸಾಹುಕಾರರಿಗಂತೂ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿರುವಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಮದ್ ನಿಗೂ ಉಂಟು. ಅಂಗಡಿಯ ಕ್ಯಾಶ್ ಬಾಕ್ಸಿನಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಭರಣಿಯ ತನಕ ಕೈಯಾಡಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವನಿಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಅಂಗಡಿ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲು ಮಾತ್ರ ಪುತ್ರಬ್ಬನವರ ಸೊಂಟದಲ್ಲೇ ತೂಗಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂಗಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅವರೇ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಮುಚ್ಚಿ, ಬೀಗ ಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಂದಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗನೇ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪುತ್ರಬ್ಬನವರು 'ಸ್ವಲ್ಪ ಎದೆ ನೋವು' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಉಟವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು ಆದರೆ ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯೂ ಪುತ್ರಬ್ಬನವರು ಏಳುವ ಲಕ್ಷಣ ತೋರಿಸದಾದಾಗ ಸಮದ್ ಗಂಭೀರವಾಗಿ. 'ಆ ಸಂಗತಿ ಬಿಡಿ, ನಾನಿದ್ದೇನೆಲ್ಲಾ, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು, ಸಮದ್‌ನತ್ತ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ನೋಟ ಚೆಲ್ಲಿದ ಮಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಆಸೆ ಪುತ್ರಬ್ಬನವರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು.

ಸಮದ್ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಮಹರುನ್ನೀಸಾ ತೀರಾ ಅಗತ್ಯದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ - ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪುತ್ರಬ್ಬನವರ ಜತೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಮದ್ ಮತ್ತೆ ಬರುವಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಭಾಂಗ್ ಕೇಳಿಸಬೇಕು. ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಉಟದ ಡಬ್ಬ ಒಯ್ಯು. ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮರಳುವ ಕ್ರಮ. ಹಗಲಿಡೀ ಮನೆ ತುಂಬ ಮಹರುನ್ನೀಸಾಳದೇ ಕಾರುಬಾರು. ಆಳೆತ್ತರದ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅವಳ ಕೆಲಸ. ಹಳದಿ ರೇಶಿಮೆಯಂತೆ ನುಣುಪಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡಲೂ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಶುಕ್ರವಾರದ ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯುವ ಮುಂಚೆ ಪುತ್ರಬ್ಬ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. "ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ ನಾನು, ನಿನಗಿನ್ನು ಯಾರು ಗತಿ?" 'ಆ ಸಂಗತಿ ಬಿಡಿ. ನಾನಿದ್ದೇನೆಲ್ಲಾ....' ಎನ್ನುತ್ತಲೆ ನುಗ್ಗಿಬಂದಿದ್ದ ಸಮದ್, ಮಹರುನ್ನೀಸಾ ಈಗ ಒಂಟಿ. "ಅವಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಅಳುತ್ತಾ ಸಾಯಲಿ" ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಅದ್ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಬೂಬಮ್ಮ, ಅವರ ಮಗಳು ಸಾರಮ್ಮ, ಹಿತ್ತಲ ಮನೆಯ ರಾಧಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಅತ್ತಿದ್ದಳು. 'ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಡ ಮೋಳೆ, ದುಃಖಿಸಿ ಮುಕ್ಕಾಲಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬಂದದ್ದನ್ನು ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಎದುರಿಸಬೇಕು; ಈಗ ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿರಲು ಒಂದು ಜನ ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಹಾಗಾಯಿತು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಾ?' ಎಂದಿದ್ದಳು ಕೈಜಮ್ಮ. ಈ ಕೈಜಮ್ಮಳ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಯಾವ ಗುಟ್ಟನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮದ್ ಉಟದ ಡಬ್ಬದೊಡನೆ ಸೈಕಲ್ ಹತ್ತಿ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳ ರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಅವಳ ಭಯಭೀತ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣು ನೆಚ್ಚು ನೇರವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು. 'ನೋಡು ಮೋಳೆ, ನಾನು ಕೂಡಾ ನಿನ್ನ ಹಾಗಿನ ಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ದಾಟಿ ಬಂದವಳು, ಈ ಪುತ್ರಬ್ಬ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ; ಅವನು ಮಗುವಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನವನು. ಒಂದು ಇರುವೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೂ ಅವನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಏನು ಎಂಬುದು ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೇ.. ಅವನನ್ನು ಹಾಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದೂ ನೀರಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದೂ ನಿನಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.' ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾ ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಕಾಲಿಗೆ ಜೋತುಬಿದ್ದು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ, ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸ್ವತಃ ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ನೀರು. ಮುಂದೆಂದೂ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಅಂತಹ ಮಾತು ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾ ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳೇನನ್ನೂ ಮಾಡಿರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸಮದ್‌ನಿಗೆ ನೂರಾರು ಕತೆಗಳು ಗೊತ್ತು. ಸಮದ್ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕತೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೈಜಮ್ಮನವರಿಗೂ ಸಮದ್ ಹೇಳುವ ಕತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲ ಕತೆಗಳೂ ವೀರಾಧಿವೀರರುಗಳಾದ ಸುಂದರ ರಾಜಕುಮಾರರು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತಿ ಸುಂದರಿಯರಾದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರ ನಡುವೆಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅರಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಾಜಕುಮಾರ ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಸೇರುವುದು, ಸೈನಿಕರು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಬಿಳಿಯ ಅರಬ್ಬಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲೇ ಹಾರುವುದು. ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟದ ಮುತ್ತಿನ ಸರವನ್ನು ತರಲು ಕೀಲು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಏಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ ಇರುವ ರಾಕ್ಷಸರ ಗುಹೆಯನ್ನು ನುಗ್ಗುವುದು. ಹಂದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ರಾಕ್ಷಸನ ಜತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಹೇಸಿಕೊಂಡು ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ತುಂಟ ತಮಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಯೇ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕೋಳಿಗರಿ ಕೀಳುವುದನ್ನು ಕೂಡಾ ಮರೆತು ಇಬ್ಬರೂ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮದ್ ಕತೆ ಮುಗಿಸಿ ಕೈ ತಟ್ಟಿ ನಕ್ಕಾಗ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ, 'ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುತ್ತೀಯಾ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆ ಹೊಲಿಸಲಾ?' ಎಂದು ಹುಸಿಕೋಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗಂಡ ಸತ್ತು ಇದ್ದತ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಸಮದ್ ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಬೀಗ ಕೇಳಿದ್ದ ಆಗ ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಎದೆಯ ಥವಡವ ಸಮದ್‌ನಿಗೂ ಕೇಳಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳ ರಕ್ತವೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ತುಟಿಗಳು ಅದುರತೊಡಗಿದವು. ನಾಲಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಒಣಗಿಹೋಯಿತು. 'ಉದುಬತ್ತಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವೂ ಬೇಕು. ಮೇಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಕಾಲುಗಳು, ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇನ್ನೇನು ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುತ್ತೇನೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡವಳು ಮಂಚದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತಳು. ಅವಳ ಬಲದ ಕೈ ತಲೆದಿಂಬನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ದಿಂಬಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಗದ

ಕೈಗೊಂಚಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುವುದು ರೂಢಿ. ನಿನ್ನೆ ಮಾಡುವಾಗಲು ಪುತ್ರಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲನ್ನು ತಲೆದಿಂಬಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಈ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದಿರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿನ್ನದು ಎಂದಿದ್ದರು ಪುತ್ರಬ್ಬ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಳು. ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಕೂಡಾ ಈ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲ. ಗಂಡನ ಹಾಸಿಗೆ ಹೊರಗಡೆಯ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲು ಒಳಗೆಯೇ ದಿಂಬಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ 'ಇದ್ದತ್'ಗೆ ಕೂತ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವನೇ ಗಂಡಸಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು. ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೋಣೆಯ ಹೊಸಿಲು ದಾಟುವಳು ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ.

ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಮುತ್ತುಪ್ಪಾಡಿಯ ಉರೂಸಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವಳಲ್ಲ. ತಮ್ಮ-ತಂಗಿಯಂದಿರ ಚಾಕರಿ ಮತ್ತು ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಪುರುಷರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವ ಯೋಚನೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ತನ್ನ ಮದುವೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಅನೃಷ್ಟ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ, ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೇನೂ ಅವಳು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಾವಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೊಂದೇ ಈ 'ಇದ್ದತ್' ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ದಿನಚರಿಯೆಲ್ಲುಂಟಾದ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾದಾಗ ಮೈಮೂನಳ ಮಗುವಿನ ಜತೆ ಮುದ್ದು ಮಾತಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಇದ್ದತ್‌ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಗುವಿನ ನೆನಪೇನೂ ಬಹಳ ಕಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೈಮೂನಳ ಮಗುವಿನ ಜತೆ ಆಡುವಾಗ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅವಮಾನವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂಗಡಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವೂ ಅವಳಿಗಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಇವಳಿಗೆ, ಸಮರ್ಥ ನನ್ನು ಕುರಿತು

"ಈ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಅಂತ ಬೇರೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? " ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಈ ಮಾತಿನ ಹಿಂದೆ ಬೇರೇನಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆಯೇ? ನೀನಿನ್ನು ಹೋಗು ಎಂದಕೂಡಲೇ ಅವನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆಯೇ? ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ತನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಈ ಮನೆಯ ಒಟ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನದೂ ಪಾಲಿದೆ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ಗಂಡಸು, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ತನ್ನನ್ನೂ, ಕೈಜಮ್ಮನವರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾಕತ್ತು ಉಳ್ಳವನು. ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ನವಿರಾಗಿ ನಡುಗಿದಳು. ಸಮರ್ಥ ತನ್ನನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಛೇ! ಅವನು ಅಂತವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿತಿ ನಾನೇ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿದ್ದಿರಬಹುದು? ತೌಬಾ..! ತೌಬಾ... ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕುರಾನಿನ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಳು. ಇದ್ದತ್‌ಗೆ ಕೂತವಳ ಜತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಟ - ತಿಂಡಿ ತಂದಿರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೈಜಮ್ಮನವರಿಗೆ ಆ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ತಂದುಕೊಡುವುದು. ಅಂಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಕನಿಷ್ಠ ಸಮರ್ಥನ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಕೈಜಮ್ಮ ಚಕಾರವೆತ್ತುವವರಲ್ಲ. - ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಕೂಡ ಆಗ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಹಗಲು ಕುರಾನು ಓದು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಅರೆ ಎಚ್ಚರದ ನಿನ್ನೆ, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಏಕತಾನತೆಯ ದಿನಚರಿ, ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಮುಂಜಾನೆ ಬಂದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ - ಈ ಎರಡು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳ ಮನಸ್ಸು ಹುಚ್ಚು ಕುದುರೆಯಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮರ್ಥ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಟಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂದು ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೇ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರುತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸಿದ್ದಳು.

ನಮಾಜು ಮುಗಿಸಿ ಕುರಾನು ಹಿಡಿದು ಕೂತವಳಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಪುಳಕ, ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗಡೆ ಬೆಳಕು ಇಣುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆಳಕಾಗಲಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಮಹಾ ಪಾಪಿಗಳು, ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಸುಖ ಎಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ?! ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕೈಜಮ್ಮನವರಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸಮರ್ಥ ಏಳುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ತಡವೇ. ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯ ಬದಿಗೆ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಅವನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲು ಕೋಲು ಉರುಟು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳೇ ಹಲವು ಬಾರಿ ಕಂಡದ್ದುಂಟು. ಚಾವಡಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹಾದು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಪಕ್ಕದ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟಿನ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಒಳಗಿನದಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ಗೋಂಕರು ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ಕಾಲಗಲಿಸಿ ಕವುಚಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡವನನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈವತ್ತು ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರಬಹುದೆ? ಮುಖ ನೋಡದೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಾಯಿತಲ್ಲ!

ಕೈಜಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಳು, ಎದ್ದೀಯಾ ಮೋಳೇ?' ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದತ್‌ಗೆ ಕೂತ ಬಳಿಕದ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದು. ಆದರೆ ಇಂದೇಕೋ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳಿಗೆ

ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ತಾನೆಂದು ಈ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಅದು ಪಾಪವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ನೇರವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡಲೇ? ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು? ಅವರೇ ಬಂದು ಕರೆಯಲಿ; ಮತ್ತೆ ಹೋದರಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಅರ್ಧ ತಾಸು. ಇದಿಷ್ಟು ದಿನ ಸಹಿಸಿದವಳಿಗೆ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕುರಾನನ್ನು ಮಡಿಚಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿ ಅಂಗೈಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡ ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಳು. ಹೊರಗೆ- ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬೇಕು; ಸಮದ್ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತೇನೂ ಆಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಸೆಯಿಂದ, ಬೀಗ ಕೈಗೊಂಚಲು ಒಯ್ಯಲು ಕೈಜಮ್ಮ ಬರುವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದಿಗೆ ಕಿವಿಯಾನಿಸಿ ಕೂತಳು, ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಮುಚ್ಚಿದ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿದಾಗ ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ. ಸಮದ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರಬಹುದು? ತಿಂಡಿಯ ತಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಚಹದ ಲೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಕೋಣೆಗೇ ಬಂದಾಗ ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಗಲಿಬಿಲಿ. ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಾಗಿರುಬಹುದೇ? ತನ್ನೆಣಿಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೈಜಮ್ಮನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕಲ್ಲಾ? ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರೇ ಎಣಿಸಿ ನೆನಪಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗಾದರೆ ತನ್ನನ್ನೇಕೆ ಚಹ ಕುಡಿಯಲು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ? ಗಂಟಲವರೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಅದುಮಿ ತಿಂಡಿಯ ತಟ್ಟೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿದಳು.

'ಮೆಂತೆಯ ದೋಸೆ ಪುತ್ತುಬ್ಬನಿಗಂತೂ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.' ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟರು. 'ಸಮದ್ ನಿಗಾದರೋ ಮೆಂತೆ ದೋಸೆಯೆಂದರೆ ಜೀವ, ನಿನ್ನೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಹೇಗಾಗಿದೆ ದೋಸೆ?' ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮೇಜಿಗೂರಾಗಿ ಕೂತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಅವರು ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗಲೇ ಅನುಮಾನವಿತ್ತು. ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯ ಬೇರೇನೋ ಗಂಭೀರವಾದದ್ದೇ ಇದೆಯೆಂಬುದು. ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕೈಜಮ್ಮನವರ ಮುಖ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಪಟವೇನೂ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲ.

'ಸಮದ್ ಈವತ್ತು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಕಾಸರಗೋಡು ತನಕ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಾನಂತೆ' ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಅದೇನೂ ವಿಶೇಷವಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಸಹಜ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. 'ಕಾಸರಗೋಡಿಗೆ! ಯಾಕಂತೆ?' ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ ಅಚ್ಚರಿಯ ಜತೆ ಅಸಹನೆ ಬೆರೆಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಳು. ಖಾಲಿ ತಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಗ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೈಜಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದರು, 'ಇದ್ದತ್ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲೇಬಾರದೆಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆಣೆ ಹಾಕಿಸಿದ್ದೆ. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಪಾರ್ಕಿಯವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ನೀನೇ ಸ್ವತಃ ಕಾಸರಗೋಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕವೇ ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಎಂದು ನನ್ನದ್ದರೇ ಖಡಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಮುಂದಿನ ಗುರುವಾರ ತಪ್ಪಿದರೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಹುಡುಗಿ ನೋಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿಸೋಣ ಅಂತ ಹೇಳಿಬರಲು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನದು ಈವತ್ತೋ ನಾಳೆಯೋ ಎಂದಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಈ ಮನೆಗೆ ಬರುವವಳು ಮೊದಲು ನಿನಗೊಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಬೇಕು ನೋಡು. ಅವನು ಕೂಡಾ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನೀನು ಹುಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು; ಹುಡುಗಿ ಹೇಗೆಯೇ ಇರಲಿ ಕುಂಟೆಯೋ - ಕುರುಡಿಯೋ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ನಿರ್ಹಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮದ್‌ನಂತಹ ಹುಡುಗ ಸಿಕ್ಕಲು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲಾ?'

ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾಳಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇನೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅರೆ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲಾಹುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು.

ಓಹ್..... ಅಲ್ಲಾಹುವೇ! ಕಾದು ಕೆಂಪು ಚರ್ಮದಂತಾದ ಆಗಸವನ್ನು ಪಾಪಿಯಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸು. ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಡೆಸು. ಸುಡುವ ಕರಗಿದ ತಾಮ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸುರಿದು ಬಿಡು....

ಹೀಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡ ಸತ್ತು ಇದ್ದತ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಹಲವು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೊಳುವಾರ್ ರು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ಮಿರ್ಜಾರ ಮಾನವೀಯತೆ

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ - ದಿವಿಜಿ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ದಿವಿಜಿ' ಎಂದು ಖ್ಯಾತರಾದ ಡಾ.ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು, 1887 ರಂದು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು

ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ, ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, ನಂತರ 'ಸೂರ್ಯೋದಯ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ' 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, .

ಕೃತಿಗಳು: ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ, ಮರುಳ ಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ, ಶ್ರೀಮದ್ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಬಾಳಿಗೊಂದು ನಂಬಿಕೆ, ದೇವರು, ಅಂತಃಪುರ ಗೀತೆಗಳು, ವನಸುಮ, ವಸಂತ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ, ನಿವೇದನ, ಉಮರನ ಒಸಗೆ, ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರ ಶಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಂದಿದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ 18ನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ವಿವಿ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1927 ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯವನ್ನು ದಿವಿಜಿಯವರ 'ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ' ಎನ್ನುವ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಶರಣರು ಸಾರಿದ ವಾಣಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಉತ್ತಮರ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆತಾಗ ತನಗಾಗಿ ತಾನು ಎಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಪರರಿಗಾಗಿ ತಾನು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ, ಸಮದರ್ಶಿತ್ವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಒಡನೆಯ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸುವುದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬುದು ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯ. 'ಜನರ ಸೇವೆಯೇ ದೇವರ ಸೇವೆ' ಎಂಬ ಸೂಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಜನರ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ದೇವರಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಸಾಹೇಬರು, ಒಮ್ಮೆ ತುಂಬಿದ ಬಸುರಿಯೋರ್ವಳು ನೀರಿಗಾಗಿ ಬವಣೆ ಪಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಕೆಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನೀಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಸಂಗದ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಮಿರ್ಜಾ ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಪರ್ಷಿಯಾ ದೇಶದವರು, ಫಿರ್ದೌಷಿ,ಹಾಫಿಜ್,ಉಮರ್ ಖಯ್ಯುಮ್,ಸಾದಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳ ದೇಶ ಪರ್ಷಿಯ. ಆ ದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ಕುಲಕ್ರಮದಿಂದ ಬಂದಿತ್ತು. ಮಿರ್ಜಾರವರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿ ಪರ್ಷಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವರು. ಮಿರ್ಜಾರವರು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು,ಅವರ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು,ವಿವಾದಗಳು,ಮಿರ್ಜಾರವರ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಡಿ.ವಿ.ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿನ್ನಿಮಿಲ್ ಗದ್ದಲ:

ಮಿರ್ಜಾರವರು ದಿವಾನ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿದ ವರ್ಷವೇ ಗದ್ದಲದ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ವರ್ಷ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿನ್ನಿಮಿಲ್ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮುಷ್ಕರದ ದೊಂಬಿ ನಡೆಸಿದರು. ಆ ದೊಂಬಿಯನ್ನು ಚದುರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ದೊಂಬಿಯ ಹಟ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೋದಾಗ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ಸಾವುಗಳೂ ಆದವು, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಕೋಲಾಹಲ. ದಿವಾನ್ ಮಿರ್ಜಾರವರು ಬಹು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ತೋರದೆ. ಆಕ್ಷೇಪಕರ್ತರನ್ನು ದಬಾಯಿಸಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿನ್ನಿಮಿಲ್ ಗಲಾಟೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಚಳವಳಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟುವ ಸೂಚನೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿತ್ತು. ಸರಕಾರವು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ತೋರಿ ಅದರಂತೆ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಚಕಾಲ ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಸುಲ್ತಾನ್ ಪೇಟೆ ಗಲಭೆ:

ಮಿರ್ಜಾರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಎರಡನೆಯ ಗಲಭೆ ಆರ್ಕಾಟ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಸಂಬಂಧದ್ದು, ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಒಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸುಂಕದ ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಲ್ತಾನ್ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಸ್.ಆರ್. ನಂಜುಂಡಯ್ಯನವರ ಸ್ಕೂಲು ಭಾಗಶಃ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಎದುರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಮಹಮದ್ ಅಬ್ಬಾಸ್ ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರ ಮನೆ. ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಣಪತಿಯ ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಇತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೋ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಹೊಂದಿ ಒಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿತು. ಇದು ಹೀಗಾದದ್ದನ್ನು 'ವೀರಕೇಸರಿ' ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಗಣಪತಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಪೂಜೆ ನಡೆದ ಜಾಗ ಅಬ್ಬಾಸ್ ಖಾನರ ಮನೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನೇರ ಎದುರಿಗೆ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಜನಕ್ಕೆ ಅಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಕಾರಣ ಹೇಗೋ ದೊಂಬಿ ನಡೆದದ್ದಂತೂ ನಿಜ, ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದೊಂಬಿ, ಬದಿದಾಟವೂ ನಡೆಯಿತು. ಯಾರೋ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರೆಂದೂ ಪ್ರಾಣ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದೂ ಜನ ಆಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಘಟನೆ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯ್ತು. **ವೈಷಮ್ಯ:**

ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವೆದ್ದಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆಂದು ಮಿರ್ಜಾರವರು ಕರೆದಿದ್ದ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ವಾತಾವರಣ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಬಿರುಸಾದ ಮಾತುಗಳೇ ನಡೆದುವು. ಪರಸ್ಪರ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ದಿವಸ ಎರಡು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ದೋಷಾರೋಪ ಬಂದವು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಿರ್ಜಾಸಾಹೇಬರು ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡು ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಮಿರ್ಜಾರವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಕಾಲ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಕಕ್ಷಿಗಳು:

ಮಿರ್ಜಾರವರು ಹಟವಾದಿಗಳಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ವಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಹಿಸುವವರು. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಅವರನ್ನು ಆ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಹಿಂದೂ ಪಕ್ಷದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಷಮ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ನಡೆದದ್ದೇನೋ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಪ್ರಜಾಸಮುದಾಯ ಒಡೆದದ್ದು ಎರಡಾಗಲಿಲ್ಲ, ಮೂರಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಎಂಬುದೆರಡುಂಟಷ್ಟೆ. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಕಕ್ಷಿಗಳಾದವು: ಒಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರದ್ದು; ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತೀಕಾರದ್ದು, ಹಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾವು ಬಹುಕಾಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಂಟಿತ್ತು. ಸುಲ್ತಾನ್‌ಪೇಟೆ ಗಲಭೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹದಿನೈದಿಪತ್ತು ಮಂದಿ ಪ್ರಕಟನಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆವು. ದೊಡ್ಡ ದೊಂಬಿ ನಡೆಯಿತು. ಕೆಲವರು ಪುಂಡಾಟ ಮಾಡಿದರು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಕೆಲವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತಂದರು.

ನರೀಮನ್ ಗಲಭೆ:

ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದನ್ನು ನರೀಮನ್ ಗಲಭೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ನರೀಮನ್ ಎಂಬಾತ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣದ ಪಾರ್ಸಿ ಚಳವಳಿಗಾರ. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ರಸ್ತೆಗೆ ಆತನ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಎಂಥ ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಎಂಥ ಪ್ರಭಾವವಿತ್ತೋ, ಏನೋ! ಆತ ಜನರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ, ದೊಂಬಿಯೆಬ್ಬಿಸುವ ಭಾಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನರೀಮನ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜದ ಚಳವಳಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ನೆಹರೂರವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮುಂದಿರುವ ಧರ್ಮಾಂಬುಧಿ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ದ್ವಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಗುಲ್ಲು, ಬಹುಶಃ ಇದು ನರೀಮನ್‌ರವರಿಗೆ ವ್ಯಾಜವಾಯಿತು.

ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥ ಘಟನೆ:

ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ನಡುವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗಲಭೆಯ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆಯಿತು; ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಗುಂಡಿನೇಟು ಸಾವುಗಳೂ ಆದುವು. ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡರು ಆಗ ಕೋಲಾರದ ಡಿ.ಸಿ ಆಗಿದ್ದರು ಈ ಗಲಭೆಯ ಕಾರಣಕರ್ತರು ಯಾರೆಂದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮದರಾಸಿನ ಜಡ್ಡಿ ವೇಷಾರಾಮೇಶಂ ಪಂತಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಡ್ಡಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಡಿಸೋಜ ಎಂಬವರು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು; ಎ.ಆರ್. ನಾಗೇಶ್ವರಯ್ಯರವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು. ಈ ಸಮಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ರಾಜಿಮಾಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಲ್ಲಭವಾಯ್ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ವಿವಾಹಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ರಾಜಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದವು.

ಮೊದಲನೆಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಗಲಭೆ ಗಣಪತಿ ವಿಗ್ರಹದ ಸಂಬಂಧದ್ದು. ಅದು ಕೊಂಚ ತಹಬಂದಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು. ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಜಡ್ಡಿ ಡಿ. ಕೆ. ರಾಮರಾಯರೂ, ಸರ್.ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯವರೂ, ವಿ.ಮಾಣಿಕ್ಯವೇಲು ಮೊದಲಿಯಾರವರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿ ಮಿಥಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿತು. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿದ್ದ ಎಸ್. ಹಿರಿಯಣ್ಣಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರಣೆ ಆಯಿತು. ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬಿ. ನಾಗಪ್ಪನವರ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಆಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ವರದಿ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಇಷ್ಟು:

1. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.
2. ಆದದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನ್ಯಾಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಬೇಕೋ ಆ ನ್ಯಾಯಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಯದೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

4.ಬೆಂಗಳೂರು ಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿಯೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರ ಮುರಿದುಬಿತ್ತು.

5.ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ವಿಹಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದೇ ಇರುವ ಔಷಧ. ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರಗಳು ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಆ ಅಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಪ್ರದಗಳಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ವರದಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆಯಿತು. ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅದು ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದೆ.

ಮಿರ್ಜಾರವರ ದೊಡ್ಡತನ:

ವರದಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ದಿವಾನರಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಸಂಜೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಟು ಮಿರ್ಜಾರವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಿರ್ಜಾರವರನ್ನು ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಗಲಿಹಾಕಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಫೋಟೋ ಕಡೆ ಕೋಲು ತೋರಿಸಿ “ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಹಾಕಿಬಿಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಿರ್ಜಾರವರು: (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) “ಅದೇಕೆ ಹಾಗೆನ್ನುತ್ತೀರಿ?” ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು: “ನಾನು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆನಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಬೇಕು.” ಅವರ ಖಾಸಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಟಗಳಿದ್ದವು: ಆ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮಹಾಕವಿ ಫಿರೋಸಿಯದು, 2.ಮಿರ್ಜಾರವರ ತಂದೆ ಆಗಾಜಾನ್‌ರವರು; 3. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರವರು ಬಂಧುಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರೂಪ್ ಫೋಟೋ ಗ್ರಾಫ್, 4. ಸರ್. ಎಂ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು.ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಅಸಮಾಧಾನದ ಮಾತಿಗೆ ಮಿರ್ಜಾರವರು ಹೀಗೆ ಜವಾಬು ಹೇಳಿದರು: “ನಿಮ್ಮನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಖಾಯಂ ಆದದ್ದೋ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವೂ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಖಾಯಂ ಆದದ್ದು.” ಎಂದರು.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ:

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಣಪತಿ ಗಲಾಟೆಗಳು ಮುಗಿದು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಿರ್ಜಾರವರು, ತಮಗೆ ಆ ವಿಷಮವಾದ ಪರೀಕ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಹಿತಚಿಂತಕರಂತೆ ಸುದ್ದಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕರು ನಿಜವಾದ ಹಿತಚಿಂತಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಆ ಜನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರು ಬಂದಾಗ ಅವರು ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವರಿಂದ ತಮಗೆ ಕೆಡುಕಾಯಿತೆಂದೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆಳೆದರಲ್ಲ, ತಾವು ಅವರ ವಂಚನೆಗೊಳಗಾದದಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಿರ್ಜಾರವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಿತು. ಉಳಿದ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯರು.

ಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯ:

ಮಿರ್ಜಾರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಗಳು ಏಳದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಾವು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನಂಬಬಹುದು. ಅವರ ಪ್ರಗತಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೀಗಿವೆ.

- 1.ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಷವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪೊಗದಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದು,
- 2.ಬೆಂಗಳೂರು ಕಂಟೋಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು, ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ (Surplus) ವರಮಾನವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯ ಸರಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು.
3. ಮಂಡ್ಯದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆ.
- 4.ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- 5.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯ ಪ್ರಾಂತದ ನೀರಾವರಿಯ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿಯ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು.
- 6.ಮೈಸೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- 7.ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಪಾಕೀಜ.

8.ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚು ಸರಬರಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು.

9.ಇಂಡಿಯದ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಹೊಂದಿಸುವುದು.

*ಅವರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

*ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವಾದರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಕೂಡಲು ಕಲ್ಲುಬೆಂಚುಗಳೋ ಗಾರೆಯ ಬೆಂಚುಗಳೋ ಇರಬೇಕು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಮರಗಳೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳೂ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು ಇರಬೇಕು~ ಎಂಬುದು ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳೂ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಸಹ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೂ ಉಗ್ರಿನ ಮುಂಭಾಗ, ಹೈರೋಡಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗವಾದರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಚೊಕ್ಕಟದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಅಂದದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜನ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟಪಡಿಸಿ ಅಂದಗೊಳಿಸಿಯಾರಂದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ.

*ಮಿರ್ಜಾರವರು ನಿಧನಹೊಂದಿದ ದಿವಸ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಸೃಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಾದಿಗಳು ಮುಗಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಹೀಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ.ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಹತ್ತು ಘಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾತ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಆತನ ಬಟ್ಟೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತ ಹಿಂದೂ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ನಾನು ಆತನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ:

ನಾನು : “ನೀವು ಯಾರು?” ಆತ : “ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕಬ್ಬನ್ ಪೇಟೆಯವನು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಜಾತಿಯವನು. ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬನ್ನಪ್ಪ ಪಾರ್ಕಿನ ಪಕ್ಕದ ಕೊಳಾಯಿಗೆ ಹೋದಳು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ನೀರು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಬಹುಮಂದಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಗಳಗಳೂ ಗಲಾಟೆಯೂ ನಡೆಯಿತು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಪಂಟೆ ಕಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು. “ಆಕೆ ಬಸುರಿ. ಆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾದದ್ದರಿಂದಲೂ ಯಾರೋ ಆಕೆಯನ್ನು ಬೈದದ್ದರಿಂದಲೂ ಆಕೆಗೆ ಮೈಸ್ತಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ನೋವಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದಲೂ ಆಕೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಆಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಸರಕಾರದ ಜವಾನ ಬಂದು ‘ಈ ಮನೆ ಯಾರದು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಏಕೆ? ಎಂದೆ. ಆತ ಹೇಳಿದ: “ದಿವಾನ್ ಸಾಹೇಬರ ಸವಾರಿ ಸೇಂಟ್ ಮಾರ್ಥಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದೆ. ಸಾಹೇಬರು ಈ ಹೆಂಗಸಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮನೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದ.ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಸಮಾಚಾರವೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಆ ಜವಾನನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಸಾಹೇಬರು “ನೀನು ಯಾರು?” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಾನು ಇದ್ದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರ “ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಇಲ್ಲವೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ‘ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಬೀದಿ ‘ಕೊಳಾಯಿಂದಲೇ ನೀರು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ’ | ಎಂದೆ, ಸಾಹೇಬರು ‘ಬೀದಿ ಕೊಳಾಯಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಎಷ್ಟು ದೂರ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ‘ಅರ್ಧಮೈಲಿ ಅದೀತು ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಮನೆ ಇರುವುದು ಹಿಂದುಗಡೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂದಿಗೊಂದಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು’ ಎಂದೆ. “ದಿವಾನ್ ಸಾಹೇಬರು ಆಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಈತನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಕೊಳಾಯಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಲಾದೀತೆ?’ ಎಂದರು. ಇಂಜಿನಿಯರು ‘ಪ್ಲಾನು ಬರಿಸಿ ಸಾದರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದರು. ದಿವಾನರೇ ‘ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಸಿ, ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರ ಮನೆಗೆ ನೀರು ಆ ಹೊಸ ಕೊಳಾಯಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಜನನಿಬಿಡವಾಗಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಕೊಳಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಬಹು ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದಂತಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಡೆ ಕೊಳಾಯಿ ಇಡಬೇಕು. ನಾನು ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಳಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು’ ಎಂದರು. “ಸ್ವಾಮಿ, ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ಎರಡು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೊಳಾಯಿ ಬಂತು. ಈಗ ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರು ನೀರಿಗೆ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನೂ ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕನಿಕರಪಟ್ಟವರು ಆ ಧಣಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಬೇರೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?” ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಗೋಳಿಟ್ಟ.

ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಹಾರ:

ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಹಣಕಾಸು, ತೆರಿಗೆಯ ಬಾಬು, ಕಾನೂನಿನ ಬಾಬು, ಮರಾಮತ್ ಮೊದಲಾದ ಪರಿಕರ್ಮದ ಬಾಬು ಯಾವುದಾದರೂ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅದು ತಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದದ್ದೆಂದು ತೋರಿದರೆ ಅವರು ಆ ದತ್ತರವನ್ನು ವಿವರಣೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಆಪ್ತರಾದ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಮೂವರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ

ಕಳುಹಿಸಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಮಿರ್ಜಾರವರು ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ:

ಮಿರ್ಜಾರವರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲವು ದೋಷಾರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.ಮಿರ್ಜಾರವರು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸಿದರೆಂದೆನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮುಸ್ಲಿಂರಿಗಾಗಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗಾಗಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಿಗಾಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಚಾಕರಿಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನೂ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು. ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಯಾವ ಒಂದಕ್ಕೂ ಅದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯಲಾಗದು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ; ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ – ಅವಕಾಶ ದೊರೆತು, ಈ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ - ಒಂದು ಸಮತೆಯೂ ನ್ಯಾಯವೂ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ತಾತ್ಪರ್ಯ

ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆ:

ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ಹಿಂದೂ ಜನವರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಎದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದೂ ಹಾಗೆ ತಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ವಾದಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾಗುವಂಥ ಪರಿಹಾರದ ದಾರಿ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ? - ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಿರ್ಜಾ ಸರಕಾರವು ನೇಮಿಸಿತು. ಸರ್. ಕೆ.ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮಿತಿ ಬಹುಮಂದಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ತುಂಬ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬದಲು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ಉಂಟೆಂದೂ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಆ ಏರ್ಪಾಟುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಮಿರ್ಜಾರವರು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಿಯೂ ಮಹಾರಾಜರು ಶ್ರದ್ಧಾವಂತರಾದ ಹಿಂದೂಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಅತಿ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವು ಸರ್ವಸಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು.

ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ದಿವಾನರಾದ ಹೊಸತಿನಲ್ಲಿ - ಸುಮಾರು 1926-27ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆಯಿತು. ಅವರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಎಂ. ವಿಜಯರಾಘವಚಾರ್ಯರ ಮಕ್ಕಳು. ಸಿ.ಎಂ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ (ಬಸ್ ಸರಿಸ್) ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸರಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೂ ಇತರೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಿರ್ಜಾರವರು ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಹೊಸ ವಾಹನ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಜಟಕಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಜೀವನ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರೇ ಕಾರಣರೆಂದು ಜಟಕಾ ಜನ ಕೂಗಾಡಿದರು. ಅವರು 'ಸ್ಟ್ರೈಕ್' ಮಾಡಿದರು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಟಕಾಗಳವರೆಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಾಡಿ ಕುದುರೆಗಳೊಡನೆ ಗುಂಪು ಸೇರಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕುದುರೆ ಹೇಸಿಗೆ ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಜಟಕಾ ಜನರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅರುಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಬಹು ಮಂದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು "ಮಿರ್ಜಾ ಎಂಥ ಮುಸಲ್ಮಾನ? ದಾದಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಅರ್ಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಪವಾದ; ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹಿಂದೂಗಳ ಕಾರಬಾರು. ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನು ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಉದಾಸೀನನಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂತಸ್ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಯಾವುದು ಸರ್ವಜನಹಿತವೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಇಂಡಿಯವನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಗೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೂ ಮಿರ್ಜಾರವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನ ಐಕಮತ್ಯವನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಮತಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯತೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಆಶಯ

ರಾಜಪರಿವಾರದ ವೈಮನಸ್ಸು:

ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೂ ಯುವರಾಜರಿಗೂ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಗೌರವಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿರ್ಜಾರವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಗ್ರಹ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದೇ ಈ ವೈಷಮ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕಕ್ಕೂ ತಟ್ಟದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಗುಮಾನಿಯ ವಾತಾವರಣ:

ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯುವರಾಜರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದರೆ ಗುಮಾನಿ. ಯುವರಾಜರ ಕಡೆಯವರು ಮಿರ್ಜಾರವರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದರೂ ಗುಮಾನಿ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಗ್ರಾಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯುವರಾಜರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಾನು ಮಿರ್ಜಾರವರ ಮನೆಯ ಟೀಪಾಚ್‌ಗೆ ಹೋದೆ. ನನಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಯುವರಾಜರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಿರ್ಜಾರವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದುದಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಸುಮುಖವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಭರವಸೆ ಹೇಳಿದರು. ಗ್ರಾಂಟು ಪುನರ್ವಿಹಿತವಾಯಿತು.

ಮನಸ್ತಾಪ:

ಯುವರಾಜರು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದಾಗ ಮಿರ್ಜಾರವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಗುಲ್ಲೆದ್ದಿತು. ಅವರು ಯುವರಾಜರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಿದ್ದರೆಂದೂ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲವರು ಹಲುಬಿದರು. ಈ ನಾನಾ, ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ನೋವು ಉಂಟಾದದ್ದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಫಲವೂ ಜನಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಯುವರಾಜರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ವಾರ್ಷಿಕವೇತನ ಸಾಲದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಆಗಾಗ ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದುಂಟು. ಅವರು ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜರು ಅರಿತಿದ್ದರೂ ಮಿರ್ಜಾರವರಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸ ತೋರಿ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು:

ಮಿರ್ಜಾರ ವಿರುದ್ಧ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ "ತಿಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನು ಮಾಡಬಹುದೋ ನೋಡಿ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ರಿಟೈರ್ ಜಡ್ಜ್ ಬಹುಶಃ ಗೋವಿಂದಪ್ರದಾನ್ ಎಂಬವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ದಸರಾ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ "ನಮಗೆ ಈಗ ಉಳಿದಿರುವುದು

ಒಂದೇ ಹಿಂದೂ ರಾಜ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ದಿವಾನ್ ಪದವಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ? ಹಿಂದೂ ಯಾರೂ ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಇದನ್ನು ಮಹಾರಾಜರವರೇ ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ “ನೀನು ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ” ಎಂದರು!

ಹೀಗೆ ಮಿರ್ಜಾರವರು ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ವಿವಾದಗಳನ್ನು, ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು, ಆದರೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಡಿ.ವಿ.ಗುಂಡಪ್ಪನವರ ಈ ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಅನುಭಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್

- ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಕುವೆಂಪುರವರ ಪುತ್ರರತ್ನರಾದ ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರದು ಬಹುಮುಖ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆ 1938 ರಂದು ಕುಪ್ಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ ಮರಳಿ ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕು ನಡೆಸಿದವರು. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಇವರು ಹಲವಾರು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳು : ಹುಲಿಯೂರಿನ ಸರಹದ್ದು, ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು, ಕಿರುಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು, ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಕರ್ವಾಲೋ, ಜುಗಾರಿ ಕ್ರಾಸ್, ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್, ಯಮಳಪ್ರಶ್ನೆ, ಬೃಹನ್ನಳೆ, ಸೋಮುವಿನ ಗತಲಹರಿ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು' ಮತ್ತು 'ತಬರನ ಕಥೆಗಳು' ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. 'ಕರ್ವಾಲೋ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಇವರ ಅನನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಇವರ 'ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್' ಎನ್ನುವ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಡುವುದು ಆ ಮುಖೇನ ನಿಸರ್ಗದ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಧಿಸುವುದು, ಶೋಧಿಸುವುದು ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರ 'ನದಿ ಮೂಲ, ಋಷಿ ಮೂಲ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೂಲ'ವನ್ನು ಹುಡುಕ ಬಾರದು ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ಜನಜನಿತವಾದರೂ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಅನ್ವೇಷಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಅನನ್ಯ ಕಾಳಜಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು. ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ನದಿ ಎಂಬ ಅಭಿದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕುರಿತು ನಡೆದ ಶೋಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಇರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವು. ಶೋಧಗಳು ಅಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯಗಳೇ ಹೊರತು ಪೂರ್ಣಸತ್ಯಗಳಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಆ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಕುತೂಹ 'ಲಮುವಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ನದಿಗಳು ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯಂತೆ ಜಲಮೂಲಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಮನುಕುಲದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡ ಕಥಾನಕಗಳು. ಬದುಕನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚೇತನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

"ನೈಲ್ ನದಿಯೂ ಮಳೆಯ ನೀರಿನಿಂದಲೇ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು ನೈಲ್ ನದಿಯೂ ಬೆಟ್ಟಗಳ ತಪ್ಪಲುಗಳಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕ ಝರಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಹಳ್ಳವಾಗಿ ನದಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಮಹಾನದಿಯಾಗಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ

ಸೇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದ ನದಿಯಾದ ಇದು ಸುಮಾರು 1425 ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಖಂಡ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನಟ್ಟ ನಡುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಭಯಂಕರ ಮರಳುಗಾಡಿನ ನಡುವೆ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಸಾಗುವ ಈ ನದಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾದ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ.

'ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವ ವಿಕಾಸಗೊಂಡ' ಎಂದು ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಾರ್ವಿನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ. ಈ ಡಾರ್ವಿನ್ನಿನ ವಿಕಾಸವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏಳಿಸಿದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗಳು ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಂಗನಿಂದ ವಿಕಾಸಗೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಿದ್ದ ಒಂದು ಹಂತದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಮಂಗನ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಾನವನ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನ ಹಂತ, 'ನರವಾನರ ಹಂತ', ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್ ಅಥವಾ ಕಪ್ಪಿದ ಕುಣಿಕೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ ಕುಣಿಕೆಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಡಾ|| ಲೀಕಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮೇರಿಲಿಕಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿದರು. ಸಂಶೋಧನೆಯಾದುದು ನೈಲ್ ನದಿಯ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲೇಕ್ ರುಡಾಲ್ಫ್ ಸರೋವರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸದ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಳಿತಗೊಂಡಿದೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಮನುಷ್ಯ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಕಾಲ, ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೈಲ್ ನದಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದರೆ ಇಡೀ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲದ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಸರಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನೈಲ್ ನದಿಯ ಉದ್ದಗಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಹಸುರುಗೀರನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದೇ ನೈಲ್ ನದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ನೈಲ್ ನದಿಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೈಲ್ ನದಿಯ ರಹಸ್ಯಮಯತೆಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ಸುಮಾರು 2000 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಈಗ ಕೇವಲ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೆ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ವಿವಾದಗಳು ಬಗೆಹರಿದುವು. ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಭೂಗೋಲದ ಎಲ್ಲ ಖಂಡಗಳೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಭೂ ಮಂಡಲದ ಭೂಪಟವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೈಲ್ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಅನ್ವೇಷಕರಿಗೂ ನೈಲ್ ಎಂಥ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದು.

ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಒಂದೂ ಹನಿ ಬೀಳದ ಮರಳುಗಾಡನ್ನು ಹಸುರು ಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವ ಈ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು 'ಖಾರ್ ಟೂಂ'ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ನರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಕಡೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ನೀರಿ ನೈಲ್‌ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಯಾವುದು ನೈಲ್? ಎಲ್ಲಿಂದ ಇದು ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನೂರಾರು ಉಹಾಪೋಹಗಳು ವದಂತಿಗಳು ಇದ್ದುವಷ್ಟೆ, ಯಾರಿಗೂ ಯಾವುದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಖಂಡಖಂಡವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ನೈಲ್ ನದಿಯ ಅಖಂಡ ಸ್ವರೂಪ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಎಂದೂ ಬತ್ತದೆ ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ, ಈಜಿಪ್ಟಿನ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಜೀವದಾಯಿನಿಯಾದ ಈ ನದಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದಷ್ಟೇ ಜನ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ 460 ರಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರೋಡೋಟಸ್ ಎನ್ನುವ ಅನ್ವೇಷಕ, ಈಗಿನ ಆಸ್ಸಾನ್ ಆಣೆಕಟ್ಟೆಯವರಿಗೂ ಇದರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಾರದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದ. ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಲುಮೆಯಿಂದ ಈ ಮಹಾನದಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇವನು ಕೇಳಿದ್ದ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ರೋಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನೀರೋ ಕೆಲವರನ್ನು ಈ ನದಿಯ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಲು ಕಳಿಸಿದ್ದ. ಅವರು ಈಗಿನ ಸುಡಾನಿನವರೆಗೂ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಹಸ್ರಾರು ಚದರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸುಡ್ ಎನ್ನುವ ಚೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಎದುರಾಯ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನೈಲ್ ನದಿ ಹರಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಹರಿದುಬರುವ ನೈಲ್ ನದಿ ಸುಡ್ ಜವುಗಿನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮುಂದೆ ಖಾರ್ಟೂಂ ಬಳಿ ಮತ್ತೆ ಜವುಗಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಹರಿಯಲಾರಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ನೀರೋ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಅನ್ವೇಷಕರ ತಂಡ ಸುಡ್ ಜವುಗಿನ ಬಳಿ ಬಂದು ಅದರ ಅನಂತ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ನದಿಯ ಮೂಲ ಇದೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದರು.

1770 ರಿಂದ 1856 ರವರೆಗೆ ನೈಲ್ ನದಿ ಮೂಲ ತಿಳಿಯಲು ತುಂಬ ಜನ ತುಂಬಾ ಸಾಹಸಪಟ್ಟರು. ಜೇಮ್ಸ್ ಬೂಸ್ ಎನ್ನುವವನು ನೀಲಿ ನೈಲ್ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡವನು. ಕೊನೆಗೆ ಮೂಲ ನದಿಯಾದ ಬಿಳಿಯ ನೈಲ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಯಮಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಸೋತು ಹೋದ. ನೈಲ್ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಈಗಿನ ಜುಬಾ ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೂ ಬಂದ ಆತ ಕೊನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ನೈಲ್ ನದೀ ಮೂಲದ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಸಹ ಯಾರೂ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನೈಲ್ ನದಿಯ ಅಂಕುಡೊಂಕಿನ ಪ್ರಪಾತಮಯವಾದ ಹಾದಿ, ಅದರ ಉಹೆಗೂ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಅಗಮ್ಯವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳು, ನರಭಕ್ಷಕ ಕಾಡುಜನರ ಸಮುದಾಯ, ಅಗಣಿತ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳು, ವಿಷಸರ್ಪಗಳು, ದಟ್ಟ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು, ಮಲೇರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಅರಬ್ ಗುಲಾಮ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಮೂಲ ಹುಡುಕುವುದೆಂದರೆ ಒಂದು ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಹಸವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ನೈಲ್ ನದಿಯ

ಮೂಲವಾದ ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೊಳಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡುವುದೂ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರೊಡನೆ ಅನೇಕ ಉಹಾಪೋಹಗಳೂ ಹಬ್ಬತೊಡಗಿದ್ದುವು.

ಈ ನದೀಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಳಿರುವ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ರಾಕ್ಷಾಸಾಕಾರದ ವಾನರರಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟ ಮಟ್ಟ ಲಿಲಿಪಟ್ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸರೀಸೃಪಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ನೈಲ್ ನದೀ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಹಾಕುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ವದಂತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅನ್ವೇಷಕ ಸಾಹಸಿಗಳ ಎದೆ ನಡುಗಿಸುವಂತೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದವು.

ಕ್ರಿ.ಪೂ.160 ರಲ್ಲಿ ಡೋಗೇನಸ್ ಎನ್ನುವ ಒಬ್ಬ ಗ್ರೀಕ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಮೋಡಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಹಿಮ ಕವಿದ ಪರ್ವತಗಳು ಆವೃತದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿವೆಯೆಂದೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಈ ನದಿ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಉಹಿಸಿದ್ದ. ಡೋಗೇನಸ್ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾಂಜಿಬಾರ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 25 ದಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿ ಆತ ಸಮುದ್ರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡು ಮಹಾ ಸರೋವರಗಳನ್ನೂ ಕಂಡನೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. 1700 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಟೊಲೆಮಿ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಭೂಪಟವೇ ಅಂತಿಮ ದಾಖಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಟೊಲೆಮಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಎರಡು ಸರೋವರಗಳವರೆಗೆ ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದ. ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲೂ ಆಗದೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಟೊಲೆಮಿ ನೈಲ್ ಭೂಪಟ ನಿರಂತರ ವಾಗ್ವಾದದ ಸೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು.

1700 ರಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ರೆಬ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಎನ್ನುವವರು ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಅನ್ವೇಷಣ ಯಾನ ಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಅಗಾಧವಾದ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಕಂಡನೆಂದೂ ಅವುಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದುವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಶಿಖರಗಳು ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ, ಇದನ್ನು 'ಕಿಲಿಮಂಜಾರೋ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆಂದೂ ಹೊರ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ. ರೆಬ್‌ಮ್ಯಾನ್ ವರದಿಯು ಕೂಡಲೇ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಕಟುಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಯ್ತು. ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಆ ರೀತಿ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಮ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಬಿಸಿಲನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಬಿಳಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ರೀತಿ ರೆಬ್‌ಮ್ಯಾನ್ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಆತನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತೆಗಳಿದರು.

ರೆಬ್‌ಮ್ಯಾನ್ ವರದಿಯು ಎಷ್ಟೇ ತೆಗಳಿಕೆ ತುತ್ತಾದರೂ ಕೂಡ ಯುರೋಪಿನ ಅನ್ವೇಷಕರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಅದು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೆರಳಿಸಿತು. ಈ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಛಲದಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಕರು ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕದತ್ತ ಸಾಹಸ ಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡರು. ನೈಲ್ ನದೀ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡ ಈ ಮಹಾ ಅನ್ವೇಷಕರ ಸಾಹಸ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಒಂದು ರೋಮಾಂಚಕ ಅನುಭವ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ಪೆರುವಿನ ನೆಲದ ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟ

ನೇಮಿಚಂದ್ರ

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಶ್ರೀಮತಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ. ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯುಳ್ಳ ಕಥೆಗಾರ್ತಿ ಎನಿಸಿರುವ ಇವರು ಉದಯವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ 'ಬದುಕು ಬದಲಿಸಬಹುದು' ಎಂಬ ಅಂಕಣ ಬರಹದಿಂದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳು: ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೀವಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತೆ ಬರೆದ ಕಥೆಗಳು, ಒಂದು ಶ್ಯಾಮಲ ಸಂಜೆ, ಥಾಮಸ್ ಅಲ್ವಾ ಎಡಿಸನ್, ನೋವಿಗದ್ದಿದ ಕುಂಚ, ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿ, ಒಂದು ಕನಸಿನ ಪಯಣ, ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾವೇ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಬಾ, ಸೋಲೆಂಬುದು ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮ, ದುಡಿಯುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದ ಭಾಂಬಿ

ದೇವಿ, ನನ್ನ ಕಥೆ ನಮ್ಮ ಕಥೆ, ಬೆಳಗರೆ ಜಾನಕಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಲೋಕ ಇವು ಅವರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಡಾ.ಹಾ.ಮಾ.ನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿವೆ.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯವನ್ನು 'ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳ ಓದು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಏಳುಬೀಳಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಷ್ಟೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನ ಮಾಡಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೋರಾಟದ ಕಥನಗಳು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಹಲವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮಯನ್ಮಾರ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಆಂಗ್ ಸಾನ್ ಸೂಕಿ ಕಥನ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದ ಪೆರು ದೇಶದ ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟದ ಕಥನ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಪೆರುವಿನ ಮಹಿಳೆಯರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ 'ಮರಿಯಾ ಎಲೆನಾ' ಎಂಬ ದಿಟ್ಟ ಮಹಿಳೆ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ, ಯುದ್ಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಆತಂಕವಾದದ ವಿರುದ್ಧ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟ, ಅವಳ ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನದ ಬದುಕು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಬಡತನದ ಕಹಿ, ಕಠಿಣ ಬದುಕು, ಹೆಂಗಸರೂ ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಯ ಕನಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಶೋಷಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಾರಣ, ಬಡ ರೈತಾಪಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕರೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಡಿತ್ ಲಾಗೋಸ್ 'ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್'ಗೆ ಸೇರಿದ ಅಂತಹ ಓರ್ವ ಮಹಿಳೆ 1982 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 19 ವರ್ಷದ ಈ ಎಳೆಯ ಗೊರಿಲ್ಲಾ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ, ಅಯಕುಚೋ ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ತಂದೆದೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದಳು. ಈಕೆ ತನ್ನ ತಂದೆದೊಡನೆ ಜೈಲಿನ ಕೈದಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಸ್ತುಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ನಂತರ ಈಕೆಯನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಹಿಡಿದರು. ಬಯೋನೆಟ್ ತಿವಿದು ಕೊಂಡರು. ಧಾನುವಿನಂತಹ ಹುಡುಗಿಯರು, ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧದ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆಳೆದವರು, ಕಹಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹಿಂಸೆಯ ಹಾದಿಗೆ ಇಳಿದವರು. ಶೋಷಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಆದರೆ ಅವರ ಸಮಾನತೆಯ ಕನಸೇನೂ ಈ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇವರ ತಲೆ ತೊಳೆದು ಕೈಗೆ ಬಂದೂಕು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡವು.

ಪೆರುವಿನ ಮಹಿಳೆಯರು, ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರಂತೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ನಾಪತ್ತೆಯಾದ, ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರರು ಸಮುದಾಯ ಚಳುವಳಿಗಾರರಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆಳಿದವರು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಯಾವುದೇ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಸಮಾನ.

ಈ ನೆಲದ ಹೆಂಗಸರು ಸದಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದವರು. ಲಿಂಗಭೇದದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರು. ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದವರು. ಸುಳ್ಳು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಕೊಲೆಯಾದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗಾಗಿ ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸಿದವರು. ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂತ್ಯಸಿದವರು, ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಶಸ್ತ್ರ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉದಾಸೀನದಿಂದ ನೋಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ದನಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿವೆ.

ಮಹಿಳಾ ಮುಖಂಡಳಾಗಿ ಮೇಲೇರಿ ನಿಂತ ಮರಿಯಾ ಎಲೆನಾ 1992 ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಳು. ಈಕೆ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದವಳು. ಆಕೆಗಾಗ 33 ವರ್ಷ, ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ 11 ವರ್ಷದ ಗುಸ್ತಾವೋ ಮತ್ತು 12 ವರ್ಷದ ಡೇವಿಡ್ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗರು, ಎಲೆನಾಳನ್ನು ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಗೊರಿಲ್ಲಾಗಳು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಎದುರೇ ಗುಂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಕೊಂದ ನಂತರ ಆಕೆಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಡೈನಮೈಟ್ ಇಟ್ಟು ಆಸ್ಫೋಟಿಸಿದರು. ಆಕೆಯ ಹತ್ಯೆ ಪೆರುವಿನ ಇತರ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ವಿರುದ್ಧ ಪೆರುವಿನ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸ ಹೊರಟ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಎಲೆನಾ ಅತ್ಯಂತ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದ ಕಷ್ಟ ಮಹಿಳೆ. ಮರಿಯಾ ಎಲೆನಾ, ಲೀಮಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ 'ಎಲ್ಲಾ ಎಲ್ ಸೆಲ್ವಾದ'ನ ಎಡ ಪಕ್ಕದ ಚುನಾಯಿತ ಉಪ ಮೇಯರ್. ಎಲೆನಾಳ ಬದುಕು ಪೆರುವಿನ ಬಡ ಮಹಿಳೆರ ಹೋರಾಟದ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಡತನಕ್ಕೆ ದೂಡಿದ ಫ್ಯುಜಿಮೊರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬದುಕುಳಿಯಲು, ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಊಟ ಒದಗಿಸಲು, ಮಹಿಳೆಯರು ಜೊತೆಗೂಡಿ 'ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟಲು' ಮತ್ತು 'ಸಮುದಾಯ ಅಡಿಗ ಮನೆ'ಯಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಎಲೆನಾ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು. ಅವುಗಳ ಮುಂದಾಳಾದಳು. ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟಲು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಳು, ಸಂಘಟನಾಕಾರ್ತಿ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಹಾಲಾದರೂ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟ ಯೋಜನೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಿಸದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಡ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ, ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಾದಿಗೆ ಎಳೆಯಲು ಈ ಬಡಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಹಸಿದ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದ್ದ ಸರಕಾರದ ರಾಜಕೀಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಳಗೇ ಎಲೆನಾ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸಮುದಾಯ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳು, ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟಲು ಯೋಜನೆಗಳು ಜನರ ಹೋರಾಟದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು 'ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್'ನ ನಂಬಿಕೆ. ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್, 'ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ, ಮಿಲಿಟರಿ, ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಚರ್ಚ್ ಇದೆ' ಎಂದು ಗುಡುಗಿತು. ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ಗೆ, ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ತಿಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಾಂತಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ. 'ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಬಂದಿದೆ' ಎಂದು ಅಪಾದಿಸಿತು. ನಿಜವಿರಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲೆನಾ ಅಮೆರಿಕದ ಪರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದ ಪರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಆತಂಕವಾದದ ಪರವಂತೂ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಲೋಟವಾದರೂ ಹಾಲು ನೀಡುವ ಮೂಲಭೂತ ಹೋರಾಟ ಆಕೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಎಲೆನಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಆತಂಕವಾದವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದಳು. ಅವರು ಬಡವರ ಪರ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಾರಿದಳು. ಜೊತೆಗೇ ಸರಕಾರ, ಪೊಲೀಸು, ಮಿಲಿಟರಿ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಟ್ಟಿಕಂಠದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ಬಡತನದ 'ಶಾಂಟಿಟಾನ್' ನಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಆತಂಕವಾದದತ್ತ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದ ಅಪಾಯದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಎಲೆನಾ 'ನೆರೆಹೊರೆ ಪಹರೆ'ಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದಳು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜನರು ಒಗ್ಗೂಡಿದರೆ ಆತಂಕವಾದವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಳು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧದ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿಸಿತ್ತು. ಯಾದವೀ ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಸೊರಗಿ ಹೋದ ಪೆರುವಿನಲ್ಲಿ, ಎಲೆನಾ 'ಮದರ್ ಕರೇಜ್' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಸಂಘಟಿತರಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಳದಿಂದ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕುಳಿಯಬಲ್ಲವು ಎಂದು ತೋರುವುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮದೇ ಮುಂದಾಳತ್ವದಿಂದ ಉದ್ವೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಜೊತೆಗೂಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಎಲೆನಾ ಸಾರಿದ್ದಳು.

ಎಲೆನಾ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜೀವವನ್ನು ಮುಡುಪಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಲ್ಲದೇ, ಆತಂಕವಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಸೆಯ ಹಾದಿ ಸರಿಯಲ್ಲ' ಎಂದು ಎಲೆನಾ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

1991 ರಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಲೋಟದ ನಿರ್ವಾಹಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಾದ ಚೌನಾ ಲೊಮಾಜಳನ್ನು ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಕೊಂದಿತು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಆತಂಕವಾದದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಶವದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ತ ನಾಯಿಯನ್ನು, ದೊಡ್ಡ ಪೋಸ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಕ್ರೂರ ಕೊಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಬೀದಿಗಳಿಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಶವಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆನಾ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದಳು. ಇಡೀ ದೇಶದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಮುಗಿಸುವ ಆತಂಕಕೋರರೆಂದು ಕೂಗಿದಳು. ಉತ್ತರವಾಗಿ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಾಕಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ಎಸೆಯಿತು. ಎಲೆನಾಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿತು. 1991ರ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು, ಎಲೆನಾಳ ಹಿತ್ಯೆಷಿಗಳು ಎಲೆನಾಳ ಜೀವ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು 'ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ' ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಎಲೆನಾ, ಹತ್ತೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. 'ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹಾಯಕಳಾಗಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ, ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಸಾಯುವುದು ಮೇಲು' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಳು. ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆನಾಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಎಮ್ಮಾ ಹಿಲಾರಿಯೋಳನ್ನು ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರು. ಪವಾಡವೆಂಬಂತೆ ಗುಂಡಿನೇಟಿನ ನಂತರವೂ ಎಮ್ಮಾ ಬದುಕುಳಿದಳು ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಮ್ಮಾಗೆ ದೇಶ ಬಿಡುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಾರರು ಎಲೆನಾಳ ಜೀವವನ್ನು ಕಾಪಿಡುವತ್ತ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರು. ಸರಕಾರದ ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗರಕ್ಷಕರನ್ನು ಪಡೆದದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಸಾವಿನ ಕತ್ತಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಎಲೆನಾ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಆತಂಕವಾದವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಳು ಎಲೆನಾಳ ದಿಟ್ಟತನ ಆಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೆಸ್ 'ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ' ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಆದರೆ 1992ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 15 ಎಲೆನಾಳನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದಿನ ದಿನವಷ್ಟೇ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಲೀಮಾದಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಎಲೆನಾ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಶಾಂತಿ ಮೋರ್ಚಾಗೆ ಕರೆಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಎಲೆನಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚಂದಾ ಎತ್ತುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದಳು. ಕಮಿಟಿ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂತೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ತಂಡ ಒಳ ನುಗ್ಗಿತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಎಲೆನಾಳನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ. ಮೆಷಿನ್ ಗನ್‌ನಿಂದ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರು. ಎಲೆನಾಳ ಎಡಪಂಥದವರೊಡನೆಯ ಒಡನಾಟ, ವಿಲ್ಲಾದ ಉಪ ಮೇಯರ್ ಆಗಿ ಗಳಿಸಿದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ, ದೃಢವಾಗಿ ತಳೆದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನಿಲುವುಗಳು ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಅವರಿಗೆ ಆಕೆ ನೇರ 'ಟಾರ್ಗೆಟ್' ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ತನ್ನ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಕರೆ ನೀಡಿ, ಎಲೆನಾ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಳು. ಲೀಮಾದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ "ಲಾ ರಿಪಬ್ಲಿಕಾ"ಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ನೀಡುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಎಲೆನಾ ಹೇಳಿದ್ದಳು. 'ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಗೊರಿಲ್ಲಾಗಳ ವಿಧಾನಗಳು ಸರಿ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರು ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಸಮಾಜಘಾತಕ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಸುಮ್ಮನಿರದ' ಈ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸಿದರು. ಆಕೆಯ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಜನಪ್ರಿಯ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಆಕೆಯ ಸಾವು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಎಲೆನಾಳ ಕೊನೆಯೊಡನೆ ಸಂಘಟನೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಆದರೆ ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್‌ನ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕೊಲೆಗಳೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ. 1996 ರಲ್ಲಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಯೋಜನೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ಯಾಸ್ಪುಲಾರೊಸಾದೋಳನ್ನೂ ಕೊಂದುಹಾಕಿದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಸಾವಿನ ಬೆದರಿಕೆ ಇದ್ದ ಈಕೆ 1993 ರಲ್ಲಿ ಚಿಲಿಗೆ ಹೋದದ್ದಂಟು. ಎರಡು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಳು. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕೊಂದಹಾಕಿದರು. ಡಯಾನಾ ಟುಪಾಕ್ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮರಿಯಾ ಎಲೆನಾಳ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಆ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹುಡುಕಾಡಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದಂಗಡಿಕಳೇ ಪೆರುವಿನಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ ಎನಿಸಿತು. ದೊಡ್ಡ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಕಳು ಕಂಡರೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಭಾಷೆಯವು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪ್ರವಾಸಿ ಗೈಡುಗಳು. ಎಲೆನಾ, ರೋಸಾದೋ ಮುಂತಾದ ಮಹಿಳಾ ಮುಖಂಡರ ಘೋರ ಕೊಲೆಯೊಡನೆ ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೊಟಕಾಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಪ್ರಾಣಭಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಮುಖಂಡರು ದೇಶ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉಳಿದವರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೆರುವಿನ ಯಾದವೀ ಕಲಹ ಒಂದಿಷ್ಟು ತಣ್ಣಗಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಹಿಳೆಯರಿನ್ನೂ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಆತಂಕವಾದಿಗಳ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಫೈಜಿಮೊರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಸೆಗಿದ ಪೊಲೀಸರು, ಸೈನಿಕರು, ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಕೊಂದು ಮುಗಿಸಿದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ತಂಡದವರು, ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೆ ನುಸುಳಿ ಹೋಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಲೆನಾಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾವು, ಬರೀ ಪೆರುವಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಅನುಭವವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟದ ಸದ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ

- ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ:ನರಕದ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯಂತಹ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹುರಿ

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ಕವಿ, ಕತೆಗಾರ, ಅಂಕಣಕಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಆದ ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ಅವರು 1965 ಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಿಗಳು: ಹಾಲು ಕುದಿದ ಹುಡುಗ, ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ, ಈ ತನಕದ ಕಥೆಗಳು ,ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು, ನರಕದ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯಂತಹ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನಹುರಿ,ಅಲೆಮಾರಿಯ ದಿನಚರಿ, ಮಾತಿಗೂ ಆಚೆ, ಮೈಸೂರು ಪೋಸ್ಟ್, ಹೂವಿನ ಕೊಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಜನಪ್ರಿಯ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ'ಯ ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಯುವ ಲೇಖಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿವೆ.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅವರ 'ನರಕದ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯಂತಹ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹುರಿ' ಎನ್ನುವ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕವಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ಅವರು ತೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪಿಯುಸಿ ಮುಗಿಸಿ, ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಕಲಿಯಲು ಬಂದಾಗ ಬರೆದ ಕವಿತೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಇಂತಹದ್ದೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಪಯಣಗಳು ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಾರನನ್ನು ಕಾವೋದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇವೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ಅವರು ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಪರಿಸರದ ಸೊಗಡು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು, ಅಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆ, ನಿಸರ್ಗದ ಸಹಜತೆ, ನಗರ ಜಗತ್ತಿನ ಅಸಹಜತೆಗಳನ್ನು, ಕೃತ್ರಿಮತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕವಿ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವುದು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿರುವಂತ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಡಿಕೇರಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕವಿಗಳು ತಾವು ಕಂಡ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಮಡಿಕೇರಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೊಬಗು ಎಂಥದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹಸಿರುಮಯ ಗೆಳತಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕಾಡು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಪ್ಪ ಮಾಡಿಟ್ಟಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಪಸರು ಇಲ್ಲಿದೆ, ಕುಕ್ಕರಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಹೊರಟ ಬಾತುಕೋಳಿಗಳ ನೋಡುವುದೇ ಚಂದ, ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಂತೆ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತ ಸಾಲು ಮರಗಳು, ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಸೈನಿಕರಂತೆ ನಿಂತ ಮರಗಳ ಸಾಲು.

ನಮ್ಮ ಮಡಿಕೇರಿಯಂತೆ ಈ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂಜು ಮುಸುಕುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಂಚು, ಮಹಡಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಹೊಗೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕೋಳಿಯ ಕೂಗು ಅಪರೂಪ ಇಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಂತೆ ಒಲೆಯನ್ನು ಉದುವ ಉದುಕೊಳವೆಯ ಶಬ್ದ/ರಾಗಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವುದಿಲ್ಲ, (ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಮುಕ್ತ ಭಾರತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಒಲೆಗಳು, ಉದುಕೊಳವೆಗಳು, ಹೊಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.) ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ನಮ್ಮೂರ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ, ನಿನ್ನಂತೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಕಣೇ, ನಮ್ಮೂರ ಬಟ್ಟಲುಗಣ್ಣಿನ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ಅವರ ತುಟಿ ಕೊಂಕುವುದಿಲ್ಲ, ಮೈಸೂರಿನ ಹುಡುಗಿಯರು ನಕ್ಕಾಗ ಗರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂಜಾನೆ ಬಿದ್ದ ಹನಿಮುತ್ತಿನಂತಿರುತ್ತದೆ ಅವರ ನಗು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ,

ಇಲ್ಲಿನ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ವಾತವರಣವಿಲ್ಲ, ಮಲೆನಾಡಿನಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮಡಿಕೇರಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿನ ಮರದ ತುದಿಯನ್ನು ಮೋಡಗಳು ಮುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಕಾರೆ ಗಿಡದ ಮುಳ್ಳುಗಳು, ಒರಟಾದ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳು, ಮಡಿಕೇರಿಯಂತೆ ನುಣುಪಾದ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೆಬ್ಬಂಡೆಗಳು ಇಲ್ಲ, ಮಡಿಕೇರಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಜುಳು ಜುಳು ಹರಿಯುವ ನೀರು, ತೊರೆ, ಝರಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ, ಕರಿ ಜೇಡ, ಜೇಡ ಬಲೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಕುಣಿಕೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಚಂಗನೆ ಹಾರಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡುವ ಕರುಗಳು ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಣೇ ಎಂದು ಮಡಿಕೇರಿಗಿಂತ ತಾನು ಕಂಡ ಮೈಸೂರು ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕವಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ರು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನು ಹೇಳಿದರೇನು?

ಕುವೆಂಪು

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

'ಕುವೆಂಪು' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದವರು ಕುಪ್ಪಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಮಗ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ. 'ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ'ಯಾದ ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳಿಯವರು. ಹಿರೇಕೂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ 1904 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕವಿ, ಕಥೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ನಾಟಕಕಾರ, ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಚಿಂತಕ, ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಕಂಡ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ವಿಶ್ವಮಾನವ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿದ 'ಯುಗದ ಕವಿ ಜಗದ ಕವಿ'.

ಕೃತಿಗಳು: ಅಮಲನಕಥೆ, ಕೊಳಲು, ಕೃತ್ತಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಹಂಸ, ಕಲಾ ಸುಂದರಿ, ನವಿಲು, ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ, ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. ನಾಟಕ: ಜಲಗಾರ, ಯಮನಸೋಲು, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಭಾಗ್ಯ, ಸ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ, ಬೆರಳ್ ಕೊರಳ್, ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿ, ಕಾದಂಬರಿ-ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು, ಕಥಾಸಂಕಲನ-ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು. ಜೊತೆಗೆ ಖಂಡಕಾವ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಶಿಶುಸಾಹಿತ್ಯ, ಆತ್ಮಕತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು: ರಾಜ್ಯ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ, ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮೈಸೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಇವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿವೆ. ಉಡುಗೂರೆ, ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು 'ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಉದಾರ ಮಾನವತಾವಾದದ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟು ಪಡೆದಿರುವ, ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ ಬೋಧೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ, ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಕವನವಿದಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಮಿತಿ ಮೀರುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಅನುಸಂಧಾನ ಇಂದು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯಲೆಂದು ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿರಬಹುದು. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರುವುದು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ ಲಕ್ಷಣ. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಮತದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಟ್ಟಳೆಗಿಂತಲೂ ಸಹಮಾನವರೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ನಡೆನುಡಿ ದೊಡ್ಡದೆಂಬ ಆಶಯವು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎದೆಯ ದನಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿದ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎದೆಯ ದನಿಯೇ ಪ್ರಮಾಣ, ಮನು ಹೇಳಿದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿರಲಿ ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದನಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು. ಮಾನವೀಯತೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಅಮಾನವೀಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಮೌಢ್ಯತೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ ಕೂಗು ಕಾಳಜಿಗಳು ಕವಿತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನು ಹೇಳಿದರೇನು? ಎದೆಯ ದನಿಗೂ ಮಿಗಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹುದೇನು? ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ, ಹೇಳಿರುವ, ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಮೂಢ ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿತವಾಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ, ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವು ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ತನ್ನ ಎದೆಯ ದನಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ದನಿ ಇನ್ನೊಂದು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಒಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಎದೆ ಅದರ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಧರ್ಮಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಎದೆಯ ದನಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇನ್ನೊಂದು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ರವರು, ಎಂದೋ ಯಾವಾಗಲೋ ಮನು ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳು ಇಂದು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಲೆಗಳು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮನು ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದನು ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದ ನಿಯಮಗಳು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನ ಎದೆ, ಮನಸು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ದನಿಯೇ ಋಷಿ, ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಮನು, ನೀನು ರಚಿಸಿದ ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ಕಾನೂನೇ ನಿಜದ ಕಾನೂನು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕುವೆಂಪು. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾರಣಪ್ಪನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಅಗ್ರಹಾರವೇ ವೇದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೆದಕಿ ತೆಗೆದರು ಪರಿಹಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಶೂದ್ರ ವೇಶ್ಯ ಚಂದ್ರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ನಾರಣಪ್ಪನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ)

ಬಾಯಾರಿ ಬಂದ ಸಹೋದರನಿಗೆ ನೀರು ಉಣಿಸುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀರು ಕೊಡುವುದೋ ಬಿಡುವುದೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕೂರಬೇಕೆ ? ನೊಂದು ಬಂದವರ ಕಂಬನಿಯ ಒರೆಸಿ ಸಂತೈಸಲು ನಾಲ್ಕು ಸಾಂತ್ವಾನದ ಮಾತನಾಡಲು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣ, ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಬೇಕೇನು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಕವಿ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ದಲಿತರ, ಪಂಚಮರ, ಅಂತ್ಯಜರ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ

ನಿರತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆ ಮಗು ದಲಿತರದ್ದು ಎಂದು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ಮಗುವ ರಕ್ಷಿಸದೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಒಪ್ಪಿತವೇ ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಕುವೆಂಪುರವರು, (ಉದಾ: ಚೋಮನ ದುಡಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚೋಮನ ಮಗ ಮುಳುಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು)

ಅಂತೂ ಮನು ಅಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಸ್ವರ್ಗ ಹೋಗಲಿ ನರಕ ಬಂದರೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ಬಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ, ಸ್ವರ್ಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ನರಕ ಬರುವುದು ಇಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲವಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ದನಿಯೇ ಧರ್ಮ ನಿಧಿ, ನೀ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿನ ವಿಧಿ, ನಿನ್ನ ಎದೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಂಬು ಅದನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೆಯ ಋಷಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಎದೆಯ ಧರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದುವರೆದು ಹಿಂದಿನ ಋಷಿಗಳು (ಮನು ಆದಿಯಾಗಿ) ನಮ್ಮಂತೆ ಮನುಷ್ಯರು, ಅವರವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಅವರವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ, ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಸಮಾಜ ರಾಜ್ಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು, ಆಯಾ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿತ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಚಿಂತನೆಗಳು ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬದಲಾಗಬೇಕು ನಮ್ಮ ಹೃದಯವೇ ನಮಗೆ ಶ್ರೀಧರಸೂತ್ರವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿ.

ಹೀಗೆ ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಗೆಯೇ ಅವರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಾರೆ, ಆ ಮತ ಈ ಮತ ಎಲ್ಲಾ ಮತದ ಹೊಟ್ಟೆ ತೂರಿ ಮನುಷ್ಯ ಮತ, ವಿಶ್ವಪಥ ವಾಗಬೇಕು ಆ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂದೇಶ ಸಾರುತ್ತಾರೆ, ಗುಡಿ ಚರ್ಚು ಮಸೀದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಬನ್ನಿ ಓ ಸಹೋದರರೆ ಎಂದು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನೂರು ದೇವರ ನೋಕಾಚೆ ದೂರ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ನಿಜದ ದೇವರು ಪೂಜಿಸುವ ಬಾರಾ ಎಂದು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಫೋನ್: 9880304338

ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು

ಹೆಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

'ಎಚ್‌ಎನ್' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳೂ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರೂ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಡಾ.ಎಚ್.ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1920 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು. ಎಚ್. ಎನ್.ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಹ ಆಗಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ, ಮೌಢ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸತತ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದವರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೈನ್ಸ್ ಫೋರಂ ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನ ವೇದಿಕೆಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದೇವರಾಜು ಅರಸು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಂದಿವೆ. ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಕಮಿಟಿ ಫಾರ್ ದಿ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಫ್ ದಿ ಕ್ರೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಪ್ಯಾರಾನಾರ್ಮಲ್ (Committee for the Scientific Investigation of the claims of the Paranormal-CSICOP) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಫೆಲೋ ಆಗಿದ್ದವರು. 'ತೆರೆದ ಮನ' ಮತ್ತು 'ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿ' (ಆತ್ಮಕಥನ) ಅವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು, 'ತೆರೆದ ಮನ' ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಆಶಯ:

ವೈಚಾರಿಕ ಬದುಕಿನ ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಂತಿದ್ದ ಡಾ. ಹೆಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ 'ತೆರೆದಮನ' ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲಾಗದ ಯಾವ ಉಪದೇಶ, ಅರ್ಥವಾಗದ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಸರಳತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಗುಣ, ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎನ್ನುವುದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು, ಅಂತರಂಗದಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳಿತಾಗುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳ ಕುರಿತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಚಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿಸಿ ಕೆಲವೇ ವರ್ಗದ ಉನ್ನತಸ್ತರದ ಜನ ಮತ್ತು ಆಳರಸರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭ್ರಮಾತ್ಮಕ ಮೌಢ್ಯದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ತತ್ವದ ಅನುಸಾರ ವಿವೇಚಿಸುವ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲವೆ ಹೊರತು ತಪಸ್ಸುಗಳ ಫಲ ಅಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ ತನ್ನ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾದ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವುದು.

ಚಿಂತನ:

ಮಾನವನಿಗೆ ಚಿಂತನಾಶಕ್ತಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅವನಿಗೂ ಮೂಲಮಾನವನು ಮಂದಮತಿಯಾದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಮಾನವನ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೀತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೆದುಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತೋ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂದೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು ಬಹು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಅತಾರ್ಕಿಕವಾದಕ್ಕೆ, ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೈವಾಡ:

ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಒಂದೊಂದು ಘಟನೆಯ ಹಿಂದೆ ಒಂದೊಂದು ದೇವತೆಯ ಕೈವಾಡವಿರಬೇಕೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬಲವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು ಇಂದ್ರನ ಕೈವಾಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಗ್ರೀಕರಲ್ಲಿ ಜೀವಪಿತೃ (Jupiter) ಈ ಲೀಲೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವುರುಷನಾದ ಮತ್ತು ಜೀವಪೋಷಕನಾದ ಸೂರ್ಯ, ಭಗವಾನ್ ಆದ. ಈಗಲೂ ಸೂರ್ಯ ದೇವರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ.

ಪೂಜ್ಯತೆ:

ಪೂಜೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಿಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ

ತಪ್ಪದೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿವೆ. ಬೆಂಕಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಿಡಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಪೂಜ್ಯತಾ ಭಾವವೇ ಸಂದಿದೆ, ಭೂಮಿ ದೇವತೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಈಗಲೂ ಸಲ್ಲುತ್ತಿವೆ. ಮಳೆಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ ವರುಣ, ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿರುವ ವರುಣನಿಗೆ ದೇವಗಣದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನ. ಧೂಮಕೇತುವಿನ ಆಗಮನ ಅನಿಷ್ಟಸೂಚಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಸಾವಿನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಎಂಬ ಪ್ರಬಲ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದಿತು. ಕಾಲರಾಗೆ ಒಂದು ದೇವತೆ ಅಥವಾ 'ಅಮ್ಮ', ಸಿಡುಬಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು 'ಅಮ್ಮ', ಫ್ಲೇಗಿಗೆ 'ಪಿಳೇಕಮ್ಮ'. ಇವೆಲ್ಲಾ ನವೀನ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಸಾದವಾದರೆ ಮನೋರೋಗಗಳು ದೇವತೆಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸ್ವರೂಪ. ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಬೀಜ ವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯ:

ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನೋ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನೇ ದೇವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನೋ ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬೀಜವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೂಲತಃ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ನಂಬಿಕೆಯಂತೆ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಆದರೂ ಅವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದವು. ಧರ್ಮ ಹುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಧರ್ಮಗಳು ಮಾನವ ಜಾತಿಯನ್ನು ಅತಾರ್ಕಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಒಡೆದವು.

ನಿರ್ದೃಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ:

ಸಮಾಜದ ನೀತಿಯುಮಗಳನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ತನಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಉಚ್ಚನೀಚ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ ಗಂಡಸಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಾನೇ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಹೆಂಗಸು

ನಿಕ್ಕಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದಳು. ಹೆಂಗಸು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಳಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಂತೆ ಆಕೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೀಯಾಳಿಸಿ, ಗೋಳಾಡಿಸಿದ ಗಂಡನು “ಎಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯತೇ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಿಂದ ನೊಂದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ ಅವನೇ ಹೇಳಿದನು. ಗಂಡ ಸತ್ತಾಗ ಸತಿ ಸಹಗಮನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೆಲವು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವೇ ಇಲ್ಲ! ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಂಡನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೂ ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಗೂ ಎಂದೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಅನುಕರಣೆ:

ಒಂದು ಜಾತಿಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಗೂ ಇರುವ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಥವಾ ವಿಧಿಗಳು (Ritual). ಬಹುಪಾಲು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅರ್ಥಹೀನವಾದುವು. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಕರ್ಮ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ತಿಥಿಯ ದಿನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ತಂದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ತಿಥಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಈ ಪದ್ಧತಿ ಆ ಪಂಗಡದ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಥಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಯಿತು.

ಬಂಧನ:

ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಬಂಧನವೇ! ಪಕ್ಷವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಲ್ಪನಾ ಫಲವೇ ಈ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಕರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಿಗಳು. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ವಿವೇಚನಾಶೂನ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. ನಂಬಿಕೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಆಗಬಾರದು. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು ರೂಪಿಸಿರುವ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಬೇಕು,

ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು:

ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೇ! ಅಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಳಹದಿ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕನೆಂದು ಕರೆದರೂ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿದೆ. ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡಹೋಗುವುದೂ ಅಶುಭ. ಅಂಗೈಗೆರೆಗಳಿಗೆ ಮಹದರ್ಥ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬುಡಬುಡಿಯವರು, ಹಲ್ಲಿಯ ಲೋಚಗುಟ್ಟುವಿಕೆ ಮಂಗಳವಾರ ಅಮಂಗಳದ ಚಿಹ್ನೆಯಾಯಿತು. ರಾಹುಕಾಲ, ಗುಳಿಕಕಾಲ, ಯಮಗಂಡಕಾಲಗಳಾಗಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಷೇಧವಾಯಿತು. ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಲಗಬೇಕು? ಎಡಗಡೆ ಎಳಬೇಕೇ? ಬಲಗಡೆ ಎಳಬೇಕೇ? ಎಷ್ಟು ಸೀನು ಒಳ್ಳೆಯದು? ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕೆಟ್ಟವು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಎಳನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನಿಷ್ಟ ಸೂಚಕ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಬೆಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಕೆಲವರ ಕಣ್ಣುದೃಷ್ಟಿ ಕೆಡಕನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ 'ದೃಷ್ಟಿ' ತೆಗೆಯಲು ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ ನಿವಾಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಕೈಗುಣ ಕಾಲಗುಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ, ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರ ಶಾಪ ಆ ಅಬಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಆಕೆಯ ಜೀವನ ನರಕವಾಯಿತು.

ಅನ್ವೇಷಣೆ:

ಅನ್ವೇಷಣೆಯೇ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಿತು. ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅನೇಕ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ನಿಯಮದ ಜನನ. ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್‌ಲಿನ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಸಿಡಿಲು, ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು! ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ವಿಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳ ಅಥವಾ 'ಅಮ್ಮ'ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಆಘಾತ:

ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಿ ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು, ಪ್ರಭಾವಯುತ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಸಗಲಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಾವಧಿ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾಯಿತು, ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು, ಸಜೀವವಾಗಿ ಸುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ಹುತಾತ್ಮನಾದ.

ಪ್ರಯೋಗ:

ವಿಜ್ಞಾನಿ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಅರಿಸ್ತಾಟಲ್‌ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಹಲ್ಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಅರಿಸ್ತಾಟಲ್ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಂಬಿದ್ದನು, 1961 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಅಷ್ಟಗ್ರಹ ಕೂಟದಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯ ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆಯಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಷಿಯ ಬುಡಕ್ಕೇ

ಅಪಾಯ ಒದಗಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವ ಕೀಳುಮಟ್ಟದ ಭಾವನೆ. ಮೂರ್ಖತನ ಮತ್ತು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಯಾವ ಒಂದು ದೇಶದ, ಜನಾಂಗದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯವಲ್ಲ.

ಪವಾಡ:

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವವನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೇ ಭಗವಂತ, ಇವನು ಉಳಿದ ಬಹು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಷ್ಟೇ ಅಜ್ಞಾನಿ. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾಷೆ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಭಗವಂತನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಒಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. .

ಭಯ:

ಭಯ ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಬುನಾದಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂಜುಬುರುಕರನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು. “ಗೊಗ್ಗ ಇದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮ ಇದೆ. ಹುಣಸೇಗಿಡದ ಮೇಲೆ ದವ್ವ ಇದೆ. ಹಾಳು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿ ಇದೆ.” ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಭಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

“ಭಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ” ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ.

ಅಂದರೆ ಹಳೆಯದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸದು ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ಪುರುಷರು. ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಎಳೆಯಲ್ಪಡುವ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ಮೂರ್ಖ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು,

ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ಬಲತೆ:

ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಲವಾದ ಕಾರಣ ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ಬಲತೆ. ಎಷ್ಟೇ ಧೈರ್ಯವಂತನಾಗಲಿ, ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಇರಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಗ ಸಂಶಯಾತ್ಮನಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಕಾಣದ ಕೈಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಂಶಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ನಿಜವಾದರೆ ಆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನ:

ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೋಪತಾಪಗಳಲ್ಲದೆ, ಆವೇಶವಿಲ್ಲದೆ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಕೇವಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಸಾಧನೆ:

ವಿಜ್ಞಾನ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಔನ್ನತ್ಯದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅಣು ಪರಮಾಣುಗಳು, ಗ್ರಹ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಾವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಚಂದ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತ್ಮದ 'ಆವಾಸ' ಸ್ಥಾನವಾದ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಜೀವ ಮೂಲಾಣುವಾದ 'ಜೀನ್' ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ “ಇಗೋ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮುಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾನೆ.

ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ವಿಜ್ಞಾನಿ ಇಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನನ್ನು ಕೆಲವು ಗಾಢವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅಣುವಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅಣು ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೆಂಬ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಿಂದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಲವು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸಿವೆ. ಮಾನವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನೈಜವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದು ವಸ್ತುವೋ, ಯಾವುದು ಶಕ್ತಿಯೋ, ಯಾವುದು ಸ್ಥಿರವೋ, ಯಾವುದು ಗೋಚರವೋ, ಯಾವುದು ನಿಜವೋ, ಯಾವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯೋ, ಯಾವುದು ಗೋಚರವೋ, ಅಗೋಚರವೋ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. “ನಾನು ಯಾರು?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಪಸ್ಸು ಒಂದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ, ಇಂತಹ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ತತ್ತ್ವವಿದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಒಂದು ಧೂಳಿನ ಕಣಕ್ಕೆ ಸಮ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಜೀವ ಹುಟ್ಟಿತೆನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜೀವ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ, ಪೋಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ

ವಾತಾವರಣವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜೀವ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಬ್ಬಂಟಿಗರಲ್ಲ. ಸಾವೇ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ.

ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗದ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತರ್ಕದಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆ (Intuition)ಯ ಅನುಭವ ಆತನಿಗಿದೆ. ಉಪನಿಷತ್ ವಾಕ್ಯಗಳಂತೆ. "ಅಂದರೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಪ್ರವಚನ ಮತ್ತು ತರ್ಕಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅರಿವು, ತರ್ಕದ ಇತಿಮಿತಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾರ್ಗದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ, ಇವುಗಳು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ, ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ, ಶೋಷಣೆಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಕುಚಿತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಮೂಲ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲ ನಿಯಮ ಜಡ ನಿಯಮವೇ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದೊಂದು ಜಡ ನಿಯಮವಾದರೆ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಶ್ವನಿಯಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಾರ್ಕಿಕ ಮನೋಭಾವ ಅಸಾಧ್ಯ ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಕೇವಲ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅನೇಕ ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿ, ಕಲುಷಿತವಲ್ಲದ, ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಈ ವಿಶ್ವದ ನಿಗೂಢ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾರ್ಗ. "ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಿಯವಾದ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ಇದು ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು.

ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿ
ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಶಿ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

'ಶಂಬಾ' ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಶಂಕರ ಬಾಳದೀಕ್ಷಿತ ಜೋಶಿಯವರು ಕನ್ನಡದ ಮಹಾನ್ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ, ಬಹುಶ್ರುತರೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತಕರೂ ಆದ ಶಂಬಾರವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವದತ್ತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗುರ್ಲ ಹೊಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1896 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಕರ್ಮವೀರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತರಾಗಿದ್ದರು ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಬರವಣಿಗೆ ನಡೆಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಿದರು.

ಕಣ್ಣಿರೆಯಾದ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡದ ನೆಲೆ, ಕಂನುಡಿಯ ಹುಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳ ಒಡವುಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ವಿಚಾರ, ಸಾತತ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಶಿವರಹಸ್ಯ, ಹಾಲುಮತ ದರ್ಶನ, ಋಗ್ವೇದ ಸಾರ- ನಾಗ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಚಾರ, ಬುಧನ ಜಾತಕ, ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿ, ಕರ್ಣನ ಮೂರು ಚಿತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಇವರಿಗೆ ಸಂದಿವೆ, ಶಂಬಾರವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ 'ಶಂಬಾ ಸ್ಮೃತಿ ಗಂಧ.'

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ 'ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿ' ಲೇಖನವು ಕನ್ನಡದ ತತ್ವಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರ ಜೀವನಮುಖ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 'ಶಂಬಾ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ-೬ : ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 'ನಿಂತನೀರು, ಕಟ್ಟಿದಬುತ್ತಿ ಕೊನೆಯತನಕ ಸಾಲವು' ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅರಿವಿನ ಬುತ್ತಿಯು ತಿಂದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತಹುದು. ಇದು ದ್ರೌಪದಿಯ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆಯಂತೆ ಈ ಬುತ್ತಿ ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನ ವರವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಈ ಬುತ್ತಿಯು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅನೇಕ ದುರ್ವಾಸರನ್ನೂ ತಣಿಸಿ-ದಣಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

ಸುಭಾಷಿತವನ್ನು ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಭಾಷಿತವು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅಮೃತವು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾಯಿತಂತೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಆ ಅಮೃತಪಾನದಿಂದ ದೇಹವು ಅಮರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮನದ ನಂಜು ದೂರವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಮೃತವೂ ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುವುದು. ಕೇವಲ ದೇಹವನ್ನು ಅಮರ ಮಾಡುವ ಅಮೃತವು ಒಳಿತಿಗಿಂತ, ಲೋಕದ ಕೇಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಭಾಷಿತಾಮೃತವೇ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಮಿಗಿಲಾದುದು.

ಇದು ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಜೀವನಾಮೃತದ ಸವಿಯನ್ನು ಒಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಸವಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ 'ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ' ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಸ್ವಾದ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪೇಯದಂತಿದೆ. ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ತಂತುಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕತೆ ಹಾಗೂ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಜೀವಸತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಲೌಕಿಕಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಮೃತ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಿದೆ.

ನಿನ್ನ ನೆಲೆ ನೋಡು:

ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ನಿನ್ನ ವಿವೇಕ, ನಿನ್ನ ಆಳವು, ನಿನ್ನ ಒಲವುಗಳು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನು ನೀನಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ಅರಿ. ಇಂದು ಆಳಾಗಿರುವ ನೀನು ಅರಿತೊಡನೆ ಅರಸನಾಗುವೆ, ಮೋರೆ ನೋಡುವ ಕನ್ನಡಿಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗಳಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರವು ಮನಸ್ಸಿನ ಕನ್ನಡಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಇದರ ನೆರವಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಅರಿತುಕೊ. ಆತ್ಮ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆ. ಈ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದ ಕಂಡ ನಿನ್ನ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಲು ಹವಣಿಸು. ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಗಾಗ ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸು. ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಂಡು ಅಳೆ, ಸಮಯಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯದ ಆಳವನ್ನು ಅರಿ. ಎಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ತಲೆ ತಣ್ಣಗಿಟ್ಟು ತಿಳಿದು ನೋಡು. ಇಂತು ಬಲ್ಲಿದನೂ ಬಲವಂತನೂ ಆದ ಬಲ್ಲಾಳಾಗು. ಇದುವೆ ನಿನ್ನ ಗೆಲುವಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ.

ನಡೆವಳಿಗೆ ಪುಟಗೊಡುವ ಬಗೆ:

ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆರಡರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆ, ಪ್ರತಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಭಾವವು ಬದಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಪಾಟವು ಹಿತಕರವಾಗಿರಲಿ; ನಿನ್ನ ಸರಸ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಉದಾತ್ತತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿ. ಮೊದಲನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ತರುವಾಯ ಬುದ್ಧಿಯು ತಲೆದೋರುವುದು. ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟವೂ ನಿನ್ನ ನಡೆವಳಿಕೆ ಅಂದ ಅಂದದ ಹೊಸ ಮೆರಗು ತರಲಿ, ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೊಂದಿದವರ ಹೊಳಪಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಲಿ, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರವು ಬದಲಾದಂತೆ ಹಲವರ ನಡೆವಳಿಕೆಯು ಮಾರ್ಪಡುವುದು. ಮಾರ್ಪಾಟವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿವರ್ತನವಾದುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಒಂದು ನವಿಲಿನಂತೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಭಾವನೆಗಳ ಗರಿಗೆದರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೂವತ್ತರಲ್ಲಿ ಸಿಂಹನಂತೆ ಹೆಂಡಿರು- ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಗುಡುಗುವನು. ನಲವತ್ತರಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಹೇಸಿಕೊಂಡು; 'ಒಂಟಿ'ಯಾಗಿ ಸಾಗುವನು. ಐವತ್ತಕ್ಕೆ ನಂಜುಂಡನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಮರೆತರೆ ತಾನೇ ನಂಜಿನ ನಾಲಗೆಯವನು (ಹಾವು) ಆಗುವನು. ಅರುವತ್ತಕ್ಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಇವನನ್ನು ಬಲ್ಲವರೂ ಕಡೆಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ಬೀದಿಯ ಬೀದಾಡಿ ನಾಯಾಗುವನು. ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಣಕಿಸುವ ಕೋತಿ, ಎಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ಇಂತಹರ ಬಾಳು ಬರಿದೇ ಬರಿದು; ಸತ್ತರೆ ಅಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ.

ತಾಳು:

ತಾಳಿದವನೇ ಬಾಳುವನು. ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ; ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೈವು (ಶಾಂತಿ) ಇಲ್ಲ; ಸೈವು ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ; ಸಂತೋಷವಂತೂ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳನ್ನರಿಯದ ಬಾಳು ಬಾಳೇ? ಹಾಳು.

ಕಾಯು:

ಬಾಳಿಗೆ ಕಾವು ಬೇಕು; ಕಾಯಲೂ ಬೇಕು. ಕಾವು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಕಮರುವುದು. ತಂಪು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಮುರುಟುವುದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾವು ತಂಪುಗಳ ಹದವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವನೇ ಬದುಕಬಲ್ಲ; ಬಾಳಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ. 'ಕಾಯುವುದೇ' ತಪಸ್ಸು ಎಂಬ ಮಾತಿಗಿಂತ 'ಕಾಯಬೇಕು' ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಹುರುಳುಳ್ಳ ನುಡಿ. ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ತಪ ಎಂದರೆ ಕಾವು ಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಯೋಗ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಕಾಯಲೂಬೇಕು. ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿವಿದೆ. ಕಾಯವಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿದೆ. ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದವನು ಕಾಯಲಾರನು, ಕಾಯದೆ ಫಲದೊರೆಯದು (ಕಾಯಾಗದು).

ತಡೆ:

ಗಡಿಬಿಡಿ-ಅವಸರ-ಕಸಿವಿಸಿಗಳು ಕೊನೆಗಾಲದ ಮನೋವಿಕೃತಿ ಇದ್ದಂತೆ. ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಉದಾರ ಹೃದಯವೇ ತಡೆಯಬಲ್ಲದು. ಅಸಹನೆಯು ವಿನಾಶದ ಗುರುತು. ಸಿಡುಕಿನವರು ತಡೆಯಲಾರರು; ತಡೆಯಲು ತಂಗಬೇಕು. ತಂಪುಬೇಕು. ತಡವುದಕ್ಕೆ ಬಿಗುವುಬೇಕು. ಬಿಗುವು ಇದ್ದರೆ ಬೀಳುವ ಭಯವಿಲ್ಲ. ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ತಡೆಯುವುದು, ಎಂದರೆ ಶಕ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು; ಗುರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು; ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೇವರು ಎಂತೆಂತಹರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವುದು ಕಾಲನ ಕೈಯಿಂದಲೇ. ಕಾಲನ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ತರಬಹುದು, ಕಾಯ್ದವನಿಗೇ ಭಾಗ್ಯದೇವಿಯು ವರಿಸುವಳು.

ನಾಡ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅವನ್ನು ದೂರಮಾಡು:

ನಲದ ಗುಣ ನೀರಿಗೆ: ನಾಡ ಗುಣ ಜನರಿಗೆ, ಜನಗಳು ಯಾವ ದೇಶದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳೂ ಅವರ ಮೈಗೂಡುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೇ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿರಲಿ, ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಿರಲಿ, ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಂದು

ಕೊರತೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ದೇಶವೇ ದೊರೆಯದು. ತನ್ನ ನಾಡಿನ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಾಣ್ಮೆ; ಕೊನೆಗೆ ಅವುಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತದಂತೆ ಎಚ್ಚರಪಡುವುದೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದರಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಕೈಗೊಂಡ ಉದ್ಯೋಗ, ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಆಯಾ ವಯೋಮಾನದ ಹಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ದೋಷಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಗೆಳೆಯರು ಗುರುಗಳು:

ಗೆಳೆಯರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು, ಸಂವಾದಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇಂತು ಗೆಳೆಯರು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗುರುಗಳಾಗಲಿ, ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲ ಕೊಡುವಂತಾಗಲಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಕೊಟ್ಟು-ಕೊಂಬುವಲ್ಲಿ 'ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾರೆ'. ತಾವು ಆಡುವಾಗ ಉಳಿದ ಗೆಳೆಯರಿಂದ ಸೈಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟಾಗ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸದುದ್ದೇಶ:

ಇವೆರಡೂ ಇದ್ದರೇ ಯಶಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಿತ. ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಮಹಾ ವೇತಾಳ, ದುರಿಚ್ಛೆಯು ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ವಿಷದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಸಹಕಾರಿಯಾದರೆ ವಿನಾಶದ ಕೆಲಸವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಗುವುದು, ದುರಿಚ್ಛೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಂತೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಅದು ಕೊನೆಗೆ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನವು ಇಮ್ಮಡಿ ಮೂರ್ಖತನ.

ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ:

ಕೆಲವರು ಹುಟ್ಟಾಗ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರುವರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೂ ದೊರೆತ ಈ ಆರ್ಥ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರು. ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಿವೇಕವನ್ನು ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯವು ರಾಜತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇಂಥ ಜನರು ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೂ, ಅಧಿಕಾರದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ದೈವ:

ಒಂದು ಚಂಚಲವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಶ್ಚಲ. ಮೊದಲನೆಯದು ಐಹಿಕ; ಎರಡನೆಯದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ, ಒಂದು ದ್ವೇಷದ ವಿರುದ್ಧ ಕವಚ, ಮತ್ತೊಂದು ಮರವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ದೈವವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲಸಾರೆ ಇದರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವೆವು. ಆದರೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಕೀರ್ತಿಯ ಹಂಬಲವು ಮಾನವನ ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಲೆದೋರುವುದು. ಕೀರ್ತಿಯೂ ಎಂದೂ - ಇಂದು, ಹಿಂದು, ಮುಂದು ಅಸುರರ ತಂಗಿ. ಅದರ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗಲೂ ಅತಿರೇಕ ಅಥವಾ ಅಸಾಮಾನ್ಯ. ಅದು ಅಮಾನುಷ ಅಥವಾ ಅತಿಮಾನುಷ. ಲೋಕಸಂಹಾರಕರಾದ ದಾನವರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾದ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲದು.

ಕಲಿಯಲು ಬದುಕು - ಬದುಕಲೂ ಕಲಿ:

ಬರಿ ವಿಚಾರವೇ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲದು; ಆಚಾರವೂ ಬೇಕು ತಜ್ಞರಿಗೆ, ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳ ಆರೋಪವಿದೆ. ತೆರನಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ನಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಬಾಳುವುದು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೇ? ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಜೀವನವು ಪವಿತ್ರವೆಂಬುದು ನಿಜ; ಆದರೆ ಜೀವನದ ಹದವು ತಿಳಿಯದ ಜ್ಞಾನವೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ.

ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದೈರ್ಯ:

ಇವೇ ದೊಡ್ಡತೆಯ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಮೆಯ ಅಡಿಗಲ್ಲು, ಇವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಗೊಡದೆ, ಅಮರತ್ವವನ್ನೂ ಈಯಬಲ್ಲವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಳವು ಅವರ ತಿಳುವಿನಷ್ಟೇ. ಆಳವಿದ್ದವರೆ ಹಿರಿಯಾಳಾಗಬಲ್ಲರು. ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದ ಭೂಲೋಕವೂ, ತಿಳಿವು ಇಲ್ಲದ ಮಾನವನೂ ಒಂದೇ. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬಲಗಳೆಂದರೆ ಮಾನವನ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೈಗಳಿದ್ದಂತೆ, ತಿಳಿವು ಇಲ್ಲದ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಹುಂಬತನ; ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ತಿಳಿವು ಹೆಳವ

ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು:

ಹಸಿಯದೆ ಉಣಬೇಡ, ಹಸಿದು ಉಣದಿರಬೇಡ, ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅಜ್ಞಾನ, ಇನ್ನೊಂದು ಅನೀತಿ, ಬದುಕುವ ಬಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳು ಹಲವರು; ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿ, ಕೈ ಬಿಗಿದು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಬಾಳುವುದರಲ್ಲೇನು ಸೊಗಸು? ದುಂದುಗಾರರು ಕೆಲವರು. ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸುಖವು ನಿಶ್ಚಿತವಿದ್ದಂತೆ, ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ದುಃಖವೂ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದೇ. ಸಂಯಮದ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಬಿಸುಟಿ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಪತಿತರಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವವರು ಮುಳುಗುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸಂದೇಹ? ಸಜ್ಜನಿಕೆಗೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಆತ್ಮದ ಅಮರತ್ವದ ಅಂಶವು ದೇಹಕ್ಕೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಸುಚರಿತರ ಆಸ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಜೀವಮಾನವೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ತಾಳಿ ಬಾಳುವುದು.

ಜಯ ಜಯಕಾರವನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಹಾರೈಸು:

ಮೊದಲೇ ಸುಖವನ್ನು ಹಾರೈಸಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ದುಃಖವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೋರಾಡಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ವಿಜಯಶ್ರೀಯು ವರಿಸುವಳು. ಆದುದರಿಂದ, ಆರಂಭದ ಜಯಜಯಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವು ಹೇಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿ, ಮೊದಮೊದಲು ಸೈಯೆನ್ನಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರೇ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತರೆ ಕೊನೆಯು ಹದಗೆಡುವುದು.

ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಯವಿರಲಿ:

ನಯವೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು; ನಾಲ್ಕರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ನಯವಿಲ್ಲದವರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೇ ಅಲ್ಲ. ಹಲವರ ಒಲವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ನಯದಲ್ಲಿದೆ. ಉರುಟು ತನವು ಹಗೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು, ಅಜ್ಞಾನದ ಉರುಟುತನವು ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ

ಕಾರಣವಾಗುವುದು; ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಮೊದ್ಬತ್ತನ ಅಥವಾ ಉದ್ಬಟತನಕ್ಕಿಂತ, ನಯ - ವಿನಯಗಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೇಡಲ್ಲ. ನಯದಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯವಿರಲಿ; ನಾವೀನ್ಯವಿರಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ನಯವಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸೊಗಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು; ಅದರಿಂದ ತಾರತಮ್ಯ ವಿಹೀನತೆಯ ಆರೋಪವು ಬರುವುದು, ಎದುರಾಳಿಯೊಡನೆ ನಯದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ನಯದಿಂದ ಹಾನಿ ಕಡಿಮೆ; ಲಾಭವೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ ಕೊಡುವವರೇ ಮಾನ ಪಡೆಯುವುದು, ನಯ-ವಿನಯ; ಮಾನ- ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಬಳಿಸದಷ್ಟು ಅವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುವು. ತಿಳಿಗೇಡಿತನ ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಲಕ್ಷವಾಗಬಹುದಾದುದು. ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಶೂನ್ಯವಾಗುವುದು. ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಾಣುವುದು. ಮೊದಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎಳೆದಾಡಿದರೆ ಕಗ್ಗಂಟಾಗುವುದು. ಹಲವು ಶೂನ್ಯವಿದ್ದುದೇ ಭೂತವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದಾದ ಬಾರಿ ಬೇನೆಗೆ ಸರಗಂಟು, ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯವೇ ಅಪಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಂಗಡಬೇಡ.

ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನು ನಂಬು:

ಆದರೆ, ನೀನೇ ಒಬ್ಬನೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಬೇಡ. ಹಲವರಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡು. ಅದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಡೆವ ಗಡಿಬಿಡಿ ಬೇಡ. ನಿನ್ನಗೆ ನಿನ್ನ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆಯೇ ಗುರುವಾಗಿರಲಿ. ಕೀಳು ಎನಿಸುದುದನ್ನು ಹೆರವರ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅದು ನಿನ್ನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರುವಂತಹದಂದು ನೀನಾಗಿಯೇ ದೂರವಿರು. ಜನದ ಅಥವಾ ನರಕದ ಭೀತಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆದನಾದವನು ಹೇಡಿ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನೇ ಧೀರನು,

ತಿಳಿವು ಹೆಚ್ಚಿನದು:

ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಮರ್ಶಾನಾಶಕ್ತಿಯಿರಲಿ, ವಾದ ಪಟುತ್ವವಿರಲಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿರಲಿ, ತಿಳಿವು ಬಾರದು. 'ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಕಲಿಕೆ'; ಎಂದರೆ ತಲೆ ಹಾಕಿದ್ದು, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅರೆದಾಟ ಮೀರಿ ಅನುಭವದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೇ ತಿಳಿವು, ತಿಳಿನೀರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ, ಹಿತಕರ. ಬಲ್ಲಿದನಿಗಿಂತ ತಿಳಿದವನು ಮಿಗಿಲಾದವನು. ತಿಳಿದವನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆಯುವುದೇ ಕೀರ್ತಿಯ ಪರಮೋಚ್ಚ ಬಿಂದುವು. ಓರ್ವ ತಿಳಿದವನಿಂದ ಭಾಮ ಎನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಜೀವನವು ಸಾರ್ಥಕ.

ಏಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಗಾಲದ ಸಿದ್ಧತೆ ಇರಲಿ:

ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಣಿಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಅದೇ ಜಾಣತನ, ಏಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗುವವರೇ. ಆಗ ಗೆಳೆಯರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ. ಈ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ದುರ್ದೈವದ ಆ ದಿನಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಯುವುದು ಒಳಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ದೂರವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ನೆರವಿಗೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆಳತನದಿಂದಿರುವ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಖುಣದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪನ್ನೊಂದು ಇಟ್ಟುಕೋ. ಇವರ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳೇ ಏರುವ ದಿನವು ಬರಬಹುದು, ಕೀಳರು ಸುದೈವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಎಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ದೈವದ ದಿನಗಳು ಬಂದಾಗ ಗೆಳೆಯರು ಇವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನ ನಡತೆಯು ಉತ್ತಮವೂ ಉದಾತ್ತವೂ ಆಗಿರಲಿ:

ಹಿರಿಮೆಯುಳ್ಳವರು ಕಿರುಕುಳರಂತೆ ನಡೆಯಕೂಡದು. ಹೆರವರ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುಕಿಸಿ ನೋಡಕೂಡದು. ಅಪ್ರಿಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಬೇಡ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನಾದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರ ನಡೆ ಇರಲಿ; ವೀರನ ಔದಾರ್ಯವಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಗುಟ್ಟು ಅಪ್ಪರಿಗೂ, ಇಷ್ಟರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಿರಲಿ. ಹಗೆಗಳಿಗಿಂತೂ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಕೂಡದು. ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲವೂ ಭಾರವಾದದೇ ತಾಪದಾಯಕವಾದುದೇ, ತಾಪದಾಯಕವಾದುದರ ಸುತ್ತಲೂ ಸುಳಿದಾಡುವುದು ಒಂದು ತರದ ಮರಳುತನವೇ ಸರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹೃದಯವು ಹೇಳಿದಂತೆ, ತಲೆಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹಸಿವನ್ನು ಕಾಯು; ಕೊಲ್ಲಬೇಡ:

ಅಮೃತವಿದ್ದರೂ ಅಜೀರ್ಣವಾದರೆ ಅಪಾಯಕರ, ಇರುವಾಗಲೆ ಬೆಲೆ, 'ಸಾಕು' ಎಂಬುದೇ ಸಾವು, ಹಸಿವು ನಷ್ಟವಾದರೆ ರೋಗ; ಹಸಿವು ಇದ್ದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾದುದು ಸ್ವಲ್ಪವಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸವಿ ಇಮ್ಮಡಿ, ಹುಗ್ಗಿ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅದು ಹೊಲಸು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ

ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳು, ಹೆಚ್ಚು ಆದೊಡನೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗುವುದು. ಹಿಗ್ಗು ಬೇಕಾದವರು ಹಸಿವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಡೆದುದೇ ಆನಂದವನ್ನೀಯುವುದು. ತುಂಬಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತುರುಕಿದರೆ ಡೊಳ್ಳು ಬೆಳೆಯುವುದು; ಬೊಜ್ಜು ಬರುವುದು. ಇಂತಹರದು ಸುಳ್ಳು ಹಸಿವು. ರೋಗದ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆ, ವ್ಯಾಯಾಮ, ಅಂಗ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಸಿವು ಪ್ರಸಾದ-ಸೌಖ್ಯದ ಗುರುತು.

ಎಗ್ಗನೆನಿಸಿದಿರು:

ಎಗ್ಗನೆಂದರೆ ಏಕಾಂಗಿ; ಒಂಟಿಗಣ್ಣಿನವ, ಒಂದರ ಹೊರತು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಅರಿಯದವ, ಒಂದೇ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಂಡವ, ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದವ, ಅರ್ಥಾತ್ ಅಸಂಸ್ಕೃತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂದರೆ ಬಹುಶ್ರುತನು. ದೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವನು. ನಾಲ್ಕೂ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡಬಲ್ಲವನೇ 'ಚತುರ' ಚತುರನು ಬಹುಶ್ರುತನು. ಇಂತಹನು ಒಬ್ಬನಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬನಲ್ಲ; ಹಲವರಿದ್ದಂತೆ. ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸೊಗಸಿದ. ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದರೆ ಅಂದ.. ಇದುವೆ ಚಂದ' ಅಂದವುಳ್ಳವನಾಗು, ಅಂದಗೇಡಿಯಾಗಬೇಡ, ರಸವೆಂದರೆ ಸಾರ; ಸತ್ಯ. ಇದುವೆ ಅಮೃತತತ್ವ, ರಸೋವ್ಯಸಃ, ರಸವು ದಿವ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ರಸವೇ ದೇವ. ಕಸದಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟನಾದವನು ಎಗ್ಗ. ಹುಲುದಿನಿ, ಚತುರ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನು ರಸಜೀವಿ: ಆದುದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ರಸಿಕನೆಂದರೆ ಆತನೇ ಯೋಗಿ.

ಹದಗೇಡಿ ಮನಸ್ಸು:

ವಿರೂಪ ಮನಸಿನಷ್ಟು, ಕುರೂಪವು ಅಸಹ್ಯವಲ್ಲ. ಮೊಂಡ ಮೂಗಿ, ಗುಳ್ಳಗಣ್ಣಿ, ಗುಜ್ಜ, ಚೊಂಚ ಎಂದು ನಿಂದಿಸುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ: ಅದು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ.

ಮನೋವಿಕೃತಿಯು, ಶಾರೀರಿಕ ಕುರೂಪಕ್ಕಿಂತಲೂ

ಹೇಸಿಕೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡುವಂತಹದು. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ, ಮನಸಿಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅಂದಗೊಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ, ತಮ್ಮ ಹೃದಯ-ಬುದ್ಧಿಗಳೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಹದಗೇಡಿಗಳೇ ಕುಲಗೇಡಿಗಳು.

ಆಗಲೇಬೇಕಾದುದನ್ನು ಆಗಗೊಡು:

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಲೇಸು. ಹಲವು ಬಾರಿ ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯದಿಂದ, ಸರಳವಾಗಿದ್ದ ರೋಗವು ತೊಡಕಿನದಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅದರ ಜೋರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ದಾರಿಕಾಯುವುದೇ ಲೇಸು. ಎದುರಾಳಿಯ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸಿಡಿಲು, ಮಿಂಚಿನ ಆವೇಗವು ಸಣ್ಣಗಾಗುವವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈ- ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದೇ ಆ ರೊಚ್ಚಿನೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಸುಲಭ ಯುಕ್ತಿ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ತನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಆಗಗೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಚಾತುರ್ಯವಿದೆ.

ಮರ್ಯಾದೆವಂತರೊಡನೆಯ ವ್ಯವಹಾರವಿರಲಿ:

ಅವರನ್ನು ನೀನು ನಂಬು; ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬುವರು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ತಲೆದೋರಿ, ಆಗದವರಾದಾಗಲೂ ಅವರು ಅಡ್ಡ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯರು. ಮಾನವಂತರೊಡನೆ ಆದ ಜಗಳದ ಕೇಡಿಗಿಂತ ಮಾನಗೇಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪಡೆದ ವಿಜಯದ ದುಷ್ಟಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದೀತು, ಮಾನ - ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬಂಡವಾಳವೂ ಇಲ್ಲದ ಜನರೊಡನೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಒಪ್ಪಂದ, ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕರಾರುಗಳಾದರೂ, ಅವನ್ನು ಬರೆದ ಕಾಗದದಷ್ಟೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.

ಕಲಂಕರಹಿತನಾಗುವುದು:

ಇದುವೆ ಬಾಳಿನ ಗುರಿ; ಪೂರ್ಣತೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯಾದ ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಯು ಇಲ್ಲದವರೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಡೆವಳಿಯೊಳಗಿನ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹೀನಾಂಶವೂ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕುಂದು ತರುವುದು. ಆಗದವರು ಅದನ್ನೆತ್ತಿ ಆಡುವರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕಿರಿಮೆಯ ಹಿರಿಮೆಯಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಮಿಗಿಲಾದ ಹಂಚಿಕೆ, ತೊಡಕು, ನಿಮ್ಮ ತೊಡವು (ಅಲಂಕಾರ) ಆಗಲಿ,

ಇರು ಮತ್ತು ತೋರು:

ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಒಳಗಣ್ಣು ಬೇಕು. ತೋರುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಗಣ್ಣೇ ಸಾಕು. ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಲೋಕದ ಸ್ವಭಾವ. ಮೊದಲಿನವನಿಗಿಂತಲೂ ಎರಡನೆಯವನಿಗೇ ಮೇಲಣ ಸ್ಥಾನ-ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ. ಇದ್ದೂ ಹೊರಬಾರದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಸತ್ಯವೂ, ಸುಳ್ಳೆನಿಸುವುದು. ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವವರಿಗಿಂತ ನೋಡುವ ಜನಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯುವವರಿಗಿಂತ ಕಾಣುವವರೇ ಬಹಳ. 'ನಿನ್ನದು ಸುಳ್ಳು, ನನ್ನದೇ ಸತ್ಯ' ಎಂದು ವಾದಿಸುವರು. ಇದು ಅತಿವಾದಿಗಳ ರೀತಿ,

ನಾಲ್ಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿರು:

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನಾಗಲು ಸವಿನುಡಿಯ ಮಂತ್ರ; ನಯ ವಿನಯವೇ ಸಾಧನ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಕೊಂಡಿರುವ, ಹಲವರಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸು. ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸುವ ಗಡಿಬಿಡಿಗಿಂತ ಹೆರವರ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಹಂಬಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿ. ಗುಣವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ನಯ-ವಿನಯದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಗುಣದ ಬೆಲೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ವಿಶಾಲವಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಹಿತವನ್ನು ಹಾರೈಸುವವನು ನೀನಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಹಿತಚಿಂತಕರಾಗುವರು

ಪರಿಪಕ್ವತೆ:

ಉಡುಪು ನಡತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಆದರೆ, ನಡತೆಯಿಂದಲೇ ನಿಜವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಬೆಲೆ ಆತನ ನಡೆವಳಿಯಿಂದ ಮಾತಾಳಿಗಳ ಹಲವು ಪ್ರವಚನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಪಕ್ವರಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಒಂದು ನಡೆಯ ಲೋಕದ ನಡೆವಳಿಯಾಗುವುದು. ಹುಡುಗುತನದ ಹುಡುಗಾಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆಯೇ ಗಾಂಭೀರವೂ, ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತಿಯೂ ತಲೆದೋರುವುದು.

ಉದಾರ ಹೃದಯವು:

"ಲೋಕಾನುಭವದ ಕಹಿಯಿಂದ ಎದೆ ನಾಲಗೆ ಕೆಡದವರು ಅಪರೂಪ. ಹಗೆಯಾದವನ ಹಿತವನ್ನು ಕೋರುವುದು ಉದಾರ ಹೃದಯವು. ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗುವುದು ಉದಾರ ಹೃದಯವು. ಉದಾರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿರಿಸುವ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ. ಉದಾರಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಜೀವನಾನುಭವವು ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಅದರಿಂದ ನಾವು ಸುಖದ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂದು ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿ ಎಂಬ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರು.

ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ

ಸತ್ಯಾ ಎಸ್. -

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: 'ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರ'

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

1964 ರಂದು ಜನಿಸಿದ ಇವರು ತುಮಕೂರು ಮೂಲದವರು ಇವರ ಮೂಲತಃ ಪತ್ರಕರ್ತೆ, ಕನ್ನಡಪ್ರಭ, ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಜನವಾಹಿನಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವರು. ಮಹಿಳಾ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬದುಕಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಫೆಲೋಷಿಪ್ ಪಡೆದಿರುವರು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೀನುಗಾರರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ಸ್‌ಫ್ಯಾಮ್ ಫೆಲೋಷಿಪ್ ಸಹ ದೊರೆತಿದೆ. ಸಂವಹನ ಸಮಾಲೋಚಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು: ನೆಲದ ಸಿರಿ -. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾಲಾಳು ತೀಸ್ತಾ ಸೆತಲ್ಪಾಡ್, ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಿಕೆ, ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಮುನ್ನುಡಿ, ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಕಥನಗಳು; ಹಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು.

ಆಶಯ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು 'ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರ' ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ತುರ್ತಿನ 'ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ' ಯಾವುದೆಂದರೆ ಅದು 'ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ', ಇದನ್ನು ವಿಸ್ಮರಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಗತಿ ತತ್ವಾ ದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಶೂನ್ಯ, ಮನುಷ್ಯನ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ಈ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಆಕಾಶವಲಯ ಹೇಳತೀರದಷ್ಟು ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿ ಆತ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗಿರುವವಳು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸರ ವಿನಾಶಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ವಿರೋಧಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇರುವ ದಾರಿಗಳ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು 'ಭೂತಾಯಿ', 'ಭೂದೇವಿ' ಮುಂತಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಇಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಿಸರ್ಗದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಿಡುವಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅನುಸರಿಸುವ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸಜೀವಕ್ಕೆ ಜನ್ಮನೀಡುವ ಭೂಮಿಯ ಗುಣ, ತನ್ನ ಜೀವಸಂಕುಲವನ್ನು ಭೂಮಿಯಂತೆ ಪೂರೆಯುವ ಚೈತನ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಗೆ ಪರಿಸರದ ಜೊತೆ ಆಕೆಗಿರುವ ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧದ ಕಡೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಒಡನಾಟ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಹ ಲೇಖಕಿ ಇಲ್ಲಿ ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಹೊಯ್ಯಾಟಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ನಡುವಿರುವ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮನ 'ರುಜ್ಜಿವನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವಾಗ ನಾವು ಒಂದಿಷ್ಟು ನೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಮೇಲೇರಿದಂತೆಲ್ಲ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಜಾಗವನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೆಲದ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ನೆಲದ ಕೊರತೆಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ನಾವು ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಈ ಜಾಗದ ಅತಿಕ್ರಮಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.”

ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ, ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೊರಿಯಾ ಅವರ ಈ ಮಾತು ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೊರಿಯಾ, ಪಾಯ ಹಾಕಲು ನೆಲ ಅಗೆಯುವುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರು. ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಭೂಮಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಘಾಸಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹ ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲು, ಮರ ಬಳಸಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಜಾಗದ ಅತಿಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಬದಲಿಯಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಮಳೆನೀರು ಮನೆಯೊಳಗೂ ಹರಿದುಬರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಳೆ - ಕೊಳೆಗಳನ್ನು, ಗೆಡ್ಡೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು, ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು, ಒಣಗಿ ಬಿದ್ದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಉಣ-ತಿಂಡಿಗೆ, ಔಷಧಿ- ಉರುವಲಿಗೆ, ಮೇವು-ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೂ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೊರಿಯರ ಪರಿಸರದ ಸ್ನೇಹಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೊರಿಯಾ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗೆ, ಈ ಚಿಂತನೆ ಆಧರಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಮನ್ನಣೆ ಇದೆ, ಮೌಲ್ಯವೂ ಮಹಿಳೆಯರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಈ ಸಹಜ ಬದುಕಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.

ಭೂತಾಯಿ, ಮಹಿಳೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಶ್ಲೇಷಗಳನ್ನುವುದು ಮಹಿಳೆಯರು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಸಹಜವಾದ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಲೆ ಉರಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರು ಒಣಗಿಬಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿ, ತರಗಲೆಗಳ ಪುರಲು ಹೆಕ್ಕಿ ತರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮರವೊಂದು ಒಣಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉರುಳಿಸಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. “ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅದು ತಾನಾಗೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ಕಾಯೋಣ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷ ಮನೋಭಾವ ಆ ಮರವನ್ನು ಅಂದೇ ಕಡಿದುರುಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೀಳುವ ಮರವನ್ನು ಇಂದೇ ಉರುಳಿಸಿ ಸೌದೆ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಇಂದಿನ ಸೌದೆಯ ಅಗತ್ಯ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿದಲು ಮುಂದಾದರೆ ಪರಿಸರವೆಂಬ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆಯೂ ಬರಿದಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ ಬರಿದಾಗದಂತೆ ಹೆಕ್ಕುವುದೇ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಅಥವಾ ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧ. ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಇಂತಹ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ ತುಂಬಾ ಸಹಜವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಅನಾದಿ ಕಾಲದ್ದು. ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಈ ಸುಸ್ಥಿರ ವಿಧಾನಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಗ್ಗುರುತು ಎನ್ನಬಹುದು.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತಾಗ ಬೀಜದಿಂದ ಸಸಿ ಚಿಗುರುವ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡರು. ಇದು ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೃಷಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನಂತರದ ಆಧುನೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಪುರುಷನ ಪಾಲಿಗೆ ದಕ್ಕಿತು. ಇದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅವಳ ಕಾಳಜಿಗೆ, ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಹಿಳೆ ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗಿನ ತನ್ನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಡನಾಟ, ಸಂಬಂಧ, ಸ್ನೇಹಗಳು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ, ಉರಪಕ್ಕದ ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ, ದೇವರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ, ಪರಿಸರ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಆದರಿಸಿದ್ದು, ಪುರುಷರು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ತರುವ ಒಂದೋ, ಎರಡೋ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದು ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಇತರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಎಂದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆ ಮಂದಿಯ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆಯೋಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಗೆಳೆಯ ಅತುಲ್ ಪತಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ 22 ಸಾವಿರ ಬಗೆಯ ಬತ್ತದ ತಳಿಗಳಿದ್ದುವಂತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಳೆಯಾದಾಗ, ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ, ಬರ ಬಂದಾಗ, ಕೀಟಗಳ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆ, ಚಳಿಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈಪರಿತ್ಯಗಳು ಕಂಡಾಗ ಅವನ್ನು ಜಯಿಸುವಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಬಗೆಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ 2 ಸಾವಿರ ತಳಿ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಬಹುಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಕುಟುಂಬ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಇರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಹುಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಮನೆಯ ಆಹಾರದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ, ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಿದೆ. ಮನೆ ಮಂದಿಯ ಉಣದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪರಿಸರದಲ್ಲಾಗುವ ಏರುಪೇರುಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಏನಾದರೊಂದು ಬಗೆಯ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ, ಬಹುಬೆಳೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಗದ್ದೆ - ಹೊಲಗಳ ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಳೆ-ಕೊಳೆಗಳನ್ನು ಜತೆನದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಾಪಾಡುವಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ಹೊಲ ಗದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ತಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಾರಿ ಬರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಗುಟುಕು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯವು ಕುಟುಂಬದ ಆಹಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳ ಎಲೆ-ಕಡ್ಡಿಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಾರ ಬರುವ ನುಸಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ ನೀರು ಹಿಂಗುವಿಕೆಗೂ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಮುಂದುವರಿಸುವ ಹಂಬಲ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹುಬೆಳೆ, ಮಿಶ್ರಬೆಳೆ, ಕಳೆ ಸೇರಿದ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಾಶವು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಹಾರದ ಭದ್ರತೆಗೂ ಧಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಪರಿಸರ ನಾಶದಿಂದ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸು, ಕಾಡಿನ ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದವು ಯಾವುದೂ ಈಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸರದ ಸಹಜ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ.

ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಪಾತ್ರ:

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ಪಾತ್ರದ ಹಾಗೆಯೇ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರವೂ ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು. ಬೀಜದ ಆಯ್ಕೆ, ಬೀಜದ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ, ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಬೀಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಿಳೆಗೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲವಾದ ಬೀಜವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬಿತ್ತುವವರೆಗಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು. - ಗಿಡ ಮರಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ವೈರು ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಹಲವು ವಿಧಾನ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಹುಳು ಬೀಳದಂತೆ, ಬೂಷ್ಟು ಹಿಡಿಯದಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಅಥವಾ ಲಕ್ಕಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಜೊತೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ, ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಕ ವಸ್ತುಗಳು ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯಾನಿಕಗಳಿಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜಾಗ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಡಿಕಿ ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಜಂತಿಗೆ ತೂಗುಬಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ಪುಟ್ಟ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಮರದ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಗೆಯ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ, ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗುವ ಇವು ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಬೀಜಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಿದ್ದು, ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹದಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೇ ನವಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕುಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಅವು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಪ್ರಮಾಣ ನೋಡಿ ಬೀಜದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನವಗ್ರಹ ಪೂಜೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನವಧಾನ್ಯಗಳ ಪುಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗುವ ಬೀಜಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಬಗೆಬಗೆಯ ಯಾವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲೂ ರಾಸಾಯಾನಿಕಗಳ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಸುಸ್ಥಿರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಸಾಯಾನಿಕಗಳ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದ ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನದ ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ಬದಲಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನಗಳೇ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಾಗಬೇಕು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ನಡುವೆ ಇರುವ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಆಚರಣೆಗಳು ಕೇವಲ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮೊದಲು ಊರಿನ ಏಳು ದೇವತೆಗಳ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿಯರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಫಸಲಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಬೀಜಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಹಿಡಿ ಬೀಜವನ್ನು ಈ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಉಳ್ಳವರು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಬೀಜವನ್ನು ನಂತರ ಬರುವ ಬಡವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜ ಇರುವವರು ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜ ಇರುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲ, ಬೀಜಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲೂ ಹಸಿರು ಚಿಮ್ಮಲಿ, ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗಳ ಒಲೆಯಲ್ಲೂ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯಲಿ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಸದಾಶಯವಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ನಾಟಿ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ, ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಲೀ, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಲೀ ಈ ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಸರ್ಗದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಅನನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ಅಂಗಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಪೋಷಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅನೋಜಾ ವಿಕ್ರಮ ಸಿಂಘ, ಮರ ಬೆಳೆಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಅನೋಜಾ ಅವರು “ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲೂ, ಸೌದೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮರಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲೂ, ಸೌದೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮರಗಳನ್ನು ಅಂಗಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಮೈದಾನ, ಗೋಮಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊಲಗಳ ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಶೇ. 80 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಇಲಿಯಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಅನೋಜಾ ಅವರ ವರದಿಯು ಈ ಮರಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ಆಹಾರ, ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸೌದೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ, ಉಳಿದ ಎಲೆ, ಕಡ್ಡಿ, ಚಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ, ದನ ಕರುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

“ತಮ್ಮ ಸನಿಹದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ನಾಶದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸೌದೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ವಾರದಲ್ಲಿ 18 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಅಡಿಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕಾಯಿಸಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ” ಎನ್ನುತ್ತದೆ ವರದಿ. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ ಮೌಲ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ, ಮಹಿಳೆಯರ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಗಿಡಮರ ಹೊದೆಗಳ ಜೊತೆಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಒಡನಾಟ ಉಟ-ಔಷಧಿ-ಮೇವು ಮತ್ತು ಸೌದೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ, ಕಡ್ಡಿ ಅಥವಾ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊರಕೆ, ಚಾಪೆ, ಹಗ್ಗ, ಎಣ್ಣೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೀಗೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಹಳತಾದಾಗ ಕಸವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ನಾಶವು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಾಶದ ಪರಿಣಾಮ ಮೊದಲು ತಟ್ಟುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ. ಆದರೆ ಇದಿನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನವರಿಕೆ ಆದಂತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತವೆ ವಿವಿಧ ಸಮೀಕ್ಷಾ ವರದಿಗಳು. ಬಹುಶಃ ಮಹಿಳೆಯರು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಏನಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಮಹಿಳೆಯ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮರುಪಯಣ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ, ಅಂದರೆ ಪರಿಸರ ನಾಶದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು? ಹಿಂದೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇದ್ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಇರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಕೊಂಡಿಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸರ ನಾಶದ ಮೊದಲ ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ತಟ್ಟುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ. ಈ ಪರಿಣಾಮದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಪುರುಷರನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರಿಗೆ ತಲುಪುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಡು-ತೋಟ, ಮರಗಳ ನಾಶದಿಂದಾಗಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ದೂರದ ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಎನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟ, ಕೋಮಲ ದೇಹಗಳ ಮೇಲೆ ಒರಟು ಶ್ರಮದ ಒತ್ತಡ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೌದೆಗಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲು, ಔಷಧಿಯ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಲು, ಮೇವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಎರಡೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಲೋಪಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಮನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹಿಳೆಯ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಸೌದೆ ತರುವುದೂ ಅವಳದೇ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಸಮಾಜ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಮರುಪಯಣದ ಚಿಂತನೆಯೂ ಅವರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಈ ಒಡನಾಟ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಡುವ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ *ಮಹಿಳೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. *ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಾಗಲಿ, ಮನೆ ಇರುವ ಜಾಗವಾಗಲಿ, ಗೋಮಾಳ, ತೋಪು, ಕಾಡು ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟ, ಮನೆ, ಮನೆಯಂಗಳದ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮನೆಯ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು,* ಇನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಗಂಡಸರೇ ಇರುವ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ, ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. *ತನಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮುಂತಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. *ಗಂಡಸರು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಧಾನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಹಾಗೂ ಗಂಡಸರು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಧಾನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉಪ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇವರು

ಸದುವಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ. ಇದೂ ಕೂಡ ಹಕ್ಕುದಾರ ಪುರುಷರ ಇಚ್ಛೆ. ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. *ಮನೆಯಂಗಳದ ಕೈತೋಟದಲ್ಲೂ ಏನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ಗಂಡಸರದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸತನ ಕಾಣಿಸುವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಮಹಿಳೆಯ ಯತ್ನಗಳು, ಕುಶಲತೆಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೂ ಮಹಿಳೆಗೆ ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ತನ್ನದನ್ನುವ ನೆಲ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಸಮಾನ ಪಾಲು, ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಕೊಡುವುದು ಪರಿಸರ ನಾಶದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಾನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕುರಿತು ಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪರಿಸರ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅತಿರೇಕಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ. ಮನೆಯ ಒಲೆ ಉರಿಸಲು ತಲೆ ಹೊರೆ ಸಾಗಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಶೇ.80 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮರ ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಒಣಗಿದ ಕೊಂಬೆ, ರೆಂಬೆ, ಪೊದೆ, ಎಲೆಗಳು, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ "ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆಧಾರವೇ ಕಾಡಿನ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಅದನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಬಾರದು" ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರ ಇದೆ. ಈ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಂಬ ಮೋಹಿನಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮಸುರರಾದ ನಾವೂ..

- ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ

ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಭೂಮಿ ಬಳಗ (ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬ್ಲಾಗ್ ತಾಣ) - ಡಾ. ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೆಯಾಗಿ,ಲೇಖಕಿ, ಕವಯಿತ್ರಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1970 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಲಜ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳು: ಕಾಡುಹಕ್ಕಿಯ ಹಾಡು, ಸಹಗಮನ, ಬುದ್ಧ ಚರಿತೆ', ನೆಗೆವ ಪಾದದ ಜಿಗಿತ, ಸಬರಮತಿ, ಹೂವರಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ?, ಚಿವುಟಿದಷ್ಟೂ ಚಿಗುರು, ಕೋವಿಡ್: ಡಾಕ್ಟರ್ ಡೈರಿ-ಗ್ರಾಮಭಾರತದ ಕಥೆಗಳು; ವಿಮೋಚನ ಹಜ್ಜೆಗಳು-ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ನಾನು ಕಸ್ತೂರ್ -ಕಸ್ತೂರಬಾ ಜೀವನ ಕಥನ, ಜನಸಂಗಾತಿ ಭಗತ್-ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಬರಹ ಸಂಕಲನ: ಮಹಿಳೆ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಮುಟ್ಟು-ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಮಾಬಾಯಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ, ಐಎಂಎ ಕನ್ನಡ ವೈದ್ಯ ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶಾಂತಾದೇವಿ ಕಣವಿ ಕಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಗೌರವ, ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಸಂದಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಡಾ. ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಅನುಪಮಾರವರ 'ಭೂಮಿಬಳಗ' ಎಂಬ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬ್ಲಾಗ್ ತಾಣದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ತಾಣ ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿಯಾಗಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಂದರ ಲೇಹ್ ಪರಿಸರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಗೋಕರ್ಣದ ಮನಮೋಹಕ ಸಮುದ್ರ ತೀರವಾಗಲಿ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಶಿಗಟ್ಟಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸ, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೋರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳ, ಬಾಟಲಿಗಳ ಹಾವಳಿ, ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಅದರ ಜೀವಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಂಬ ಪೆಡಂಭೂತದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಬಗ್ಗೆ, ಇದರ ವಿಷಜಾಲದಿಂದ ನಾವು ಹೊರಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಂಭವಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು ಅನೇಕ. ಒಂದೆಡೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಕೆಯ ಉಪದ್ರವವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅದರ ವಿಲೇವಾರಿಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅದರ ಅವಿನಾಶಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಗುಣ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆದಷ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಮರುಬಳಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಲೇಖನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. 'ಭೂಮಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಅನಿವಾರ್ಯ'. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ

ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಲ್ಲರದು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಉತ್ಕಟ ಆಶಯವನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಹೊಂದಿದೆ.

30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವೆಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಹೊತ್ತು ತರಲು ಹಳಪಂಚೆ, ಟವೆಲ್ಲು, ಗೋಣಿಚೀಲ, ಗೊಬ್ಬರದ ಚೀಲಗಳ ಕಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಸರನೆ ಹೋಗಿ ಭರನೆ ಬರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಖಾಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟವರು ವಾಪಸು ಬರುವಾಗ ಹತ್ತಾರು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ದಾರಿ ಮೇಲೆ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾದರೆ ಅರ್ಧ ಲೀಟರು ನೀರೋ, ತಂಪುಪೇಯವನ್ನೋ ಕುಡಿದು ಬಾಟಲಿ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಸಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿವೆಯಾದರೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಿನಿಸು ಕೊಂಡು ಕವರನ್ನು ಅಲ್ಲಾಚೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಾಗಿ ತೊಳೆದ, ಬಟ್ಟೆ ಒಣಗದೆ ಒದ್ದಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ರಕ್ತ ಸೋರದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪದರಿರುವ ನ್ಯಾಪ್ಪಿನ್ ಬಂದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ, ವಯಸ್ಸಾದವರ ಮಲಮೂತ್ರಾದಿಗಳ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಥದ್ದೇ ಡಯಾಪರ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಏನೇ ಸರ್ಕಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಸಕ್ಕರೆ ಜೆನುಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಮುಗ್ಗಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ತುಪ್ಪ ಜಂಬು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ತೇವಾಂಶ ಒಂದಷ್ಟೂ ತಾಗದಂತೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ-ಬೆಣ್ಣೆ- ಎಣ್ಣೆ-ತುಪ್ಪ ವಗೈರೆ ವಸ್ತುಗಳ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಿತ್ತು. ಈಗ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಡಬ್ಬಿ, ಬಾಟಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜು, ಟೀಪಾಯಿ, ಸ್ಥೂಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನದು, ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಮಳೆ-ಇಬ್ಬನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹುಲ್ಲು, ಸೋಗೆ ನೆಯ್ಲು ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ಏನಿಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟು ಹಾಸಿದರಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಚಳವಳಿಕಾರರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾನರು ಬರೆಸಬೇಕಿತ್ತು. ಮಳೆ ಬಂದೀತೋ ಎಂದು ಆತಂಕಪಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬೃಹತ್ ಬ್ಯಾನರುಗಳ ಪ್ರಿಂಟಿಸಿ ತಂದರಾಯಿತು, 'ಹಳೇ ಕೂದ್ಲಾ, ಪಿನ್ನಾ, ಟಿಕ್ಲಿ' ಎಂದು ಜೋಳಿಗೆ ನೇಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಲೆಮಾರಿಗಳ ವಿನಿಮಯ ವಸ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಯಿತು, ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ, ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾದ, ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಿಗುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವ ಜಾಹೀರಾತಿಲ್ಲದೆ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಂಡವು.

ಅದಕ್ಕೇ ಉತ್ತರ ದ್ರವದ ಬೃಹತ್ 'ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯಡಿಯ ನೀರಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯಾವದೋ ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನದ ದ್ವೀಪದ ತೀರದವರೆಗೂ, ದನ, ಮೀನು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ರಕ್ತದ, ಅಂಗಾಂಶದ ಕಣಕಣಗಳವರೆಗೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಜನನಿಬಿಡ, ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ತಲುಪಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಏನಿದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್?:

ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಮೂಲದಾದುದರಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು 1907 ಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿ **ಲಿಯೋ ಬೆಕಲ್ಯಾಂಡ್** ಕಂಡುಹಿಡಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ರಬ್ಬರ್ ಮತ್ತಿತರ ನಾರು, ಅಂಟಂಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಂತಹ ವಸ್ತು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಯಾವ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರ, ದಪ್ಪವಾದರೂ ಆಗಬಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಒದ್ದೆಯಾಗದೆ, ಯಾವ ಆಕಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾದ ವೆಂಡರ್ ವ "ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೋಹಿನಿ"ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸೋತರು. ಬಿಎಎಸ್.ಎಫ್. ಡವ್ ಕೆಮಿಕಲ ಮೊದಲಾದ ಬೃಹತ್ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೋಟ್ಯಂತರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಗೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದವು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಕೆ ಲಕ್ಷಕೋಟಿ ಡಾಲರ್ ವಹಿವಾಟಿನ ಬೃಹತ್ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಹೊಸ ವಸ್ತುವಿನ ಜೊತೆಗಿನ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ಬಲುಬೇಗ ಕುದುರಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜು, ಬುಟ್ಟಿ, ಬಾಚಣಿಕೆ, ತಟ್ಟೆ, ಲೋಟ, ಚಮಚ, ಡಬ್ಬಿ, ಚೊಂಬು, ಬಕೆಟು, ಫೈಲು, ಪೆನ್ನು ಫ್ಯಾನ್, ಫೋನು! ಎಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪರದೆಯೊಂದಿಗೆ ಫಳಫಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಐದು ಲಕ್ಷಕೋಟಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬ್ಯಾಗುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂಟು ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವನ್ನು ಕಡಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಿಡೀ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಗಾಜು, ಪಿಂಗಾಣಿ, ಮರ, ಲೋಹ, ಚರ್ಮ, ಕಲ್ಲು ಎಲ್ಲದರಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸ ಭೂಮಿಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ, ಸಾಗರಗಳ ಆಳವನ್ನೂ, ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಿಮಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ತಲುಪಿತು. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವನ್ನು ತಲುಪಿಸಿದೆವು.

ಸುಲಭಕ್ಕೆ ಹರಿಯದ ಗಟ್ಟಿತನ, ಬಾಗುವಿಕೆ, ಬಳುಕುವಿಕೆ, ತೆಳುಹಾಳ ತಯಾರಿಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳು. ವಿಷರ್ಯಸವೆಂದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಯಾವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳು ಕಾರಣವೋ ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆತಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರ, ದಪ್ಪವಾದರೂ ಆಗಬಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಒದ್ದೆಯಾಗದೆ, ಯಾವ ಆಕಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾದ ವೆಂಡರ್ ವಸ್ತು 'ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೋಹಿನಿ'ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸೋತರು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬಿಸ್ ಫಿನಾಲ್ - ಎ ಮತ್ತು ಥ್ಯಾಲೇಟ್ಸ್ ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳು. ನಾಶವಾಗಬಾರದೆಂದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ವಸ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್. 2000 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಮಣ್ಣು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ ಇರುವಂಥ ಅವಿನಾಶಿ ವಸ್ತು ಅದು. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಣಗಳಾಗುತ್ತ ವಿಷಕಾರಕ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದೇ ಹೊರತು ಅದು ಇಲ್ಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೆಲದ ಮೇಲಿದ್ದರೂ, ನೆಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದರೂ, ಸುಟ್ಟು ವಿಷವೇ ಆಗಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಿನಾಶದ ಭೀತಿ ಎದುರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

ಹೊಗೆಯಾಡಿದರೂ, ಬೂದಿಯಾದರೂ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ವಿಷಮಯವಾಗಿರುವ ವಸ್ತು. ನಾವೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಣವಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯ ಕೊಂಡಿ ಹಿಡಿದು ಮನುಷ್ಯರ, ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ತ, ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೇರಿಹೋಯಿತು. ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿರುವ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯಿಲೆಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್. ಜನ್ಮಜಾತ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ, ಕುಂಠಿತ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ, ಎಂಡೋಕ್ರೈನ್ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ತೈಲಾಂಶ ನೀರನ್ನು ಅದು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಟನ್ನುಗಟ್ಟಲೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನೀರಲ್ಲಿ ಕರಗದೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಣಗಳಾಗಿ ವಿಷಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಖಂಡಾಂತರ ಚಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ಹೊಸ ದ್ವೀಪಗಳು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಸಾಗರ ತಳದಲ್ಲಿ ನಂಬಲಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ಮಡಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ಸ್ಯ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ, ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸತ್ತು ಬೀಳುವ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಸಾವಿಗೆ "ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನೇರ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ, ಚಲಿಸುವಾಗ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಳೆ-ವಸ್ತುಗಳೊಳಗೆ ಜೀವಿಗಳು ಸಿಲುಕುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಅದರಿಂದ ಅಪಾಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಜೀವಿಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ (ಲಿವರ್) ದ ಶಕ್ತಿ ಬರಬರುತ್ತ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಸರ್ಗ ಕಠಿಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂಕೇತಗಳ ಕಳಿಸತೊಡಗಿದೆ.

ಏನು ಮಾಡಬಹುದು?:

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು? ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆದುರಿಗಿರುವ ದಾರಿಗಳು 1. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು, 2. ಬಳಸಿದ್ದನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು, 3. ಮರುಬಳಸಲಾಗದ್ದನ್ನು ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಇದಾವುದೂ ಸರಳವಿಲ್ಲ.

ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ 60% ಕೇವಲ 5 ದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ; ಅದರಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಫಿಲಿಪೀನ್ಸ್, ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಿವೆ. ಅಮೆರಿಕವೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 0.3 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕಸ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. (ಚೀನಾ 8.8ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್) 2050ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವೇ ತುಂಬಲಿದೆ. ಕಳೆದ 6 ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾವು 830 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಸದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಕೀಳುದರ್ಜೆಯ ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಗಿದೆ. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಚೈನಾ ಮಾಲು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಿಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮರುಬಳಕೆಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಚೀನಾ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಸದಿಂದ ರಸವಾಗಿಸುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರೀಸೈಕಲ್ ಯುನಿಟ್‌ಗಳು ಚೀನಾದಲ್ಲಿದೆ. ಮರುಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಯಾರಾದ ಚೈನಾ ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್, ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಜಪಾನುಗಳಿಂದ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಕರು 78 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿಯೊಂದು ವಿಶ್ವದ ಸಾಗರಗಳಿಗೆ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಸಾಲಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಚೀನಾಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಮರುಬಳಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಚೀನಾದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿತು. ಆ ಹೊರೆ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚೀನಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ 'ಯಾಂಗ್ ಲಾಜಿ' (ಆಮದು ಕಸ) ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು, ತನ್ನ ದೇಶದವರು ಬಳಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನೇ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. 2017ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾ 24 ತರಹದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಆಮದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ತಲಾ ಕಸ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ನೆಲ, ಅವರ 87%, ಕಸ, ಚೀನಾಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟುದಿನದವರೆಗೆ ಅಮೆರಿಕ, ಜಪಾನುಗಳೂ ಚೀನಾವನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದವು. ಇನ್ನು ಅವು ತಮ್ಮ ಕಸ ಬಿಸಾಡಲು ಬೇರೆ ಬಡದೇಶಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿವೆ.

ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತಲಾವಾರು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡುವವರು ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳ ಜನರು, ಬೃಹತ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಕಾ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿದೆ. ಮಿಕ್ಕವು ಜಪಾನ್, ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಮೊದಲು ತಯಾರಿಸುವವರು ಸಿರಿವಂತ "ಮುಂದುವರಿದವರು, ಅದರ ಕಸ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವವರು 'ಬಡ ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶದವರು!' ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಿಷದ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಡವರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವನ್ನು ಬಡ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಸಿರಿವಂತ ದೇಶಗಳು 'ಶುದ್ಧ'ರಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರುತ್ತಿರುವುದು ಬಡವರಿಂದ ಎನ್ನುತ್ತಿವೆ! ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದುವರೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಇಡೀ ಭೂಮಿಗೇ ತಲೆನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆ ದೇಶಗಳ ಅರಿಯಬೇಕು; ತಮ್ಮ ಕಸಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿ ದೇಶ, ಪ್ರಜೆಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿ:

ಯಾವುದೇ ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಭಾರತೀಯರದು ಒಂದೇ ನೀತಿ: ನಮಗೆ ಬೇಡವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದಾಚೆ ಕಾಣದಂತೆ ದೂರ ಬಿಸಾಡುವುದು. ಮನೆಯ ಕಸವನ್ನು ಕಂಪೌಂಡಿನಾಚೆ ಬಿಸಾಡುವುದು. ಊರಿನ ಕಸವನ್ನು ಊರಗಡಿ ದಾಟಿಸಿ ಬಿಸಾಡುವುದು; ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಕಾಣದಂತೆ ಗುಡ್ಡ, ನದಿ, ಕಡಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುವುದು ಮುಂತಾಗಿ ಕಸ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಈ ದುರ್ಗುಣದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಕಸ ಗುಪ್ಪೆಗೊಂಡು, ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದು.

ಆದರೆ ಇರುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ, ಕುಡಿವುದೊಂದೇ ನೀರು, ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಸೇರದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮಲಮೂತ್ರವಿರಲಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ -ಸೀಸವಿರಲಿ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದಿದ್ದ ಕಸ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ. ಗಾಳಿ, ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಹೇಗಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸರಳ ಸೂತ್ರವಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಳುವವರು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೆಂದರೆ :

*ನಮ್ಮ ಅಂಗಳ ಸ್ವಚ್ಛವಿರಬೇಕು ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಳ, ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ, ಕಣಿವೆಗಳ, ಬಯಲುಗಳ ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಯಾಗಿಸದಿರೋಣ.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಡದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ನದಿ, ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ, ಗುಡ್ಡ, ಕಾಡು, ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕ ಬಿಸಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ.

* ನಮ್ಮ ಕಸಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಮರುಬಳಸಲಾಗದ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವನ್ನು ಸುಡದೆ ಬಿಸಾಡದೆ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೀಲ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಒತ್ತಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತುಂಬಿಡೋಣ.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷ, ಗಂಟೆ ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪಾಲು (ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ 40%) ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸುಲಭ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಖರೀದಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಯಿಂದ ಚೀಲ/ ಡಬ್ಬಿ ಒಯ್ಯೋಣ. ನಮ್ಮ ಚೀಲವಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ಕೊಡಬಂದರೆ ನಿರಾಕರಿಸೋಣ.

* ಮರುಬಳಸುವುದೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ನೇಹಿ ಬದುಕಿನ ಮಾರ್ಗ. ಒಮ್ಮೆ ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಳಸೋಣ.

*ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸುಡಬಾರದು. ಸುಟ್ಟಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಡಯಾಕ್ಸಿನ್ ತೀರ ವಿಷಕಾರಿ. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಡಯಾಕ್ಸಿನ್ ವಿಷ ತುಂಬಿದರೆ ಬಲು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಜೊತೆಗೆ ಸುಟ್ಟಬೂದಿ ಮೂಲಕ ಮಳೆನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಕುಡಿದ ನೀರು ತಲುಪುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಎಂದೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸುಡುವುದು 'ಹಸಿರು ಅಪರಾಧ' ಎಂದು ನೆನಪಿಡೋಣ.

ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ:

*ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲೇಬೇಕು.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಬೇಕು

* ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿ, ನಗರ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿಂಗಡಣೆ, ಆಗಬೇಕು

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತುಂಬ ಏರಿಸಬೇಕು. ತಯಾರಿಯನ್ನು ಅತಿ ಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅದು 'ಅಮೂಲ್ಯ'ವಾಗಿ ಹಾದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಸವಾಗುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. (ಗಂಧ, ಬಂಗಾರ, ವಜ್ರ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣವು. ಯಾಕೆ!? ಅದರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು.) ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಸಲುವಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೀ 2% ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಮರುಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬದಲಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರಹಿತ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ವಿಧಾನಗಳ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು;

*ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಮರುಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಜೀರ್ಣವಾಗಬಲ್ಲ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಬಗೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಬೇಕು

*ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ 'ಉರಿಸಿ' ವಿದ್ಯುತ್ ತಯಾರಿಸುವ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಶುರುವಾಗಿದೆ.

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಬಲ್ಲ 'ಕಿಣ್ವ'ವೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ರಸ್ತೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಬೇಕು.

*ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ರಹಿತರಾಗಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರಷ್ಟೆ ಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರಕ್ತ ಬೀಜಾಸುರನಿದ್ದಂತೆ. ಅದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕರಗದು; ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದು; ಸುಟ್ಟರೂ ಹೊಗೆಯ, ಬೂದಿಯ ವಿಷಗುಣ ಹೋಗದು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೂವು ಮುಡಿವರೆ ಅದು ತಲೆದಂಡವನ್ನೇ ಬೇಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೆಲ, ಜಲ, ಜೀವ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಸದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಆದಿತ್ಯನ ಅರಿಯಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆದಿತ್ಯ....
ಸ್ವೀಕೃತ ಮೂಲ: ಡೇಟಾ ದೇವರು ಬಂದಾಯ್ತು ಗುರುರಾಜ್ ಎಸ್. ದಾವಣಗೆರೆ

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಲೇಖಕ ಗುರುರಾಜ್ ಎಸ್. ದಾವಣಗೆರೆ ಅವರು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಹಲವಾಗಿಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1969 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಗಣಿತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಪರಿಸರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಅನುಭವ ಇವರಿಗಿದೆ. ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆ, ಆಕಾಶ ವೀಕ್ಷಣೆ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಗಣತಿ, ಭಾಷಣ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ಟ್ರೆಕ್ಸಿಂಗ್, ಚರ್ಚೆ-ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗಳ ಕುರಿತು ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ. ಇವರ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಲೇಖನಗಳ 'ಡೇಟಾ ದೇವರು ಬಂದಾಯ್ತು' ಕೃತಿಗೆ 2021ನೇ ಸಾಲಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ನೀಡುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಹುಮಾನ ಸಂದಿದೆ. 'ಪಂಚಶೀಲ ಪಂಚಾಯತ್'ಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳ ಸಂಗ್ರಹ 'ಹಸಿರು ಮನ್ವಂತರ' ಇವರ ಕೃತಿಗಳು.

ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಗ್ರೀನ್ ಟೀಚರ್' ಅವಾರ್ಡ್, 'ಕನ್ನಡ ಸೇವಾ ರತ್ನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಟೀಚರ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲಭಿಸಿವೆ.

ಆಶಯ:

'ಡೇಟಾ ದೇವರು ಬಂದಾಯ್ತು' ಎಂಬ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಥನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತರಿಕ್ಷ ಮನುಷ್ಯನ ಕುತೂಹಲ ತಣಿಯದ ಲೋಕ. ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದೆಯೂ ಎಂದೆಂದೆಗೂ ಸದಾ ವಿಸ್ಮಯಗಳನ್ನೇ ಹೊತ್ತುನಿಂತಿರುವ ನಿಗೂಢಲೋಕ. ಹೀಗಿರುವ ಅಂತರಿಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಮಾನ ಕುತೂಹಲ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಉಗಮದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮಂಗಳನಂತಹ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳ ಮೇಲೂ ಮಾನವ ನೆಲೆಗಳ ಶೋಧವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ವಿಶ್ವದ ನಾನಾ ದೇಶಗಳು ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಇಳಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸಹ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ಇಸ್ರೋ)'ಯು ಇಂದು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನೀಡುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದೆ. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅದು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ನಿಬ್ಬರಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅನೇಕ ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಚಂದ್ರಯಾನ, ಮಂಗಳಯಾನಗಳಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅದು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಈಗ ಇಸ್ರೋ ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವವೆನಿಸಿರುವ ನಮ್ಮ ಸೌರಮಂಡಲದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ತುಂಬಾ ಸವಾಲಿನ ಈ ಮಿಷನ್‌ಗೆ 'ಆದಿತ್ಯ'ವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅದರ ಸಾಕಾರಕ್ಕೆ ಹಗಲಿರುಳು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಆ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ನಿಲುಕುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸೌರಮಂಡಲದ ಯಜಮಾನನಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬರಿ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಗಮನಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವುದಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಗಗನ ನೌಕೆ ಬಳಸಿ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯುವುದಾಗಲೀ ಆಗದ ಮಾತು. ಗ್ರಹಣವಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಆದರೆ ಇಸ್ರೋದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಯಾದ ಆದಿತ್ಯ-ಎಲ್1 ಎಂಬ ಮಿಷನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯೂ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುವುದು, ಸೂರ್ಯನ 'ಕೊರೋನಾ' ಹಾಗೂ ಅಯಸ್ಕಾಂತೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಸೌರ
ಭಾರತದ ಇದುವರೆಗಿನ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಮಿಷನ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. 2022ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಸುಮಾರಿಗೆ ಉಡಾವಣೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸಾಗುವ 400 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ತೂಕದ ಆದಿತ್ಯ ಎಲ್1. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಕರೋನಾವನ್ನೇ ವೀಕ್ಷಿಸುವ 'ವಿಸಿಬಲ್ ಎಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಕೊರೋನಾಗ್ರಾಫ್' (VELC) ಎಂಬ ಪೇಲೋಡನ್ನು (ಅಂದರೆ ಸರಕು - ಸಾಧನಗಳನ್ನು) ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ನೆರವಾಗುವ ಇತರ ಆರು ಪೇಲೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೇ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲಿದೆ.

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲು 2015ಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೋದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಸ್ಟಾಟ್ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆದಿತ್ಯ ಎಲ್-೧ ಹೆಸರಿನ ಇಸ್ರೋದ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಆಸ್ಟ್ರೋಫಿಸಿಕ್ಸ್, ಫುಣೆಯ ಇಂಟರ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೆಂಟರ್ ಪಾರ್ ಆಸ್ಟ್ರೋನಮಿ ಅಂಡ್ ಆಸ್ಟ್ರೋಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೋಲ್ಕತ್ತದ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಅಂಡ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಥ್ ನೀಡಿವೆ. ಏಳು ಪೇಲೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಸೌರ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಒದಗಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವಿನ ಸರಾಸರಿ ದೂರ 14 ಕೋಟಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳು, ಅಂದರೆ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವಿನ ಸರಾಸರಿ ದೂರಕ್ಕಿಂತ (3.8 ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.) ಸೂರ್ಯ ಮೂವತ್ತೇಳು ಪಟ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯ ಉರಿಯುವ ಗೋಳವಾಗಿದ್ದು ಅತಿಯಾದ ಉಷ್ಣದ ಅಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಿರಣಗಳು ಹೊಮ್ಮುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಅತಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ತೀರಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಮನುಷ್ಯರು ಹಾಗಿರಲಿ ಯಂತ್ರಗಳೂ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವೆ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಇರುವ ಅನುಕೂಲಕರ ವಲಯಗಳನ್ನು ಲಗ್ರಾಂಜಿಯನ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು L1, L2, L3, L4 ಮತ್ತು L5 ಎಂಬ ಐದು ಲಗ್ರಾಂಜಿಯನ್ ಬಿಂದುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವೆ ಒಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಎದುರು ಬದುರಾಗಿದ್ದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ 'ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ತಾಣ'ಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಭೂಮಿಯಿಂದ 15 ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ದೂರವಿರುವ L1ಅಂದರೆ ಲಗ್ರಾಂಜಿಯನ್ ಪಾಯಿಂಟ್ 1ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯ ಹೆಸರಿನ ಯಂತ್ರ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲೇ ತಯಾರಾದ ಅನೇಕ ಸೌರ ಉಪಕರಣ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನ ಕುರಿತು ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲಿದೆ.

'ಆದಿತ್ಯ'ನಲ್ಲಿ ಕೂರವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಟೆಲಿಸ್ಕೋಪ್‌ಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಖರ ಪ್ರತಿಫಲನ ನೀಡುವ ವಿಶಾಲ ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕೊರೋನಾ ಭಾಗದ (ಅದು ವೈರಸ್ ಅಲ್ಲ, ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಭಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊರೋನಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಅಪರೂಪದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ರವಾನಿಸಲಿದೆ. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೀಸುವ ಜ್ವಾಲಾಮಾರುತವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗುವ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಲಿದೆ.

ಜ್ವಾಲಾಮಾರುತದ ಜಾಜ್ಜಲ್ಯ ಮುಖಗಳು:

ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಭೆ ಮತ್ತು ಶಾಖ ಸದಾಕಾಲ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಎದ್ದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಭಾಮಾರುತ ಹೊರಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನೂ ಆಗಾಗ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅತಿ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಪೋಟಾನ್ ಪ್ರವಾಹ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಂತಶಕ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಂಡಮಾರುತದಂತೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಬರುವ ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಸೋಲಾರ್ ಫೇರ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅದನ್ನು 'ಜ್ವಾಲಾಬುಗ್ಗೆ' ಅನ್ನೋಣ. ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅತಿಶಯ ಶಾಖದ 'ಕಲೆ'ಗಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಜ್ವಾಲೆ ಏಳುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಬುಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗಾದರೂ ಸಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಬಹುದು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಭೂಮಿಯ ಕಡೆ ಅದು ಬೀಸಿ ಬಂದರೆ ಅದರ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಏನೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಆಗದಂತೆ ವಾತಾವರಣದ ರಕ್ಷಾ ಕವಚ ಇದೆ ಅನ್ನಿ, ಆದರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊದೆಸಿದಂತಿರುವ ಅಗೋಚರ ಕಾಂತವಲಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಹಗಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಗ್ರಿಡ್‌ಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಸರಂಜಾಮುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಜ್ವಾಲಾಬುಗ್ಗೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅಂಥ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಚಾವಾಗಲೆಂದು ಗಗನನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಾಕಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕು. ಜ್ವಾಲಾಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಷಣ ಅಂಥ, ಸೈಷಲ್ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳು ಅವಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಜಿಪಿಎಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲ ಏರುಪೇರಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿರುವ ಭೂಭಾಗದ ಅದಷ್ಟೋ ಬಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಅಪರಾತಪರಾ ಆಗಬಹುದು. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಜ್ವಾಲಾಬುಗ್ಗೆ ಅಪರೂಪಕ್ಕಷ್ಟೇ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. 1859ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1921 ರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೀಸಿತೆಂದ ಸೌರಮಾರುತದ ಶಕ್ತಿ ಅದೆಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಅಮೆರಿಕ, ಕೆನಡಾಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಕಚೇರಿಗೂ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈಗೊಮ್ಮೆ ಅಂಥದ್ದೇನಾದರೂ ಸೌರಜ್ವಾಲೆ ತೂರಿ ಬಂದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕುಸಿದೀತೆಂಬ ಭಯವಿದೆ. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸೌರಮಾರುತದ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಉಪಗ್ರಹಗಳೂ ಧ್ವಂಸವಾಗಬಹುದು. ಕಕ್ಷೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ಹೋಗಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೊಮ್ಮುವ ಜ್ವಾಲಾಬುಗ್ಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದೂ 'ಆದಿತ್ಯ'ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಅಂಥ ಜ್ವಾಲೆ ಭೂಮಿಯೆಡೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಆದರೆ ಅದು ಎಲ್-೧ ಇರುವ ಕಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ದಾಟಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ 'ಆದಿತ್ಯ'ನಿಗೆ ಅದರ ಸೂಚನೆ ಮೊದಲು ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಅವನಿಂದಲೇ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನಿಗಳು ನಮಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ಸೌರ ಮಿಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪ ನೀಡಿವೆ. 'ನಾಸಾ'ದ ಪಾರ್ಕರ್ ಸೋಲಾರ್ ಪ್ರೋಬ್ ಮಿಷನ್ 2018 ಆಗಸ್ಟ್ 12ರಂದು ಸೂರ್ಯನ ಅತಿ ಸಮೀಪ ಅಂದರೆ 186ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿತ್ತು. 1920ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆ ನೇರ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದ ಆ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನೌಕೆಯ ಹೊರ ಕವಚ 612 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನಷ್ಟು ಬಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಗನ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಕಾವಿದ್ಧರೂ ಒಳಗಿನ ತಾಪಮಾನ ಕೇವಲ 32 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

ಅಂಥ ಸುಧಾರಿತ ಗಗನನೌಕೆಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಆದಿತ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿದೆ : ಸೂರನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಮುಂಚೂಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ನಾವು ಭಾರತೀಯರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಪದೇ ಪದೇ ಪರಕೀಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಬೇಕಿತ್ತು. ನಾಸಾದ ಪಾರ್ಕರ್ ಸೋಲಾರ್ ಮಿಷನ್ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ನಮಗೆ ಡೇಟಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಬೇಕಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗಿಲ್ಲದೆ?

ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ ಸೂರ್ಯ ನಮಗೂ ಎಟಕಲಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮದೇ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆದಿತ್ಯನ ಜೊತೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ? ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುವ ವಿವಿಧ ಮೂಲ ಕಣಗಳ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಬೇಕಿದ್ದಾಗ, ಬೇಕಾದ ಕೋನದಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯನ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ, ಸೂರ್ಯನ ಬೇಕಾದ ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇತರ ದೇಶಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆದಿತ್ಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದೂ ಅಲ್ಲೊಂದಿದ್ದರೆ ನಮಗೇ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ? ಆದಿತ್ಯನ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕುವ, ಇಲ್ಲವೆ ಇಡೀ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನೇ ಕಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬದುಕಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಅದೆಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಭಾರತೀಯರೇ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದರು. ಸೂರ್ಯ ನಮಗೆ 'ಮಿತ್ರ'ನೇ ಆಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಅತಿಮಾನವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಚಂಡ ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲಗಳನ್ನೂ ಸರಕು ಸರಣಿಗಳನ್ನೂ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದರಿಂದ ಸೂರ್ಯ ನಮಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಸಂಭವವೂ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುವ ದೈವವನ್ನು ಅವಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಅದರ ಅಗೋಚರ ಅಪಾಯಗಳ ಮೇಲೂ ಕಣ್ಣಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ನಮ್ಮ 'ಇಸ್ರೋ'ದ ನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನ ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಲಿದೆ.

ಈಗಿನ ಚಂದ್ರಯಾನವು ಇಸ್ರೋದ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಸಾಧನೆ ಆಗಿದೆ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ. ಫೋನ್: 9880304338

ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ ಎಜುಕೇಶನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ರಿ.)

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ

ಕನ್ನಡ ಶ್ರಾವಣ ೨ : ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ತೃತೀಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಬಿ.ಸಿ.ಎ/ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

- 1.ನಿದ್ರಾಹೀನನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಂಡು ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು?
- 2.ವಿಷಯ ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು?
- 3.ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಿಷಯ ಯಾವುದು?
- 4.ವಿಷಯ ಪತ್ರವನ್ನು ತಿದ್ದಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 5.ಮದನನು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?
- 6.ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ಅಳಿಯನ ಕೊಲೆಗೆ ಹೂಡಿದ ಸಂಚು ಯಾವುದು?
- 7.ಮದನನ ಕೊಲೆ ಹೇಗಾಯಿತು?

- 8.ಇದ್ದತ್ ಅವಧಿ ಎಂದರೇನು ?
- 9.ಇದ್ದತ್ ಅವಧಿಯ ನಿಯಮಗಳೇನು?
- 10.ಸಮದ್ ಯಾರು?
- 11.ಮಿರ್ಜಾರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭ ಯಾವುದು?
- 12.ಮಿರ್ಜಾರವರ ದೊಡ್ಡತನ ಯಾವುದು?
- 13.ಟಾಲೆಮಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದ ನೈಲ್ ಭೂಪಟ ಯಾವುದು?
- 14.ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರೂನ್ ಕಂಡುಕೊಂಡ ನೈಲ್ ಯಾವುದು?
- 15.ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟಲು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು?
- 16.ಜೌನಾ ಲೋಮಾಜಳ ಸಾವು ಹೇಗಾಯಿತು?
- 17.ಶೈನಿಂಗ್ ಪಾತ್ ಪರಿಚಯಿಸಿ.
- 18.ಕವಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು?
- 19.ಕಾಯುವಿಕೆ ಬಗೆಗೆ ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರ ಸಂದೇಶವೇನು?
- 20.ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು ಯಾವುದು?
- 21.ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದೈರ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರ ನಿಲುವೇನು?
- 22.ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೊರಿಯಾ ಯಾರು?
- 23.ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
- 24.ನೈಲ್ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ವದಂತಿಗಳು ಯಾವುವು?
- 25.ಇತಿಹಾಸತಜ್ಞ ಟಾಲೆಮಿ ಗುರುತಿಸಿದ ನೈಲ್ ಭೂಪಟ ಯಾವುದು?
- 26.ಜಾನ್ ರೆಬ್ ಮ್ಯಾನ್ ನ ನೈಲ್ ನದಿಯ ಬಗೆಗಿನ ವರದಿ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?
- 27.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೇಗೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.?
- 28.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನಿಂದುಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಯಾವುವು?
- 29.ಆದಿತ್ಯ-ಎಲ್ ೧ ನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
- 30.ಕುವೆಂಪುರವರ ನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಐದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

- 1.ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ ರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 2.ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನು ಹೇಳಿದರೇನು? ಕವಿತೆಯ ಆಶಯ ಬರೆಯಿರಿ.
- 3.ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಡೆ ತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- 4.ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ಬಲತೆಯು ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
- 5.ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಕೋರಿಯರವರ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 6.ಪರಿಸರದೊಂದಿಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- 7.ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗಿನ ಮಹಿಳೆಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.
- 8.ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಯಾವುದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
- 9.ಕೃಷಿ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿ.
- 10.ರೋಮ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ನೈಲ್ ಯಾವುದು?
- 11.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮ ಎಂಥಹದ್ದು?
- 12.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ದೇಶಗಳ ಪಾಲು ಏನು?
- 13.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಾವುವು?
- 14.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗಳೇನು?
- 15.ಆದಿತ್ಯನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳೇನು?
- 16.ಮಿರ್ಜಾರ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

- 1.'ವಿಧಿಕೃತವನ್ನು ಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರುಂಟೆ' ಎಂಬ ಮಾತು ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಯಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

- 2.ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಮರಿಯಾ ಎಲೆನಾಳ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
- 3.ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅಡೆ ತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು? ವಿವರಿಸಿ.
- 4.ದಾರಿಯ ಬುತ್ತಿ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಲೌಕಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 5.ನಿಸರ್ಗದ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸಿ.
- 6.ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
- 7.ನೈಲ್ ನದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- 8.ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನಿಂದಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- 9.ಆದಿತ್ಯನ ಅರಿಯಲು ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಆದಿತ್ಯನ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- 10.ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳು ಮೇಹರುನ್ನಿಸಾಳ ಬಾಳಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆಯಾಗಿದ್ದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಇದ್ದತ್ ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಅಣ್ಣೇಶ್ ಪಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಬಿ.ಎಸ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ. ಪೋನ್: 9880304338